

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Dag och tid	Onsdagen den 9 december kl. 18.30
Plats	Skype-möte
Beslutande	Ledamöter i Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd
Övriga deltagare	Ersättare och tjänstemän

Dagordning

Nr.	Ärende	Bilaga
1.	Upprop, val av justerare och godkännande av dagordning	
2.	Muntlig information från kontoret	
	- Aktuellt om coronasituationen Martin Rodell och Monica Lejon	
	- Sanktionsavgifter Monica Lejon	
	- Mikrocatring Pia Roos	
	- E-tjänster Simon Bergroth	
	- Revidering av taxor 2021 Martin Rodell	
3.	Årsbudget för 2021	3:1, 3:2
	Dnr: SRMH-2020-2572	
4.	Intern kontrollplan för 2021	4:1
	Dnr: SRMH-2020-2573	
5.	Tillsynsplaner och kontrollplan för 2021	5:1 – 5:4
	Dnr: SRMH-2020-2633	
6.	Förlängning av åtgärder för att underlätta för näringslivet med anledning av pågående pandemi	6:1
	Dnr: SRMH-2020-2655	

7.	Förlängning av delegation avseende Lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen	7:1, 7:2
	Dnr: SRMH-2020-2634	
8.	Yttrande över reviderad avslutningsplan för Ullnatippen	8:1 – 8:3
	Dnr: SRMH 2020-2182	
9.	Yttrande över ansökan om anläggande och drift av mark- och sjökabelförband i Vaxholm och Österåker	9:1 – 9:5
	Dnr: SRMH 2020-2349	
10.	Ansökan om serveringstillstånd för Pizza Hut, Täby	10:1
	Dnr: SRMH 11.01-2020-208	
11.	Ansökan om serveringstillstånd för Tido Eat Play Watch, Täby	11:1
	Dnr: 11.01-2020-212	
12.	Ansökan om serveringstillstånd för Paradise Adventure Golf, Täby	12:1
	Dnr: SRMH 11.02.2020-176	
13.	Redovisning av anmälningar och delegationsbeslut	13:1 – 13:7
	a) Anmälan: Flygvägs- och flygbullerkontroll för Stockholm Arlanda Airport, kvartal 3	
	b) Ordförandebeslut: Serveringstillstånd för Taverna Una, Täby Dnr: SRMH 11.01-2020-175	
	c) Ordförandebeslut: Yttrande över detaljplan för Markan 1, Hägernässtrand, Täby Dnr: SRMH 2020-2392	
	d) Delegationsbeslut 2020-10-01 – 2020-11-30 ECOS 1 och tillståndsärenden	
	e) Delegationsbeslut 2020-10-01 – 2020-11-30 ECOS 2	
	f) Beslut om sanktionsavgifter 2020-10-01 – 2020-11-30 ECOS 2	
14.	Meddelanden	14:1
	Dnr: SRMH 2020-450	
15.	Övrigt	

2020-12-09

Välkommen!

Annica Nordgren
Ordförande

Nina Svensson
Nämndsamordnare

Denna gång uppmanas samtliga ledamöter och ersättare att delta på distans via sin iPad. Detta för att minska risken för smittspridning. Endast ordförande och några få tjänstemän är på plats på kontoret och administrerar Skype-mötet.

Vänligen meddela nämndsamordnare om du behöver anmäla förhinder eller om du har frågor om distansdeltagande.

E-post: nina.svensson@srmh.se
Telefon: 08-57866329

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Malin Jonsson

SÖDRA ROSLAGENS MILJÖ-
OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND

2020-12-09

Årsbudget 2021 för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har behandlat Verksamhetsplan 2021 (VP 21) med budget för år 2021. Enligt fullmäktiges beslut uppgår Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds (SRMH) budget till 6,94 mnkr 2021. Med utgångspunkt från VP 21 har förslag till årsbudget för SRMH utarbetats. I övrigt gäller kommunfullmäktiges styrning av SRMH:s verksamhet med de mål och uppdrag som framgår av verksamhetsplanen.

SRMH:s budget för 2021 innebär en nettokostnadsökning med 0,55 mnkr (8,7 %) jämfört med 2020. De generella uppräkningsarna i budget 2021 ger kompensation för löneökningar samt uppräkning av hyror och OH-kostnader.

Fördelning per verksamhet framgår av rapport Årsbudget 2021 för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd.

Förslag till beslut

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar godkänna Årsbudget 2021 för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd enligt rapport daterad 2020-11-30.

Ann-Charlotte Mann
Chef Verksamhetsstöd och utveckling

Malin Jonsson
Controller

Bilagor:

Rapport - Årsbudget 2021 för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Controllerenheten
Malin Jonsson

Årsbudget 2021 för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds ansvar och uppgifter

Södra Roslagens miljö och hälsoskyddsnämnds (SRMH) uppgift är att svara för Täby kommuns och Vaxholms stads kontroll enligt livsmedelslagen, tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, alkohollagen och lag om tobak och liknande produkter samt kontroll av läkemedelsförsäljningen i detaljhandeln. Nämnden ska även svara för information och expertkunskap inom verksamhetsområdet.

SRMH utför enligt samverkansavtal även tillsyn med stöd av alkohollagen och tobakslagen samt kontroll enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel på uppdrag av Lidingö stad, Norrtälje kommun och Vallentuna kommun.

Nämnden har även en avtalssamverkan med Norrtälje kommun om livsmedelskontroll.

Under 2020 tillkom ansvaret att bedriva tillsyn enligt den tillfälliga lagen om smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Lagen gäller fram till den 31 maj 2021 och kostnader som tillkommer i och med den tillfälliga lagen ersätts av staten. Ett samverkansavtal har även ingåtts med Norrtälje kommun om att denna tillsyn till viss del ska skötas av SRMH samt rätten att fatta beslut enligt denna lag.

Ekonomi

Kommunfullmäktige har behandlat Verksamhetsplan 2021 (VP 21) med budget för år 2021. Enligt fullmäktiges beslut uppgår Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds budget för Täby till 6,94 mnkr 2021. Med utgångspunkt från VP 21 har förslag till årsbudget för SRMH utarbetats. I övrigt gäller kommunfullmäktiges styrning av SRMH:s verksamhet med de mål och uppdrag som framgår av verksamhetsplanen.

SRMH:s budget för Täby 2021 innebär en nettokostnadsökning med 0,55 mnkr (8,7 %) jämfört med 2020.

SRMH (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Förändring	
			mnkr	%
Intäkter	21,4	20,5		
Kostnader	-27,7	-27,5		
Nettokostnader	-6,39	-6,94	-0,55	8,7%

Driftbudget

Fördelningen av SRMH:s nettokostnader för Täby framgår av tabellen nedan. De generella uppräkningsarna i budget 2021 ger kompensation för löneökningar samt uppräkning av hyror och OH-kostnader. Hyran har jämfört med föregående år ökat med 0,5 mnkr och medgett en tillfällig ramökning 2021 med motsvarande belopp. Inför 2022 ska hyreskostnaden arbetas in i budget genom ökade intäkter.

Nettobudgeten för den tillsyn och övrig handläggning som görs för Norrtäljes, Vallentunas och Lidingös räkning är noll eftersom kostnaderna faktureras. Taxeintäkterna från de aktuella verksamheterna (utskänkingsställen, tobaksförsäljningsställen och detaljhandeln som saluför läkemedel) ska täcka kostnaderna för handläggningen och tillsynen fullt ut.

Även 2021 får varje verksamhet få bära sin egen del av hela SRMH:s verksamhetskostnader genom en intern overhead-kostnad till SRMH övergripande.

SRMH (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Förändring mnkr %	
SRMH övergripande	-0,35	-0,79		
Miljöskydd	-2,67	-2,72		
Livsmedel SRMH	-2,80	-2,85		
Livsmedel Norrtälje	0,00	0,00		
Hälsoskydd	-0,57	-0,58		
Tillståndsenh. Täby-Vaxholm	0,00	0,00		
Tillståndsenheten Norrtälje	0,00	0,00		
Tillståndsenheten Vallentuna	0,00	0,00		
Tillståndsenheten Lidingö	0,00	0,00		
Nettokostnader	-6,39	-6,94	-0,55	8,7%

Nedan redovisas Vaxholms budget för 2021.

SRMH (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Förändring mnkr %	
SRMH Vaxholm	-1,94	-1,96		
Tillståndsenheten Vaxholm	0,00	0,00		
Nettokostnader	-1,94	-1,96	-0,02	1,0%

Investeringar

SRMH:s investering i inventarier (IT-investering) uppgår år 2021 till 0,25 mnkr (0 mnkr 2020).

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Malin Jonsson

SÖDRA ROSLAGENS MILJÖ-
OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND

2020-12-09

Intern kontrollplan 2021 för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att god intern kontroll upprätthålls i Täby kommun och att utforma kommunövergripande anvisningar. I anvisningarna anges kraven för nämndernas interna kontrollplaner. Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd har ansvar för den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområde. Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds förslag till intern kontrollplan 2021 omfattar följande riskområden:

- Upphandling
- Fakturerade intäkter
- Rutiner
- Utgående handlingar

Förslag till beslut

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar att anta förslag till intern kontrollplan 2021 enligt tjänsteutlåtande daterat den 30 november 2020.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 22 oktober 2020 om policy för intern kontroll. Policyn fastslår att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att god intern kontroll upprätthålls i Täby kommun och utformar kommunövergripande anvisningar. I anvisningarna anges kraven för nämndernas interna kontrollplaner.

Policyn fastslår att det är nämnderna som har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ansvarar för att en risk- och konsekvensanalys genomförs för den egna verksamheten.

Syftet med den interna kontrollen är att verksamheterna ska bedrivas effektivt och säkert samt undgå allvarliga fel. Den interna kontrollen ska bidra till att ändamålsenligheten stärks och att verksamheterna bedrivs utifrån medborgarnas bästa.

Den interna kontrollplanens granskningsområden har valts med utgångspunkt från en risk- och konsekvensanalys. Utöver det har kommunstyrelsen gjort bedömningen att det behöver göras en samlad bedömning att de totala inköpen följer lagen om offentlig upphandling, därför ska kontroller genomföras för det kommungemensamma kontrollområdet inom upphandling för alla nämnder. Den interna kontrollen ska följas upp två gånger per år i samband med delårs- och helårsrapporteringen. Nämnden ska även rapportera arbetet med den interna kontrollen till kommunstyrelsen. Uppföljning och utvärdering av verksamheternas mål är också en del av den interna kontrollen som görs i delårsrapport och årsredovisning.

Intern kontrollplan för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd år 2021

Upphandling (kommungemensamt kontrollområde):

Risk	Kontroll
Risk att dokumentationsplikten inte följs vid direktupphandling	Kontroll av att dokumentationsplikten följs vid direktupphandlingar som överstiger 100 tkr (kontrolleras årligen).
Risk att inköp görs av leverantörer som inte upphandlats	Kontroll av att inköp sker från korrekt upphandlade leverantörsavtal.

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds identifierade risker:

Risk	Kontroll
Att fakturerade avgifter stämmer med beslutad taxa.	Kontroll av slumpmässigt utvalda fakturor.
Att skriftliga rutiner följs.	Kontroll av alla avvikelser från de skriftliga rutinerna.
Att utgående handlingar är korrekta.	Kontroll av utgående skrivelser.

Ann-Charlotte Mann
Chef Verksamhetsstöd och utveckling

Malin Jonsson
Controller

Dnr: SRMH 2020-2633.1120

2020-11-30

Martin Rodell
Miljö- och hälsoskyddschef
miljokontoret@srmh.se
08-578 663 00

Tillsynsplaner och kontrollplan för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsyns- och kontrollområden.

Förslag till beslut

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar att anta följande som sina egna tillsyns- och kontrollplaner:

- Tillsynsplan 2021 om miljöbalkstillsyn i Täby+Vaxholm
- Det i kontrollplan 2021-2023 om livsmedelskontroll i Täby+Vaxholm
- Tillsynsplan 2021 om tillståndsenhetens tillsyn i Täby+Vaxholm

Nämnden beslutar också att notera följande information till protokollet:

- Den del av kontrollplan 2021-2023 för livsmedelskontrollen som avser Norrtälje och som fastställs via bygg- och miljönämnden i Norrtälje.

Sammanfattning

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd (SRMH) bedriver tillsyn dels genom att två kommuner (Täby och Vaxholm) har gemensam nämnd och dels genom samverkansavtal med ytterligare 3 kommuner (Norrtälje, Lidingö och Vallentuna). Det innebär i praktiken att behöva hantera flera tillsyns- och kontrollplaner för 2021. Tillsyns- och kontrollplanerna grundas på behovsanalyser som gjorts för respektive tillsynsområde. Sedan 2018 lyfts detta till nämnden som en samlad beskrivning i ett och samma ärende. Det i syfte att ge ännu bättre översikt, ökad tydlighet och en helhetsbild av all den tillsyn- och kontroll som avses hanteras under 2021 inom hela SRMH.

Beskrivning av ärendet

Tillsyns- och kontrollplaner är verktyg som möjliggör en effektivare tillsyn, tydliggör prioriteringar samt styr upp tillsynen både i tid och inriktning. De utgör även grunden för att löpande under kommande år kunna följa upp tillsynen och visualisera resultat utifrån bl.a. antal utförda insatser i relation till målen för helåret. Syftet med att upprätta tillsyns- och kontrollplaner är även att öka förutsättningarna för att tillsynsverksamheten fungerar på ett effektivt sätt och ge mindre utrymme för utebliven eller otillräcklig tillsyn samt bidra till ökad kostnadseffektivitet.

Tillsyn och Covid-19

Att planera tillsynsarbetet inför 2021 givet rådande pandemiläge är givetvis en utmaning. Covid-19 har haft stor påverkan på kontorets arbete under 2020. Kontoret har exempelvis fått ansvar för nya tillsynsområden och en del tillsyn har behövt skjutas upp och kommer troligen inte att kunna utföras förrän 2022. Ett stort omställningsarbete har gjorts för att hitta delvis nya sätt att bedriva den tillsyn kontoret planerat att genomföra.

Hur pandemin kommer påverka kontorets arbete under 2021 vet vi inte. De kontroll- och tillsynsplaner som tagits fram är dock grunden vi har att utgå från. Givet hur året utvecklar sig från vi anpassa arbetet därefter.

Martin Rodell

Miljö- och hälsoskyddschef

Bilagor:

1. Tillsynsplan 2021 miljöbalken
2. Kontrollplan 2021-2023 livsmedelskontroll
3. Tillsynsplan 2021 tillstånd

Tillsynsplan miljöbalken 2021

Södra Roslagens miljö- och
hälsoskyddsnämnd

Tillsynsplan miljöbalken 2021

Inledning

Enligt § 7 i "Förordning 1998:900 om tillsyn enligt miljöbalken" ska tillsynsmyndigheten utreda tillsynsbehovet inom sitt ansvarsområde, föra register över de verksamheter som fordrar återkommande tillsyn och för varje verksamhetsår upprätta en plan som baseras på utredningen och verksamhetsregistren. Tillsynsmyndigheten ska också regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten.

Behovsutredning

En omfattande uppdatering av behovsutredningen för miljöbalksområdet utfördes 2018. I behovsutredningen har tillsynen delats in i följande fyra kategorier (enligt förslag från Sveriges kommuner och landsting): Styrd tillsyn (tydliga tillsynskrav i lagstiftningen), Behovsprioriterad tillsyn (verksamheter som inte är anmälnings-, tillståndspliktiga), Händelsestyrd tillsyn (inkommande ärenden), Skattefinansierad tillsyn (tillsyn där avgifter inte kan tas ut). Tillsynsbehovet i utredningen utgår från de nationella miljökvalitetsmålen.

Resursbehov

Resursbehov 2020 totalt inom miljöbalksområdet beräknas till 11127 timmar. Planerade tillgängliga resurser beräknas till 11875 timmar (en heltidsanställd årsarbetskraft motsvarar 1100 timmar).

Resursbehov per tillsynsområde

Tillsynsområde	Resursbehov 2021 (timmar)
Enskilt VA	2427
Hälsoskydd	2800
Miljöfarliga verksamheter	1934
Förorenade områden	2470
Köldmedia	600
Kemikalietillsyn	294
Avfall/Renhållning	130
Arbete i vatten	36
Cisterner	85
Naturskydd	8
Övrigt	235
Summa totalt miljöbalken	11019

Planerad tillsyn 2021

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov timmar
Enskilt VA	Anmälan om ändring av tillstånd - Täby	10
Enskilt VA	Anmälan om ändring av tillstånd - Vaxholm	40
Enskilt VA	Prövning av ansökningar -Täby	40
Enskilt VA	Prövning av ansökningar -Vaxholm	800
Enskilt VA	Prövning av dispensansökningar - Täby	10
Enskilt VA	Prövning av dispensansökningar - Vaxholm	20
Enskilt VA	Remisser/Info bygglov VA - Täby	15
Enskilt VA	Remisser/Info bygglov VA - Vaxholm	100
Enskilt VA	Rådgivning, förfrågning som inte blir ärenden, info- Täby	50
Enskilt VA	Rådgivning, förfrågning som inte blir ärenden, info- Vaxholm	200
Enskilt VA	Tillsyn 5 års uppföljning WC -Täby	40
Enskilt VA	Tillsyn 5 års uppföljning WC -Vaxholm	400
Enskilt VA	Tillsyn av anläggningar äldre än 10 år - Vaxholm	480
Enskilt VA	Tillsyn minireningsverk - Täby	10
Enskilt VA	Tillsyn minireningsverk - Vaxholm	240
Enskilt VA	Uppföljning av tillsyn, tillstånd och förbud (förel, intyg ej vatten, dispens) - Täby	2
Enskilt VA	Uppföljning av tillsyn, tillstånd och förbud (förel, intyg ej vatten, dispens) - Vaxholm	60
Enskilt VA	Lokalt åtgärdsprogram vattenförekomster - Vaxholm	50
Enskilt VA	Se över informationsmaterial	80
Enskilt VA	Ecos 2 Uppdatera avloppsanläggningar	100
Enskilt VA	Rådgivning, förfrågning som inte blir ärenden, info - enskild vattentäkt	100
Enskilt VA	Prövning av grundvattentäkt - Vaxholm	20
Enskilt VA	Samverkan med Roslagsvatten samt entreprenörer	40

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Hälsoskydd	Skolor 5 timmar -< 400 elever *)	300
Hälsoskydd	Skolor 7 timmar (inkl förskola)	33
Hälsoskydd	Skolor 10 timmar	90
Hälsoskydd	Förskolor 5 timmar	310
Hälsoskydd	Förskolor 7 timmar	140
Hälsoskydd	Gruppbofästelser/dagverksamheter	216
Hälsoskydd	Äldreboenden	112
Hälsoskydd	Bostadsklagomål	350
Hälsoskydd	Bostadsklagomål - obefogade	90

Södra Roslagens

miljö- och hälsoskyddsnämnd

2020-11-27

Hälsoskydd	Rådgivning, förfrågning som inte blir ärenden	200
Hälsoskydd	Biografer	10
Hälsoskydd	Rökfria miljöer allmänna lokaler	10
Hälsoskydd	Prövning 38 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	125
Hälsoskydd	Frisersalonger	100
Hälsoskydd	Flerbostadshus - utbildning	50
Hälsoskydd	Solarier - årlig	14
Hälsoskydd	Radon i flerbostadshus	200
Hälsoskydd	Flerbostadshus upp till 25 lgh	10
Hälsoskydd	Flerbostadshus över 25 lgh	10
Hälsoskydd	Flerbostadshus över 50 lgh	10
Hälsoskydd	Flerbostadshus över 100 lgh	20
Hälsoskydd	Gym/Idrott	50
Hälsoskydd	Bassängbad - Återkommande avgift	50
Hälsoskydd	Bassängbad - Timavgift (samfälligheter m.m.)	30
Hälsoskydd	Strandbad	90
Hälsoskydd	Kosmetiska och hygieniska produkter projekt	60
Hälsoskydd	Fotvårdare med timavgift	40
Hälsoskydd	Legionella	50
Hälsoskydd	Info till djurägare med djur som har smittsam sjukdom	20

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Miljöfarliga verksamheter	Projekt: Tillsyn hästgårdar	14
Miljöfarliga verksamheter	1.2001 Djurhållning, 30-100 de - U	40
Miljöfarliga verksamheter	1.2001S Djurhållning- färre än 30 de - U	40
Miljöfarliga verksamheter	35.2001S Varvsanläggning - U	11
Miljöfarliga verksamheter	Avfall B/C-objekt	24
Miljöfarliga verksamheter	Bergvärme - Täby	279
Miljöfarliga verksamheter	Bergvärme - Vaxholm	39
Miljöfarliga verksamheter	Bergvärme-Råd och information - Täby	50
Miljöfarliga verksamheter	Bergvärme-Råd och information - Vaxholm	15
Miljöfarliga verksamheter	Byggarbetsplatser	12
Miljöfarliga verksamheter	Fordonsservice och drivmedelshantering C-objekt	180
Miljöfarliga verksamheter	Fordonsservice och drivmedelshantering U-objekt	160
Miljöfarliga verksamheter	Fotografisk och grafisk produktion U-objekt ÅRL	40
Miljöfarliga verksamheter	Förbrukning av organiska lösningsmedel C-objekt	35

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Miljöfarliga verksamheter	Förbrukning av organiska lösningsmedel U-objekt	38

Miljöfarliga verksamheter	Gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla B/C-objekt	86
Miljöfarliga verksamheter	Mineraliska produkter C-objekt	7
Miljöfarliga verksamheter	Gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla U-objekt	50
Miljöfarliga verksamheter	Gummi och plastvaror C-objekt	12
Miljöfarliga verksamheter	Hamnar och flygplatser U-objekt	114
Miljöfarliga verksamheter	Hälsö- och sjukvård U-objekt	60
Miljöfarliga verksamheter	Inventering av företag med hantering av kemiska produkter	21
Miljöfarliga verksamheter	Inventering av miljöfarliga verksamheter inkl oljeavskiljare, krav på besiktning	120
Miljöfarliga verksamheter	Kemiska produkter B/C-objekt	29
Miljöfarliga verksamheter	Metallbearbetning C-objekt	16
Miljöfarliga verksamheter	Laboratorier	8
Miljöfarliga verksamheter	Luftvårdsförbundet	50
Miljöfarliga verksamheter	Läns-/dagvatten, byggprojekt	120
Miljöfarliga verksamheter	Magasinering och varulagring	15
Miljöfarliga verksamheter	Rening av avloppsvatten B/C-objekt	40
Miljöfarliga verksamheter	Projekt: Konstgräsplaner	21
Miljöfarliga verksamheter	Processkartläggning miljöfarliga verksamheter	20
Miljöfarliga verksamheter	Prövning av anmälan	20
Miljöfarliga verksamheter	Rening av avloppsvatten U-objekt (inkl. dagvatten och spillvatten)	65
Miljöfarliga verksamheter	Rådgivning, förfrågning som inte blir ärenden	140
Miljöfarliga verksamheter	Svealands kustvattenvårdsförbund	10
Miljöfarliga verksamheter	Övrig inrapportering (Käppala,KEMI)	30
Miljöfarliga verksamheter	Övriga miljöfarliga verksamheter	5
Miljöfarliga verksamheter	Övriga U-verksamheter i ECOS, genomgång	10

Område	Bransch/Beskrivning	
		200
Förorenade områden	Handlingsplan förorenade områden	80
Förorenade områden	Inventering och information till stora båtklubbar, Vaxholm	140
Förorenade områden	Genomförande handlingsplan	80
Förorenade områden	Deponier Vaxholm	40
Förorenade områden	Rådgivning,förfrågning som inte blir ärenden Täby	20
Förorenade områden	Rådgivning,förfrågning som inte blir ärenden Vaxholm	45
Förorenade områden	Framtagande av faktablad, blanketter, utvecklingsarbete	40
Förorenade områden	Hemsidan	40

Förorenade områden	Upprätta GIS-skikt - MIFO, kvalitetssäkring	40
Förorenade områden	Rapportering till Länsstyrelsen - EBH	40
Förorenade områden	Inventering och information till stora båtklubbar, Täby	80
Förorenade områden	Deponier Täby	80
Förorenade områden	Provtagningsplaner, Täby	80
Förorenade områden	Provtagningsplaner, Vaxholm	40
Förorenade områden	Tillsyn förorenade områden - Hög risk - Täby	16
Förorenade områden	Tillsyn förorenade områden - Medel risk - Täby	60
Förorenade områden	Tillsyn förorenade områden - Låg risk - Täby	4
Förorenade områden	Historiska handelsträdgårdar, inventering och riskklassificering - Vaxholm	80
Förorenade områden	Olyckor, Täby	50
Förorenade områden	Olyckor, Vaxholm	15
Förorenade områden	PCB-tillsyn Täby	20
Förorenade områden	Projekt: Arninge inkl Ullna - Anmälningar av efterbehandling (10st)	150
Förorenade områden	Projekt: Arninge m resecentrum -Provtagningsplan	5
Förorenade områden	Projekt: Arninge m resecentrum -Underrättelser	5
Förorenade områden	Projekt: Arninge m resecentrum - Tillsyn	10
Förorenade områden	Projekt: Arninge m resecentrum -Rådgivning	20
Förorenade områden	Projekt: E18, Trafikverket - Undersökningar/möten/ev saneringar	100
Förorenade områden	Projekt: Näsby slott, masshantering - Undersökningar/kompletteringar/slutrapportering	35
Förorenade områden	Projekt: Rindö hamn, Provtagningsplan	5
Förorenade områden	Projekt: Rindö hamn, Underrättelser	5
Förorenade områden	Projekt: Rindö hamn, Anmälningar	5
Förorenade områden	Projekt: Rindö hamn, Tillsyn	5
Förorenade områden	Projekt: Rindö hamn, Rådgivning	5
Förorenade områden	Projekt: Roslagsbanan - Slutrapportering, incidenter, möten, rådgivning	40
Förorenade områden	Projekt: V. Roslags Näsby - Anmälningar av efterbehandling (10st)	150
Förorenade områden	Projekt: Täby Park - Täby galopp (utredningsarbete/ansvarsfrågor/tillsyn/möten/anmälan	120
Förorenade områden	Projekt: Täby Park - Delområde 5 (kompletterande undersökning enligt beslut om platsspecifika riktvärden, ev sanering)	60
Förorenade områden	Projekt: Täby Park - Dp 1 och 2 (uppföljning och beslut om platsspecifika riktvärden)	60
Förorenade områden	Projekt: Täby Park - Övriga områden (anmälningar/utredningar)	60
Förorenade områden	Projekt: Hägernäs	100
Förorenade områden	Sanering av tandläkarmottagningar	12
Förorenade områden	Handläggning av anmälan om efterbehandling - Hög risk - Täby	50
Förorenade områden	Handläggning av anmälan om efterbehandling - Medel risk - Täby	60

Förorenade områden	Handläggning av anmälan om efterbehandling - Låg risk - Täby	30
Förorenade områden	Handläggning av anmälan om efterbehandling - Medel risk - Vaxholm	20
Förorenade områden	Handläggning av anmälan om efterbehandling - Låg risk - Vaxholm	12
Förorenade områden	Handläggning av anmälan om avfall i anläggningsändamål - Täby	24
Förorenade områden	Handläggning av anmälan om avfall i anläggningsändamål - Vaxholm	12
Förorenade områden	Handläggning av underrättelser 10:11 MB - Täby	40
Förorenade områden	Handläggning av underrättelser 10:11 MB - Vaxholm	20

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Köldmedia	Handläggning av kontrollrapporter	500
Köldmedia	Handläggning av MSA	100

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Kemikalietillsyn	CLP + explosiv vara Kemikalietillsyn	50
Kemikalietillsyn	Projekt: Kemikalieinfo till ungdomar i skolorna	60
Kemikalietillsyn	Projekt: Info om kandidatförteckn - 45 dgr regeln	200
Kemikalietillsyn	Projekt (nationellt): Bekämpningsmedel i detaljhandel	40
Kemikalietillsyn	Råd och information	20

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Avfall	Avfall-Handläggning av kompostanmälningar (matavfall)	20
Avfall	Handläggning av kompostanmälningar (latrin, slam, ca 50% vid avloppsansökan)	40
Avfall	Klagomål inkl nedskräpning	50
Avfall	Råd och information	10
Avfall	Prövning av undantag från renhållningsordningen	10

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Arbete i vatten	Arbeten i vatten-Handläggningar av anm, muddermassor	2
Arbete i vatten	Remisser - Länsstyrelsen	24
Arbete i vatten	Rådgivning, förfrågning som inte blir ärenden	10

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Cisterner	Cisterner-Handläggning av anmälningar/avanmälningar	25
Cisterner	Projekt: Inventering av cisterner	50
Cisterner	Råd och information	10

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Naturskydd	Kullöns naturreservat	8

Södra Roslagens

miljö- och hälsoskyddsnämnd

2020-11-27

Område	Bransch/Beskrivning	Resursbehov
Övrigt	Bygglov - Täby	10
Övrigt	Bygglov - Vaxholm	10
Övrigt	Detalj- och översiktsplanearbete - Täby	50
Övrigt	Detalj- och översiktsplanearbete - Vaxholm	25
Övrigt	Internutlåanden serveringstillstånd	40
Övrigt	Övriga remisser	100

Uppföljning

Tillsynen följs upp varje kvartal.

Plan för livsmedelskontroll 2021 - 2023

Södra Roslagens miljö- och
hälsoskyddsnämnd

Kontrollområde

Livsmedelsanläggningar på lokal nivå i Täby, Vaxholm och Norrtälje.

Operativ kontrollmyndighet

*Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd
Täby, Vaxholm*

samt

*Bygg- och miljönämnden
Norrtälje*

Foto: SRMH

Innehållsförteckning

<i>Sammanfattning</i>	1
<i>1. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan</i>	2
1.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan	2
1.1.1 Nationella övergripande mål.....	2
1.1.2 Gemensamma effektmål.....	2
1.1.3 Operativa mål	2
1.1.4 Operativa förutsättningar för effektiv kontroll	2
1.2 Täby kommuns mål för SRMH:s livsmedelskontroll	3
1.2.1 Inriktningsmål	3
1.2.2 Nämndmål.....	3
1.2.3 Indikator och indikatorvärde	3
1.3 Norrtälje kommuns mål för livsmedelskontroll.....	3
1.3.1 Inriktningsmål	3
1.3.2 Nämndmål.....	3
1.3.2 Indikator och målvärde	3
1.4 Livsmedelsgruppens mål.....	3
1.4.1 Inriktningsmål	3
1.4.2 Strategiska mål.....	4
1.5 Livsmedelsgruppens övriga nyckeltal	4
<i>2. Ansvarsfördelning inom livsmedelskontrollen</i>	4
2.1 Behörig central myndighet	4
2.2 Behörig myndighet för kontrollen	5
2.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna	5
2.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten	5
<i>3. Samordning</i>	6
3.1 Samordning mellan behöriga myndigheter.....	6
3.2 Samordning inom behöriga myndigheter	6
3.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen.....	6
<i>4. Befogenheter och resurser för kontrollen</i>	6
4.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	6
4.2 Bisysslor och jäv	6
4.3 Kontrollpersonal och utrustning	7
4.4 Finansiering av kontrollen	7
4.5 Kompetenskrav och utbildning	7
<i>5. Organisation och utförande av kontrollen</i>	8
5.1 Registrering av kontrollobjekt.....	8
5.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll	8
5.3 Rutiner för utförande av kontroll	9
5.4 Provtagning och analys.....	9
5.5 Rapportering av kontrollresultat.....	9
5.6 Öppenhet i kontrollen	9

6.	<i>Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen</i>	<i>10</i>
7.	<i>Uppföljning och utvärdering av kontrollen.....</i>	<i>11</i>
7.1	Uppföljning	11
7.2	Revisioner	11
7.3	Verifiering	12
7.4	Utvärdering	12
8.	<i>Beredskap.....</i>	<i>12</i>
9.	<i>Flerårig nationell kontrollplan.....</i>	<i>13</i>
	<i>Bilaga 1 – Fördelning av anläggningar samt tidsplan för aktiviteter</i>	<i>14</i>
	<i>Bilaga 2 – Nationella operativa mål 2020 – 2022</i>	<i>15</i>

Sammanfattning

Den här kontrollplanen är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

I Täby, Vaxholm och, sedan 1 januari 2018, även Norrtälje är det Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor (SRMH) som utför den offentliga kontrollen av livsmedel och animaliska biprodukter. Kontrollen omfattar år 2021 ca 1250 livsmedelsanläggningar inklusive dricksvattenanläggningar (530 i Täby-Vaxholm + 720 i Norrtälje), som åligger den kommunala nämndens ansvar.

Kontrollen baseras på riskklassning av livsmedelsanläggningarna och utförs enligt Livsmedelsverkets vägledningar och nämndens riktlinjer. Resursbehovet för kontrollåret 2021 är ca 8340 timmar för livsmedelskontroll och ca 2120 timmar för dricksvattenkontroll. 700 timmar bedöms behövas för Covid-19 kontroller under våren.

En årsarbetskraft beräknas motsvara 1 100 timmar tillgänglig tid. Resurser inför 2021 års kontroll av livsmedel och dricksvatten (utom enskilda vattentäkter) utgörs av ca 8 600 timmar för livsmedelskontroll och 2 150 timmar för dricksvattenkontroll fördelat på 12 st inspektörer.

Planen innebär i korthet att alla anläggningar med 4 timmars årlig kontrolltid eller mer kontrolleras minst en gång per år. Anläggningar med 2-3,5 kontrolltimmar kontrolleras vartannat och de med 0,5-1,5 tim kontrolleras vart tredje år. Det innebär att ca 800 st (350 i Täby-Vaxholm + 450 i Norrtälje) livsmedels- och dricksvattenanläggningar ska kontrolleras varje år. Utöver det tillkommer kontroll av anläggningar som startar under året eller som byter ägare, som varje år uppgår till ca 170 stycken (80+90).

Livsmedelskontrollen utförs till viss del genom projekt som initieras av Miljösamverkan Stockholms Län eller Livsmedelsverket samt projekt som vi bygger upp själva. Fokusområden som kontrolleras varierar för varje år och under en 5-årsperiod ska alla för anläggningen relevanta lagstiftningsområden varit aktuella för kontroll.

1. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd och service.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar.

1.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan

1.1.1 Nationella övergripande mål

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

1.1.2 Gemensamma effektmål

Effektmålen utgår från fyra fokusområden; Säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

- För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska.
- Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, ehec/vtec och norovirus.
- Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
- Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

1.1.3 Operativa mål

De operativa målen 2020 – 2022 (se bilaga 2) fokuserar på den kontroll som rör livsmedel som är baslivsmedel, som konsumeras av känsliga grupper som barn och äldre eller som är förknippade med kända säkerhets- eller redlighetsproblem.

1.1.4 Operativa förutsättningar för effektiv kontroll

- Myndighetsmålen beskriver vissa operativa förutsättningar för en fungerande livsmedelskontroll.
- Alla kontrollmyndigheter har en plan för livsmedelskontrollen inom sitt område för att utföra kontroll i tillräcklig omfattning.

- Alla kontrollmyndigheter planerar och utför kontroll med fokus på de största hälsoriskerna och på det som på ett avgörande sätt kan vara vilseledande för konsumenterna.
- Alla kontrollmyndigheter har rätt kompetens för att upptäcka avvikelser och bedöma dess risker.
- Alla kontrollmyndigheter använder de kontrollmetoder som är bäst lämpade för att upptäcka avvikelser inom de områden man kontrollerar.
- Alla kontrollmyndigheter vidtar de åtgärder som är nödvändiga så att de avvikelser som upptäckts i kontrollen åtgärdas inom utsatt tid samt följer sedan upp (verifierar) att avvikelser åtgärdas.

1.2 Täby kommuns mål för SRMH:s livsmedelskontroll

1.2.1 Inriktningsmål

- Det är tryggt och attraktivt att leva och verka i Täby

1.2.2 Nämndmål

- God lagefterlevnad ska uppnås

1.2.3 Indikator och indikatorvärde

- Andel föreläggande med vite, stängning eller förbud vid livsmedelskontroll ska vara högst 5 %

1.3 Norrtälje kommuns mål för livsmedelskontroll

1.3.1 Inriktningsmål

- Norrtälje kommun ska vara en trygg och säker kommun- i både vardag och kris.
- Norrtälje kommun ska ha en innovativ och serviceinriktad kommunal organisation- som sätter invånarna först.

1.3.2 Nämndmål

- Alla invånare ska ha rätt att få säkra livsmedel inklusive dricksvatten och att informationen om livsmedlen inte är vilseledande.

1.3.2 Indikator och målvärde

- Kontrollfrekvens (andel kontrollerade verksamheter enligt kontrollplanen) Målvärde 100 %
- NKI ligger på över 3,48

1.4 Livsmedelsgruppens mål

1.4.1 Inriktningsmål

- Alla led i kedjan och alla relevanta krav i lagstiftningen kontrolleras regelbundet med avseende på säkerhet och redlighet
- Kontrollen är riskbaserad, både när det gäller säkerhet och redlighet
- Avvikelser ska förebyggas och upptäckas
- Konstaterade avvikelser ska följas upp för att säkerställa att bristerna har åtgärdats

- Vid behov fattas beslut om sanktioner för att säkerställa att brister åtgärdas

1.4.2 Strategiska mål

- Varje år upprättas en kontrollplan för livsmedelskontrollen som följs upp flera gånger under kontrollåret.
- Kontrollen är riskbaserad och de anläggningarna med 4 timmars kontrolltid eller mer får kontroll varje år.
- Avvikelse vid kontroll följs upp och vid behov (uppenbar risk) används sanktioner såsom föreläggande, förbud, omhändertagande och/eller stängning.

1.5 Livsmedelsgruppens övriga nyckeltal

- 100 % av planerad kontrolltid enligt SRMH:s detaljplanering ska genomföras
- Andel oanmälda kontroller ska vara mer än 60 % (gäller inte dricksvattenkontroll)
- Antal förbud och stängningar
- Antal förelägganden
- Antalet sanktionsbeslut med anledning av startat utan registrering
- Antal anmälningar om misstanke om brott mot livsmedelslagstiftningen
- Antal klagomål – befogade/obefogade
- Antal uppföljande kontroller
- Antal timmar för uppföljande kontroll
- Antal RASFF

2. Ansvarsfördelning inom livsmedelskontrollen

Laghänvisning: Artikel 4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

2.1 Behörig central myndighet

Den centrala kontrollmyndigheten är, enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813), Livsmedelsverket. Livsmedelsverkets uppgift är att i konsumenternas intresse arbeta för säkra livsmedel, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor.

Livsmedelsverket ska, enligt "Förordning med instruktion för Livsmedelsverket, SFS 2007:1 043"

1. utarbeta regler inom livsmedelsområdet,
2. utöva offentlig kontroll enligt livsmedelslagen (2006:804) samt leda och samordna livsmedelskontrollen,
3. verka för en effektiv och likvärdig livsmedelskontroll i hela landet,
4. verka för att exporterande livsmedelsföretag uppfyller sådana särskilda krav som mottagarlandet kan ställa,
5. bedriva undersökningar om livsmedel och matvanor samt utföra analyser, utveckla metoder och utföra riskvärderingar på livsmedelsområdet,
6. vara nationellt referenslaboratorium inom sitt verksamhetsområde,

7. informera konsumenter, företag och andra intressenter i livsmedelskedjan om gällande regelverk, kostråd och andra viktiga förhållanden på livsmedelsområdet,
8. medverka i genomförandet av politiken för regional tillväxt,
9. samordna frågor som rör spädbarnsnutrition inklusive amning,
10. ha ett särskilt sektorsansvar för miljömålsarbetet, samt
11. främja konsumenternas, särskilt barns och ungdomars, förutsättningar att göra medvetna val avseende hälsosam och säker mat.

Dessutom har Livsmedelsverket ansvar för samordning av dricksvattenfrågor samt planering av kris- och beredskapsplaner avseende dricksvatten- och livsmedelsförsörjning.

Jordbruksverket är också en central kontrollmyndighet, enligt "Lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter". Jordbruksverkets uppgifter, enligt "Förordning (2007:1 042) med instruktion för Statens jordbruksverk", är att

1. säkerställa ett gott djurhälsotillstånd hos djuren i människans vård
2. förebygga spridning av och bekämpa smittor hos djur i människans vård,
3. säkerställa ett gott djurskydd,
4. för sin del av livsmedelskedjan (primärproduktion) verka för säkra livsmedel och konsumenthänsyn.

2.2 Behörig myndighet för kontrollen

De behöriga kontrollmyndigheterna för livsmedelskontroll (undantaget primärproducenter) i Täby, Vaxholm och Norrtälje är Livsmedelsverket, Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd (SRMHN) samt Bygg- och miljönämnden Norrtälje (BMN), enligt 11 § Livsmedelslagen (2006:804).

2.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan beskriver Sveriges kontrollorganisation och ansvarsfördelning mellan myndigheter.

Ansaret för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar i Sverige fördelas enligt 23 § i *Livsmedelsförordningen (2006:814)* mellan Livsmedelsverket, länsstyrelserna och de lokala kontrollmyndigheterna. Av 23 § framgår det vilken myndighet som prövar frågor om godkännande och registrering av livsmedelsanläggningar och enligt 25 § i nämnda förordning ska den myndighet som prövar godkännandet av en anläggning eller registrerar anläggningen utöva kontrollen över verksamheten i anläggningen.

2.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

SRMH har en delegationsordning för Täby och Vaxholm, Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd 2019-12-11, § 85/19. Delegering från Norrtälje Bygg- och miljönämnd till SRMH finns i 2019-03-07, § 30 och vidaredelegationen till handläggare och gruppchef beslutades 2019-12-19 av miljö- och hälsoskyddschef. Delegationsordningen granskas varje år och revideras vid behov.

3. Samordning

Laghänvisning: Artikel 27.4 och 27.5 förordning (EG) 834/2007, Artikel 4.2, 5.5 och 28.1 förordning (EU) 2017/625

3.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Samordning mellan behöriga myndigheter, som t.ex. Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Läkemedelsverket, Smittskydd Stockholm och Länsstyrelsen sker regelbundet och vid behov. Dessutom sker samordning mellan Stockholms läns kommuner genom Miljösamverkan Stockholms Län.

Livsmedelsinspektörerna har regelbundet möten tillsammans med flera norrortskommuner (Österåker, Danderyd och Vallentuna). Där diskuteras bl.a. samsynsfrågor för att få likvärdig bedömning vid livsmedelskontroll. Norrvattens kommuner samverkar avseende de kommunala dricksvattennäten.

Några av livsmedelsinspektörer ges tillfälle att medverka vid den årliga Nationella kontrollkonferensen.

3.2 Samordning inom behöriga myndigheter

De handläggare som ansvarar för livsmedelskontroll inom SRMH har varje vecka möten där bl.a. aktuella ärenden och frågeställningar inom livsmedelskontrollen, störningar från livsmedelsanläggningar och övriga samordningsfrågor diskuteras. När det gäller smittskyddsfrågor sker samverkan med hälsoskyddsgruppen. Viss samverkan sker även med tillståndsenheten (alkohol, tobak m.m.)

3.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

För närvarande är det enbart inom området ekologisk produktion och ekologiska livsmedel som uppgifter i den offentliga kontrollen är delegerade till särskilda kontrollorgan. Delegering sker i enlighet med art. 27.4 och 27.5 i förordning (EG) nr 834/2007 med hänvisning till art. 29 i förordning (EU) 2017/625. artikel 28 i förordning (EU) 2017/625.

4. Befogenheter och resurser för kontrollen

Laghänvisning: Artikel 9 i förordning (EU) 2017/625

4.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Enligt 11 § Livsmedelslagen (2006:804) ska offentlig livsmedelskontroll utövas av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna. En kommuns uppgift skall fullgöras av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Kontrollmyndigheten har, enligt 20 § Livsmedelslagen (2006:804), rätt att få tillträde till lokaler tillhörande en livsmedelsanläggning samt rätt att begära in de handlingar som krävs för livsmedelskontrollen. Enligt förordning ((EU) 2017/625 artikel 138.1 har myndigheten rätt att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad.

4.2 Bisysslor och jäv

Det finns i Täby kommun riktlinjer för anställdas bisysslor och SRMHN har upprättat en rutin för att förebygga jäv.

4.3 Kontrollpersonal och utrustning

Personal, resursinventering

Enligt behovsutredning avseende livsmedelskontroll uppskattas behovet för år 2021 till ca 8340 timmar för livsmedelskontroll. Varav ca 3990 timmar går till livsmedelskontroll i Täby-Vaxholm och 4350 timmar i Norrtälje.

I Täby/Vaxholm finns endast 12 dricksvattenanläggningar jämfört med Norrtälje, som har närmare 142 st. Därför räknar vi ihop alla tre kommunerna avseende dricksvatten. Resursbehovet för dricksvattenkontroll inom alla tre kommuner beräknas vara sammanlagt ca 2120 tim.

700 timmar bedöms behövas för Covid-19 kontroller under våren.

För åren 2021 och 2022 uppskattas behovet för livsmedelskontroll till sammanlagt ca 7700 timmar per år, samt för dricksvattenkontroll ca 1900 timmar per år.

SRMH har 12 st inspektörer som arbetar med livsmedels- och/eller dricksvattenkontroll. Miljö- och hälsoskyddskontoret kommer under år 2021 att avsätta ca 8340 timmar fördelat på 11 personer (1 årsarbetskraft = 1 100 tim) att arbeta med livsmedelskontroll. För dricksvattenkontrollen är motsvarande siffra ca 2120 timmar och 4 inspektörer.

Utrustning

De totalt ca 34 handläggarna på kontoret har tillgång till 5 st. tjänstebilar. Vid behov finns möjlighet att utöka antalet bilar.

Till livsmedelskontrollen har kontoret termometrar för temperaturkontroll, ATP-mätare för rengöringskontroll, skyddskläder i form av rock, mössa och skoskydd samt utrymme för kyl- och frysförvaring av livsmedelsprover.

Kontorets stationära termometer skickas på kalibrering 1 g/år till Pentronic. Kontorets termometrar, som används vid kontroll av livsmedelsanläggningarna, kontrolleras mot den fasta termometern 2 ggr/år.

För förvaring av omhändertagna livsmedel finns en kyl och en frys på SRMH:s kontor. Vid större mängder finns möjlighet att hyra lagerutrymme på en kyl/frysanläggning. I vissa fall kan det räcka med att lägga ett saluförbud och förhindra utsläppande på marknaden, genom att dokumentera antal förpackningar och/eller genom att tejpa runt livsmedelspartiet.

4.4 Finansiering av kontrollen

Livsmedelskontrollen finansieras med årliga kontrollavgifter som tas ut från livsmedelsföretagen. Avgiftens storlek baseras på anläggningens kontrollbehov och kontrollmyndighetens fastställda timtaxa. I de fall där uppföljande kontroll utförs tas extra kontrollavgift ut, utöver den årliga avgiften. Vilka avgifter som får tas ut regleras i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel.

Timtaxan har beräknats enligt SKL:s vägledning och baseras på kriterierna enligt bilaga IV i förordning (EU) 2017/625.

4.5 Kompetenskrav och utbildning

Samtliga livsmedelsinspektörer har grundläggande utbildning i livsmedelslagstiftningen. De flesta även fördjupande utbildning inom olika områden. Vid nyanställning ställs krav på bl.a. utbildning på högskolenivå och grundutbildning i livsmedelshygien samt kunskap om livsmedelslagstiftningen.

Under år 2020 har flertalet av inspektörerna påbörjat Livsmedelsverkets kurs om God kontrollsed och kontrollprocessen. Övriga genomgångna kurser och utbildningar finns beskrivna i SRMH:s samlade utbildningsdokument för samtliga handläggare.

Utbildningsplanen för livsmedelsinspektörerna är att delta i relevanta utbildningsdagar som anordnas av Livsmedelsverket och hos andra aktörer. Kompetensen avseende de olika specialområdena ska finnas inom livsmedelsgruppen. Det innebär att alla inspektörer får vissa utbildningar, medan andra mer specialiserade kurser fördelas på färre personer. En kompetensförsörjningsplan, som uppdateras varje år, finns som separat dokument.

5. Organisation och utförande av kontrollen

Laghänvisning: Artikel 11, 12, 13 och 14 och 34 i förordning (EU) 2017/62

5.1 Registrering av kontrollobjekt

SRMH använder ärendehanteringssystemet Ecos för registrering och övrig diarieföring av det löpande arbetet som utförs. Vid varje kontrollbesök sker en avstämning av att befintliga registrerade uppgifter, avseende företag och verksamhet, är aktuella.

5.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Riskklassning sker enligt Livsmedelsverkets vägledning. Modellen för klassning består av tre delar; en riskmodul, en informationsmodul och en erfarenhetsmodul. Den sammantagna klassningen resulterar i att man fastställer kontrolltiden. Kontrolltiden motsvarar därefter en avgift enligt den kommunala taxa som tillämpas av kontrollmyndigheten.

Det kan uppkomma situationer när riskklassningsmodellen för en specifik anläggning inte ger en rättvisande bild av kontrollbehovet. Där kan det finnas skäl att öka eller minska kontrolltiden, t.ex. mycket små anläggningar eller anläggningar med flera olika verksamheter. Kontrolltiden justeras i de fallen, så att den bättre speglar det verkliga kontrollbehovet. En sådan justering av kontrolltid motiveras alltid i beslutet om riskklassning.

Antalet livsmedelsanläggningar inklusive dricksvattenanläggningar är i Täby och Vaxholm ca 530 stycken och i Norrtälje ca 721 stycken.

Livsmedelsanläggningarna är inplacerade i riskklass 1-8, samt erfarenhetsklass A-C där riskklass 8 och erfarenhetsklass A medför lägst kontrollbehov. Anläggningarna har mellan 0,5 och 20 timmars kontrolltid, beroende på vilken risk- och erfarenhetsklass de placerats i.

Preliminär fördelning av de anläggningar som är föremål för kontroll år 2021 - 2023 redovisas i tabellen i bilaga 1. Viss förändring kan ske i början av 2021 när det står klart hur stor kontrollskulden från 2020 blir samt hur många som gått i konkurs under 2020. I samma bilaga finns också en tidsplan för när olika aktiviteter inom livsmedelskontrollen planeras genomföras.

Anläggningar med 4 kontrolltimmar eller fler samt anläggningar som placerats i erfarenhetsklass C får besök minst en gång per år. Även vissa anläggningar med färre än 4 timmar får kontroll varje år, då behov finns. Nyregistrerade anläggningar, ca 170 st/år (80+90), kontrolleras oftast inom 2 veckor efter start.

De anläggningar som ska kontrolleras anges i ett Excel-dokument som inkluderar fokusområde/projekt och operativa mål för aktuellt kontrollår och anläggning. Kontrollplanen följs delvis upp på livsmedelsgruppens veckomöten genom att statistik tas ut från ECOS. T.ex. ska anläggningar som har 10

kontrolltimmar eller fler få årets första kontrollbesök under första kvartalet och de med 8-9,5 under första halvåret. Omprioritering av anläggningar som ska besökas sker vid behov efter veckomötena. Anläggningar med hög risk prioriteras alltid.

5.3 Rutiner för utförande av kontroll

I den planerade kontrollen utförs både oanmälda och föranmälda kontroller. Den första kontrollen av en ny anläggning är alltid föranmäld. Övriga kontroller sker i möjligaste mån oanmälda.

I första hand följer vi de vägledningar som Livsmedelsverket ger ut. Utöver dessa har vi upprättat flera rutindokument och checklistor för att få en samsyn mellan handläggare och andra kommuners inspektörer, bl.a. en lathund där vi förtydligar vår egen tolkning av Livsmedelsverkets olika dokument.

Vid första besöket på en anläggning gör vi en anmäld revision, där hela systemet för egenkontroll, lokalen samt kompetensen inom företaget granskas. Vid övrig kontroll kontrolleras olika anläggningstyper utifrån specifikt fokusområde, t.ex. specialkost på förskolor eller spårbarhet på restauranger. Till viss del utförs kontrollen i projektform där projekten initieras av livsmedelsgruppen själva, miljösamverkan i Stockholms län, Livsmedelsverket och ibland även Stockholms miljöförvaltning.

Kontroll av rengöring, temperaturövervakning, kritiska kontrollpunkter sker vid varje besök på samtliga anläggningar där dessa kontrollområden är relevanta. Under en femårsperiod ska samtliga relevanta kontrollområden för anläggningarna vara föremål för kontroll.

En av åtgärderna för att undvika intressekonflikt (jäv) är att vi regelbundet byter inspektör för anläggningarna.

5.4 Provtagning och analys

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor anlitar SynLab för livsmedelsanalyser och ALS för dricksvattenanalyser. Offentlig provtagning sker i huvudsak vid klagomål, misstänkt matförgiftning eller i projektform. Det finns en pärm med instruktioner och anvisningar vid misstänkt matförgiftning och för provtagning. Vid provtagning granskas alltid om laboratoriet är ackrediterat för den aktuella analysen.

5.5 Rapportering av kontrollresultat

Resultatet av livsmedelskontrollen rapporteras i början av efterföljande år till nämnden genom Stratsys avseende Täby och Vaxholm. Redovisning av Norrtäljes livsmedelskontroll till nämnden sker via chefen för Bygg- och miljökontoret i Norrtälje. Myndighetsrapporteringen till Livsmedelsverket görs med hjälp av vårt ärendehanteringssystem Ecos för samtliga tre kommuner Täby, Vaxholm och Norrtälje. Livsmedelsverket vidararapporterar sedan till EU-kommissionen.

5.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär det att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

SRMH publicerar nämndprotokoll på Internet. I övrigt finns alla inkomna, utgående och upprättade dokument digitalt registrerade i Ecos och arkiverade i ett digitalt arkiv. Dessa lämnas ut vid förfrågan efter sekretessprövning.

6. Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Laghänvisning: Artikel 137-139 i förordning (EU) 2017/625

Livsmedelsverkets vägledning om sanktioner används, tillsammans med SRMH:s "Lathund" för livsmedelskontroll. Sanktioner i form av föreläggande, föreläggande med vite och/eller förbud vidtas då konstaterade avvikelser bedöms medföra hälsorisk för konsumenterna samt då avvikelser kvarstår från förra kontrollbesöket.

Om det är uppenbar risk för människors hälsa förbjuds delar av eller hela verksamheten, till dess avvikelserna åtgärdats. Innan beslut om förbud eller stängning fattas har minst två inspektörer gjort bedömning av risken. Vid allvarliga avvikelser men utan uppenbar risk beslutas om föreläggande med vite att åtgärda dessa avvikelser.

Om avvikelser åtgärdas efter föreläggande eller förbud får företaget en rapport från uppföljande kontroll. Om avvikelserna inte är åtgärdade kan beslut om föreläggande med vite eller förbud/ stängning fattas, tills dess åtgärder vidtagits.

Om en uppföljande kontroll utöver den planerade kontrollen krävs, fattas beslut om avgift för uppföljande kontroll.

I de fall avvikelser av mindre allvarlighetsgrad konstaterats, skrivs en kontrollrapport där avvikelserna specificeras. Dessa kontrolleras extra noga vid nästa kontrolltillfälle.

7. Uppföljning och utvärdering av kontrollen

Laghänvisning: Artikel 4 i förordning (EU) 2017/62

7.1 Uppföljning

Kontrollplanen följs upp varje eller vartannat kvartal med avseende på de lokala målen. Uppföljning sker genom statistikuttag från Ecos minst 2 ggr per år samt veckovis genomgång av en detaljerad planeringslista (Excel). Avstämning sker av att alla anläggningar som har 10 timmars kontrolltid eller mer har fått besök första kvartalet samt att de med 8-9,5 tim fått kontroll första halvåret.

- Antal kontroller som leder till förbud eller stängning
- Antal förelägganden
- Andel oanmälda kontroller ska vara mer än 60 %
- 100 % av kontrolltiden enligt SRMH:s detaljplanering ska genomföras
- Antal förbud och stängningar
- Antal anmälningar om misstanke om brott mot livsmedelslagstiftningen
- Antal klagomål – befogade/obefogade
- Antal uppföljande kontroller
- Antal timmar för uppföljande kontroll
- Antal RASFF

Konsekvensbeskrivning

Om det vid uppföljning tredje kvartalet visar sig att kontrollplanen inte håller, kommer omprioriteringar att göras. Anläggningar med verksamhet som klassats som hög risk prioriteras, medan de med låg risk, t.ex. kiosker och matmäklare, kontrolleras i mån av tid eller i början av nästkommande år. Det finns också möjlighet att omfördela arbetsuppgifter inom kontoret för att utföra livsmedelskontroll enligt planen.

7.2 Revisioner

Externa revisioner av SRMH:s livsmedelskontroll utförs av Länsstyrelsen i Stockholms län. Revisionen är en systematisk och oberoende undersökning för att avgöra om SRMH:s kontrollverksamhet och dess resultat överensstämmer med det som planerats, och om planeringen genomförts på ett sätt som ger effekt och är lämplig för att nå målen i förordning (EU) 2017/625.

Internkontroll av Täby kommuns revisorer sker varje år och övrig extern revision görs på uppdrag av kommunfullmäktige anlitade revisorer, Öhrlings PWC, i Täby och Vaxholm.

SRMH utför också internkontroll inom livsmedelsgruppen genom att kontroller i diariesystemet sker så att guider följs. Dessutom gör vi gemensamma kontroller för att öka samsynen och ger varandra feedback.

7.3 Verifiering

För att verifiera att livsmedelskontrollen har avsedd effekt stödjer vi oss på Livsmedelsverkets direktiv om hur vi ska följa upp att den offentliga kontrollens effekt. Det innebär att vi i slutet av året eller början av nästkommande år sammanställer resultat från att vi:

- Granskar våra lokala mål
- Granskar om kontrollen planeras riskbaserat
- Granskar uppföljning av kontrollplanen
- Granskar hantering av avvikelser
- Granskar kompetensförsörjning
- Granskar utförandet av kontrollen på plats hos företagen (skuggkontroll)
- Granskar och jämför kontrollrapporter
- Utvärderar effekten av livsmedelskontrollen

7.4 Utvärdering

Täby kommun, Vaxholms stad och Norrtälje kommun deltar i SKL:s "Löpande insikt" och SBA (Stockholm Business Alliance) där kundundersökningar genomförs med avseende på "nöjd kundindex".

SRMH har under hösten 2018 startat ett arbete avseende kundundersökning "Tyck till" som ger företagen möjlighet att besvara vid kontakt med myndigheten.

Resultaten av båda undersökningar lyfts vid kontorsmöten där de diskuteras samt utgör underlag för utveckling av personalens arbetsmetodik och bemötande av företagarna.

Utvärdering av livsmedelsgruppens internkontroll sker årligen och förändringar av rutiner, mallar, metoder etc. görs därefter.

8. Beredskap

Laghänvisning: Artikel 115 i förordning (EU) 2017/625 samt 3d och 3h §§ LIVSFS 2005:21

Krav på myndigheternas beredskapsplaner inom livsmedelsområdet, regleras i 3 h § LIVSFS 2005:21. Myndigheten ansvar i en krissituation är att:

- arbeta förebyggande för att livsmedel, inkl. dricksvatten, som produceras är säkra
- spåra skadliga livsmedel och återta dem från marknaden
- se till att livsmedel som tas tillbaka från marknaden omhändertas och att orsaken utreds

Statliga myndigheter omfattas av förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, ska ha beredskapsplaner och en särskild krisorganisation för hantering av krissituationer. I förordningen anges i 1 § att "Bestämmelserna i denna förordning syftar till att statliga myndigheter genom sin verksamhet ska minska sårbarheten i samhället och utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter under fredstida krissituationer och inför och vid höjd beredskap".

Det innebär att lokala kontrollmyndigheter inte omfattas av denna förordning och det mer omfattande beredskapsansvaret.

Stockholms läns region har en epidemiberedskapsplan samt en utbrottslathund gemensamt för hela länet, och SRMH har beredskapsplaner avseende utbrott, pandemier och annan smitta.

Täby kommun (värdkommun för SRMH) har rutiner för skydds- och säkerhetsarbete, som bland annat specificerar ansvars- och uppgiftsfördelning vid krissituationer.

SRMH har en central roll vid livsmedels- eller dricksvattenburna utbrott som utgår ifrån eller påverkar de aktuella kommunerna, och har ansvar för att omedelbart vidta de åtgärder som behövs för att spåra eventuell smitta och se till att den inte sprids.

I SRMH:s arbete ingår att ta emot anmälningar om misstänkta fall av livsmedel- och dricksvattenburen smitta samt att utreda utbrotten (exempelvis genom att intervjua drabbade, genomföra inspektioner, ta prov på misstänkta livsmedel/dricksvatten och skicka för analys). Utredningsarbetet sker ofta i samverkan med Smittskydd Stockholm.

Vid dricksvattenincidenter använder Norrvatten en webbaserad lösning för kriskommunikation (Crisis commander) för att kommunicera med medlemskommunerna. Vid vattenläckor samverkar SRMH med dels Roslagsvatten när det gäller Vaxholm stad, dels Täby VA-enhet avseende Täby kommun samt med Veolia (Norrtälje kommuns driftentreprenad) och Norrtäljes VA-enhet.

Livsmedelsverket ansvarar för den nationella vattenkatastrofgruppen VAKA.

9. Flerårig nationell kontrollplan

I Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd sker. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets webbplats www.livsmedelsverket.se.

Bilaga 1 – Fördelning av anläggningar samt tidsplan för aktiviteter

Fördelning av samtliga anläggningar som ska besökas 2021 baserat på kontrolltimmar/år

(vid tillfället för upprättande av kontrollplanen)

Kontrolltimmar	Anläggningar Täby/Vaxholm	Anläggningar Norrtälje	Anläggningar som ska kontrolleras		
			2021	2022	2023
10 – 20	31	11	42	42	42
7 – 9,5	35	20	55	55	55
4 – 6,5	112	128	240	240	240
2 – 3,5	150	180	330	330	330
0,5 – 1,5	31	31	62	62	62
Dricksvatten	4	71	75	75	75
Summa	363	441	804	804	804
Nya oklassade	20	21			

Tidsplan för livsmedelskontrollens aktiviteter

Tidsplan	P1	P2	P3	Ansv.
Uppföljande kontroller från föregående år	X			Alla
Erfarenhetsklassning, riskklassning	X	X	X	Alla
Kontroll ≥10 timmar	X*	X	X	Alla
Kontroll 8 - 9,5 timmar	X	X*	X	Alla
Kontroll 4 - 7,5 timmar	X	X	X	Alla
Kontroll 2 – 3,5 timmar	X	X	X	Alla
Kontroll <2 timmar	(X)	X	X	Alla
Kontroll dricksvattenanläggningar	X	X	X	Alla
Sommarverksamheter		X		Alla
Revidera kompetensutvecklingsplan	X			Alla
Uppföljningar av planer (KP och individuella)			X	ML/JA
Kalibrering av stationär termometer			X	ML
Kontroll av termometrar	X		X	Alla
Upprätta kontrollplan för nästa år			X	ML/JA
Detaljplanera kontrollen (fokus, projekt)	X		X	Alla
Uppdatera kompetensinventeringen	X			Alla
Genomförande av projekt	X	X	X	Alla

Bilaga 2 – Nationella operativa mål 2020 – 2022

OPERATIVT MÅL 1- MIKROBIOLOGISKA RISKER I DRICKSVATTEN

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts vid alla större anläggningar för produktion av dricksvatten² (> 1000 m³/dygn) för att bedöma om säkerhetsbarriärerna vid anläggningarna är anpassade till mikrobiologiska faror (bakterier, virus och parasiter) i råvattnet.

OPERATIVT MÅL 2- KEMISKA RISKER OCH CYANOTOXINER I DRICKSVATTEN

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts vid alla större anläggningar för produktion av dricksvatten³ (> 1000 m³/dygn) för att bedöma att kemiska faror i råvattnet har beaktats i faroanalysen (HACCP).

OPERATIVT MÅL 3- SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL AV RESERVOARER

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts vid större distributionsanläggningar⁴ (> 1000 m³/dygn) för att bedöma om ändamålsenliga rutiner finns för läcklagning och annat reparationsarbete för att minimera risken för att mikrobiologiskt förorenat vatten når konsumenterna.

OPERATIVT MÅL 4- RÄTT FISK

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att korrekt information om fiskart och fångszon finns och lämnas vidare i kedjan. Kontrollerna ska utföras vid minst 100 anläggningar i tidigare handelsled, såsom grossister, huvudkontor och matmäklare. Målet berör både fisk av svenskt och annat ursprung. Kontrollerna ska också verifiera att spårbarhet (ett steg framåt och ett steg bakåt) finns.

OPERATIVT MÅL 5 – SPÅRBAHET KÖTT

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att spårbarhet finns för färskt och fryst kött av nöt, gris samt får och lamm. I förekommande fall ska kontrollen också verifiera påståenden om svenskt ursprung. Kontrollerna ska utföras i minst 500 butiker som inte är anslutna till de stora detaljhandelskedjorna.

OPERATIVT MÅL 6- SPÅRBARHET ÄGG

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att spårbarhet finns för ägg. Kontrollerna ska utföras vid minst 100 bagerier, i minst 100 restauranger samt i minst 200 butiker som inte är anslutna till de stora detaljhandelskedjorna. I förekommande fall ska kontroll i butik också verifiera påståenden om svenskt ursprung.

OPERATIVT MÅL 7- EKOLOGISKA VAROR

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera påståenden om "ekologiska livsmedel" gällande följande produkter; kaffe, kryddor och barnmat. Produkterna är samma som avses i målen 13, 14, 15 och 17. Kontrollerna görs vid alla de verksamheter som omfattas av nämnda mål när påståenden om ekologiska livsmedel av aktuella slag görs.

OPERATIVT MÅL 8 – INFORMATION OM ALLERGENER

Senast den 31 december 2022 ska offentlig kontroll ha utförts vid minst 4000 storhushåll (restauranger, caféer, salladsbarer m.m.) för att verifiera att företagarna kan ge korrekt information om allergena ingredienser i maträtter som serveras eller på annat sätt saluhålls. Kontrollerna utförs på sådana verksamheter som valt att lämna uppgifter om allergena ingredienser muntligt och genom skriftligt anslag uppmanar kunden att fråga vad maten innehåller.

OPERATIVT MÅL 9- UPPGIFTER OM UNGREDIENSER

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts vid minst 2500 detaljhandelsanläggningar (butiker) och minst 1250 anläggningar i tidigare led (tillverkning och import) som utformar märkning samt märker/förpackar. Detta för att verifiera att uppgifter som anges i ingrediensförteckningar stämmer med tillsatta ingredienser (verkligt innehåll). De ingredienser som avses i detta mål är allergener⁸ samt de som kvalificerar för mängdangivelse.

OPERATIVT MÅL 10- GRÄNSHANDEL KÖTT- Ej aktuellt för SRMH

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts vid minst 100 butiker med uttalad gränshandel innefattande kött11 från nöt, gris och/eller får/lamm. Avser såväl helt som bitat och malet kött

OPERATIVT MÅL 11- TILLSATSER- RENHET

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att livsmedelstillsatser som släpps ut på marknaden uppfyller föreskrivna renhetskriterier. Kontroll utförs vid alla tillverkare, importörer och grossister samt hos företag som förser andra företag med tillsatser och/eller tillsatsblandningar. Kontrollerna inriktas på två tillsatser vardera inom grupperna sötningsmedel och färgämnen, samt citronsyra (E330).

OPERATIVT MÅL 12 TILLSATSER - ANVÄNDNING, SPÅRBARHET, HALT, KORREKT MÄRKNING

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att endast godkända livsmedelstillsatser inom grupperna färgämnen och sötningsmedel används, och inom tillåtna halter i godis, isglass, läsk och liknande drycker som främst riktar sig till barn. Kontrollmyndigheterna ska också verifiera att spårbarhet bakåt finns för dessa tillsatser samt att tillsatserna anges korrekt i märkningen av de produkter där de ingår. Kontrollen utförs vid alla tillverkare (om produkten tillverkas i Sverige), annars hos den företagare (importör, huvudkontor, matmäklare) som sätter produkten på marknaden i Sverige.

OPERATIVT MÅL 13 KAFFE – AKRYLAMID

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att företagarna genomför förebyggande och reducerande åtgärder så att halterna av akrylamid i kaffe (inklusive snabbkaffe) ligger under angivna åtgärdsnivåer. Enligt förordning (EG) nr 231/2012 13 Enligt förordning (EU) nr 2017/2158 6 Kontrollen utförs vid alla tillverkare (kafferosterier, om produkten tillverkas i Sverige), annars hos företagare (huvudkontor) som sätter kaffe på marknaden i Sverige.

OPERATIVT MÅL 14- KAFFE – MYKOTOXIN

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av ochratoxin A i rostade kaffeböror och malet rostat kaffe inte överskrider gränsvärdet. Kontrollen utförs vid alla tillverkare (kafferosterier), alternativt företagare (importör, huvudkontor, matmäklare) som sätter rostade kaffeböror eller malet rostat kaffe på marknaden i Sverige

OPERATIVT MÅL 15- AKRYLAMID I BARNMAT

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att företagarna genomför förebyggande och reducerande åtgärder så att halterna av akrylamid i beredda spannmålsbaserade livsmedel för småbarn och spädbarn (välling- och grötpulver) ligger under angivna åtgärdsnivåer . Kontrollen utförs vid alla tillverkare (om produkten tillverkas i Sverige), annars hos den företagare (importör, huvudkontor, matmäklare) som sätter produkten på marknaden i Sverige.

OPERATIVT MÅL 16 - TUNGMETALLER OCH MYKOTOXIN I MJÖL

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av kadmium och ochratoxin A i mjöl av vete, durumvete och bovete, som avses säljas till konsument, understiger gällande gränsvärden. Kontrollerna ska utföras vid alla kvarnar, importörer, grossister och matmäklare som säljer mjöl av sådant slag. Motsvarande kontroll av mjöl ska också utföras när mjölet används som råvara vid industriell tillverkning av bageriprodukter och pastaprodukter.

OPERATIVT MÅL 17 –SAFFRAN

Senast den 31 december 2022 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att företagarna säkerställer att saffran innehåller det som anges i märkning eller i annan livsmedelsinformation (äkthet), att färgämnen inte används samt att spårbarhet finns. Kontrollerna ska utföras vid minst 100 importörer, huvudkontor, grossister och matmäklare, samt e-handel och annan distansförsäljning.

Tillsynsplan tillståndgruppen 2021

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Beslut i nämnden:

Dnr: SRMH 2020- (alk T 31.01-2020-00239)

Tillsynsplan för tillsyn i Täby kommun och Vaxholms stad enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter 2021

Omfattning, behov och resurser

Tillståndsgruppen sköter handläggning och tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och likande produkter samt kontroll av handel med vissa receptfria läkemedel för Täby, Vaxholm, Norrtälje, Vallentuna och Lidingö.

Tillsynsområdet innefattar för närvarande 278 serveringsställen med serveringstillstånd samt 189 försäljningsställen som säljer tobak, folköl, receptfria läkemedel eller elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare.

Gruppen består av på 5 stycken handläggare, varav en funktion som gruppleddare samt en personal som även arbetar med livsmedelskontroll och trängselkontroll.

Objekten fördelar sig per kommun enligt nedan.

Område	Serveringstillstånd	Försäljningsställe
Täby Vaxholm	87	55
Norrtälje	132	79
Vallentuna	12	22
Lidingö	46	30

Serveringstillstånd avser antal tillsynsobjekt som är restauranger.

Försäljningsställen är butiker alternativt restauranger som säljer tobak, folköl, receptfria läkemedel eller elektroniska cigaretter.

Syftet med att upprätta en tillsynsplan är att öka förutsättningarna för att tillsynsverksamheten fungerar på ett effektivt sätt och ge mindre utrymme för utebliven eller otillräcklig tillsyn samt bidra till ökad kostnadseffektivitet.

Tillsynsplanen är uppdelad i fyra delar (handläggning, förebyggande tillsyn, inre tillsyn och yttre tillsyn).

Handläggning är det arbete som genomförs i ansökningsärenden alternativt anmälningar. Handläggningen går ut på att utreda och säkerställa att de sökande är lämpliga för att inneha serveringstillstånd eller försäljningstillstånd för tobak och se till att alkohollagens och eller den nya tobakslagens krav för att få ett serveringstillstånd/tobakstillstånd är uppfyllda. Handläggningen består exempelvis av:

- Remissförfarande
- Granskning av dokument
- Granskning av lokal
- Utredning

Förebyggande tillsyn är både en rådgivande och förebyggande verksamhet. Genom kunskaper och samarbete kan problem undvikas, såväl för den enskilde krögaren som för handlaren och för kommunen. Förebyggande tillsyn består exempelvis av:

- Utbildningsinsatser som Ansvarsfull alkoholservering
- Krögarmöten eller möten med tobaks- eller folkölshandlare
- Avtalade besök från tillståndsenhetens handläggare för att finna fler former för information och vidare erfarenhetsutbyte med krögare, tobaks- eller folkölsförsäljare
- Informationsinsatser via e-post, brev eller hemsidan.

Inre tillsyn betyder att man kontrollerar om förutsättningarna för serverings-tillstånd/tobakstillstånd fortfarande finns, till exempel om företaget som har tillståndet sköter sig ekonomiskt och i övrigt.

Det finns en upplysningsskyldighet mellan vissa myndigheter, till exempel ska polisen underrätta kommunen om förhållanden som är av betydelse för tillsynen. Den inre tillsynen innebär främst att tillståndsgruppen på dagtid genomför kontroller i olika register. Gruppen har en bevakningstjänst för tillståndshavande aktiebolag som gör att tillståndsgruppen underrättas om exempelvis förändringar i en styrelse sker eller om ett aktiebolags kreditvärdighet sjunker alternativt om konkurs har inträffat. För att tillståndshavaren ska vara fortsatt lämplig enligt alkohollagen eller tobakslagen är det viktigt att skatter och andra avgifter betalas i tid. Vidare ska aktiebolags årsredovisningar inlämnas i tid och vara utan anmärkning. Vidare kontrolleras att uppgifterna i tillståndsgruppens register är aktuella, och att anmälningar som görs löpande förs in i registret.

Vid den inre tillsynen kontrollerar tillståndsgruppen bland annat:

- Att förändringar i tillståndsbolaget inte skett utan att tillståndsgruppen har underrättats
- Att tillståndshavare inte förekommer i polisens register
- Att tillståndshavare inte har skatteskulder eller att deras F-skattsedel har återkallats
- Att tillståndshavare inte har övriga skulder till de allmänna.
- Att registren har uppdaterats med de senaste uppgifterna gällande tillståndshavare

Målsättning inre tillsyn

Förutom den kontinuerliga tillsynen som sker genom bevakningstjänsten ska varje tillståndshavare kontrolleras mot polisen och skattemyndigheten en gång per år. Dessa kontroller kommer huvudsakligen att ske på hösten-vintern.

Yttre tillsyn är den tillsyn där tyngdpunkten ligger på en kontroll av att alkohollagen och tobakslagen följs ute på krogarna och på de ställen som säljer/serverar folköl eller säljer tobak. Vid tillsyn av serveringstillstånden tittar man framför allt på hur verksamheten bedrivs med tanke på ordning och nykterhet, att servering inte sker till underåriga, marknadsföringen och att serveringen sker som det står i tillståndsbeviset.

Yttre tillsyn består av:

- de kontroller tillståndsgruppens personal gör vid planerade eller oanmälda besök på serveringsstället/försäljningsstället. Tillsynen görs utifrån en löpande riskbedömning. Antalet planerade besök per serveringsställe/försäljningsställe varierar beroende på öppettider, geografiskt läge, mängd serverad alkohol enligt restaurangrapporten, tidigare ingripanden eller anmälningar, målgrupp och så vidare.
- besök på förekommen anledning.

Den yttre tillsynen innebär inspektioner på serveringsstället/försäljningsstället såväl på dagtid som kvälls- och nattetid. På ställen som serverar/säljer folköl eller säljer tobak saknas oftast anledning att göra inspektioner kvällstid och nattetid. Personal från tillståndsenheten får aldrig nekas inträde. All personal har tjänstekort med fotografi.

Yttre tillsyn på ställen med serveringstillstånd

Inspektörerna kan i vissa fall uppträda anonymt i början av inspektionen, men kontaktar så gott som alltid serveringsansvarig för att meddela vad som framkommit vid besöket. Inspektionerna dokumenteras alltid skriftligen och kommuniceras senare med tillståndshavaren. Tillståndshavaren eller serveringsansvariga ska vid tillsyn hjälpa till och ta fram och visa de handlingar som inspektörerna ber om. Den yttre tillsynen görs även ibland tillsammans med andra myndigheter såsom Polismyndigheten, Skatteverket och Räddningstjänsten. Andra myndigheter utför då också egna kontroller. Tillståndsgruppen kontrollerar bland annat:

- Att ordning och nykterhet föreligger
- Att servering inte sker till underåriga
- Att serveringsansvarig finns på plats
- Att serveringstiderna efterföljs
- Att servering sker inom serveringsytan
- Att lagad mat tillhandahålls
- Att alkoholfria alternativ finns i tillräcklig omfattning
- Att marknadsföringen är måttfull

Yttre tillsyn på ställen som säljer/serverar folköl eller säljer tobak

Vid inspektionen kontrolleras vanligtvis att skyltar/dekaler om åldersgränser finns, att märkning av produkterna är korrekt, att marknadsföringen sker inom alkohollagens och lagen om tobak och liknande produkters ramar på försäljningsstället, att det finns egentillsynsprogram som är väl anpassat för verksamheten och vad gäller vid folkölsförsäljning/servering att tillräckligt med livsmedel finns.

Målsättning yttre tillsyn

Målsättningen är att varje ställe som serverar alkohol ska få minst ett tillsynsbesök per år. Serveringsställen med serveringstider efter normaltid och där servering sker till allmänheten bör få mer än ett besök per år, med undantag för konferensanläggningar och liknande serveringsställen. Samordnad tillsyn med polis bör ske vid tre tillfällen varje år för Täbys del, och för Vaxholms del vid två tillfällen. Har ett serveringsställe meddelats en erinran eller varning bör intensifierad tillsyn ske. Tillsyn bör ske vid varje tillfälle när tillstånd beviljats för tillfälliga tillstånd till allmänheten. När det är fråga om återkommande

evenemang och det vid tidigare tillfällen inte funnits något att anmärka på sker tillsyn efter behov. Evenemang som riktar sig mot en ungdomlig publik bör dock prioriteras.

Tillsyn av ställen som säljer/serverar folköl eller säljer tobak bör i normalfallet ske en gång per år. Vissa år kan tillsynsbesöken bytas ut mot kontrollköp, eller att riktad tillsyn sker mot färre försäljningsställen i samverkan med polis och skatteverk. Tillsyn som sker på grund av uppgifter om missförhållanden på försäljningsställen bör ske inom någon vecka från det att uppgifterna nått tillståndsgruppen.

Tillsynen under Coronapandemin/Covid-19

Under det innevarande året samt nästa år är det förväntat att pandemin fortsätter. Tillståndsgruppen följer de rekommendationer som Folkhälsomyndigheten och andra myndigheter har ställt upp, och vi riskbedömer samtlig yttre tillsyn och förebyggande tillsyn som kräver sammankomster. Det innebär att tillsyn som inte kan utföras på ett säkert sätt ur arbetsmiljö- och smittspridnings aspekt kommer att nedprioriteras. Samtidigt följer tillståndsgruppen de nya restriktionerna som sker i restaurangbranschen och anpassar tillsynen efter de behov som snabbt kan uppstå.

Uppdraget för miljökontoret är även trängselkontroll och tillståndsgruppen har och kommer delta i den tillsyn som bedöms mer prioriterad än tillsynen enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter. Det innebär att planerad tillsyn riskerar att inte nå måluppfyllelse.

Tillståndsgruppen har under året sett en ökad handläggningsgrad, behov av förebyggande tillsyn och inre tillsyn samt administrativa sysslor.

Ett ökat inflöde av nyansökningar och förändringar i stadigvarande tillstånd, anmälningar om förändringar i bolagssammansättningar samt handläggningen enligt den nya Lagen om tobak och liknande produkter har medfört högt tryck i utredningsarbete och informationsspridning. Detta förväntas fortsätta under det kommande året.

Dnr: SRMH-2020-2655.1145

2020-12-01

Simon Bergroth
Gruppledare - administration
miljokontoret@srmh.se
08-578 663 00

Förlängning av åtgärder för att underlätta för näringslivet med anledning av pågående pandemi

Förslag till beslut

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar att:

1. Tidsfristen för betalning av kommande provnings- och tillsynsavgifter inom nämndens verksamhetsområde förlängs till 90 dagar
2. Kreditering av fakturerade belopp och återbetalning av redan erlagda avgifter i provningsärenden inom nämndens verksamhetsområde, enligt gällande taxa, ska ske om sökande återkallar sin ansökan
3. Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor bör beakta aktuellt smittskyddsläge vid planering av tillsynsbesök samt prioritera verksamhetskritiska provnings- och tillsynsärenden
4. Punkterna 1-3 ovan gäller för perioden 1 januari 2021 till den 30 juni 2021.

Sammanfattning

Eftersom pandemin fortfarande pågår föreslås Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd besluta att förlänga åtgärder ytterligare ett halvår till den 30 juni 2021.

Den ursprungliga formuleringen om att "Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor bör skjuta upp tillsynsbesök som inte är nödvändiga och prioritera verksamhetskritiska provnings- och tillsynsärenden" föreslås nu ändras till att "Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor bör beakta aktuellt smittskyddsläge vid planering av tillsynsbesök samt prioritera verksamhetskritiska provnings- och tillsynsärenden".

Beskrivning av ärendet

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd, genom nämndens ordförande, fattade den 27 mars 2020 beslut om särskilda stödåtgärd för att underlätta för företagare Täby kommun och Vaxholms stad med anledning av att pågående pandemi Covid-19 har medfört stora och akuta betalningssvårigheter för näringslivet. Det beslutet gäller till den 31 december 2020.

Eftersom pandemin fortfarande pågår föreslås Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd besluta att förlänga åtgärder ytterligare ett halvår till den 30 juni 2021.

Förlängningen innebär att tidsfristen för betalning av kommande provnings- och tillsynsavgifter inom nämndens verksamhetsområde fortsatt är förlängd till 90 dagar samt att kreditering av fakturerade belopp och återbetalning av redan erlagda avgifter i provningsärenden inom nämndens verksamhetsområde fortsättningsvis ska ske om sökande återkallar sin ansökan eller anmälan innan tillstånd beviljats eller beslut om anmälan fattats.

Den 27 mars 2020 beslutade även nämnden att "Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor bör skjuta upp tillsynsbesök som inte är nödvändiga och prioritera verksamhetskritiska provnings- och tillsynsärenden". Det beslutet föreslås nu ändras till att "Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor bör beakta aktuellt smittskyddsläge vid planering av tillsynsbesök samt prioritera verksamhetskritiska provnings- och tillsynsärenden".

Kontorets bedömning

Förslaget är en förlängning av åtgärder som gällt under stora delar av 2020 och som kontoret därför redan anpassat sig efter.

Den förlängda betaltiden på fakturor kommer inte nämnvärt att påverka nämndens intäkter under verksamhetsåret 2021.

SÖDRA ROSLAGENS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTOR

Simon Bergroth

Gruppledare - administration

Expedierat till:

Kommunstyrelsen i Täby kommun
Kommunstyrelsen i Vaxholms stad

Dnr: SRMH-2020-2634.1141

2020-11-27

Simon Bergroth
Gruppledare - administration
miljokontoret@srmh.se
08-578 663 00

Administrativt ärende - Delegationsordning - Förlängning av lag som tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Förslag till beslut

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar att anta delegationsordning för lag som tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen att gälla från den 1 januari 2021 under förutsättning att riksdagen antar proposition 2020/21:38.

Sammanfattning

Regeringen har till riksdagen lämnat proposition 2020/21:38 om förslag till förlängning av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Enligt propositionen föreslås att lagen ska fortsätta gälla till utgången av maj 2021.

Propositionen kommer enligt plan tas upp för beslut i riksdagen den 9 december 2020.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har till riksdagen lämnat proposition 2020/21:38 om förslag till en förlängning av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Enligt propositionen föreslås att lagen ska fortsätta gälla till utgången av maj 2021.

Lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen antogs av riksdagen den 17 juni 2020 och innehåller bestämmelser om tillfälliga smittskyddsåtgärder för att förhindra spridning på serveringsställen av det virus som orsakar covid-19. I lagen åläggs den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet att sköta tillsyn och besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och anslutande föreskrifter ska följas. Mot bakgrund av en fortsatt spridning av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 föreslår regeringen att lagen ska fortsätta att gälla till utgången av maj 2021.

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd antog den 16 juni 2020 en delegationsordning för lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Beslut om delegation till tjänstemän vid kontoret behöver fattas på nytt då lagen föreslås förlängas. Föreslagen delegationsordning och den delegationsordning nämnden antog den 16 juni 2020 är likalydande.

Då riksdagen ännu inte behandlat lagförslaget föreslås att nämnden antar delegationsordningen under förutsättning att propositionen antas.

Kontorets bedömning

För att kunna bedriva tillsyn och fatta de beslut om förelägganden och förbud som behövs på ett effektivt sätt krävs att nämnden delegerar beslutanderätt till kontoret.

Om nämnden inte delegerar beslutanderätten minskar möjligheterna att tillse att bestämmelserna i lagen efterlevs. Kontorets bedömning är att brister som noteras vid tillsynen i regel är av sådan karaktär att verksamheterna skyndsamt måste vidta åtgärder. Att i det läget behöva avvakta nämndsammanträde för att fatta beslut om förelägganden leder till onödigt långa handläggningstider och sämre möjlighet att bedriva effektiv tillsyn.

Nämnden har i tidigare beslut delegerat likalydande beslutanderätt som det bilagda förslaget till delegationsordning.

SÖDRA ROSLAGENS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTOR

Simon Bergroth

Gruppledare – administration

Bilagor:

Förslag till delegationsordning
Proposition 2020/21:38

Expedieras till:

Kommunstyrelsen i Täby kommun
Kommunstyrelsen i Vaxholms stad

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds

Delegationsordning för ärenden enligt lag (202X:XXX) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Delegationsordning gäller från och med 2021-01-01

Beslut fattat av Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd 2020-12-09, § XX/20
Dnr: SRMH 2020-2634.1141

Innehåll

1. Delegater	3
2. Förkortningar	3
3. B. Beslut i brådskande ärenden	4
4. A. Allmänt	4
5. H. Beslut under handläggning	5
6. U. Upplysningar och tillträde	5
7. F. Förelägganden och förbud, inklusive viten	6

1. Delegater

Delegation gäller följande roller inom nämnden och dess verksamhet

- 1 Ordförande
- 2 Miljö- och hälsoskyddschef
- 3 Gruppchef
- 4 Gruppledare
- 5 Handläggare (miljö- och hälsoskyddsinspektör, miljöinspektör, hälsoskyddsinspektör, livsmedelsinspektör, miljöhandläggare, inspektör alkohol- och tobakslagen och inspektör lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, systemförvaltare, systemutvecklare)
- 6 Assistent

Delegation på viss nivå innebär att delegation ges även för samtliga nivåer ovanför.

Då delegat inte anser sig kunna fatta beslut på sin nivå kan fråga ställas vidare till delegat på nivån ovanför.

Delegationer avser inte befogenhet att avgöra ärende som är av principiell natur eller i övrigt av större vikt.

2. Förkortningar

I denna delegationsordning används följande förkortningar:

LTSS	Lag (202X:XXX) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen
FL	Förvaltningslag (2017:900)
DL	Delgivningslag (2010:1932)
KL	Kommunallag (1991:900)
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
VL	Lag (1985:206) om viten

3. B. Beslut i brådiskande ärenden

Punkt	Ärende	Lagstöd	Delegat
B.1	Beslut i ärenden som är så brådiskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Delegationen avser alla nämndens verksamheter. Beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.	6 kap. 39 § KL	Ordförande Vid ord- förandes frånvaro nämndens vice ord- förande

4. A. Allmänt

Punkt	Ärende	Lagstöd	Delegat
A.1	Beslut att avvisa en överklagandeskrivelse som inkommit för sent.	45 § FL	Miljö- och hälsoskydds- chef
A.2	Beslut att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av beslut som fattats med stöd av delegation	7 kap 5 § KL	Handläggare
A.3	Beslut att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av beslut som fattats med stöd av delegation	7 kap 5 § KL	Miljö- och hälsoskydds- chef
A.4	Avge yttrande till överprövande myndighet i överklagningsärenden där nämndens beslut fattats på delegation.	7 kap 5 § KL	Handläggare
A.5	Ansöka hos förvaltningsrätt om utdömande av vite	6 § VL	Handläggare
A.6	Beslut att utse ombud att företräda nämnden vid förhandling eller förrättning i mål och ärenden vid andra myndigheter	6 kap. 15 § KL	Miljö- och hälsoskydds- chef
A.7	Beslut om rättelse/ändring av beslut som delegaten fattat enligt de förutsättningar som anges i 36–39 §§ FL	36–39 §§ FL	
A.8	Beslut att inte lämna ut en allmän handling	6 kap. 3 § OSL; 2 kap. 14-15 §§ TF	Miljö- och hälsoskydds- chef

5. H. Beslut under handläggning

Punkt	Ärende	Lagstöd	Delegat
H.1	Beslut att avskriva ett ärende från vidare handläggning, exempelvis obefogade klagomål		Handläggare
H.2	Beslut att avvisa en framställning som är så ofullständig eller oklar att den inte kan tas upp till prövning.	20 § andra stycket FL	Handläggare
H.3	Beslut att begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen vid handläggningen av ett ärende	14 § första stycket FL	Handläggare
H.4	Beslut att ett ombud eller biträde som är olämpligt för sitt uppdrag inte längre får medverka i ärendet	14 § andra stycket FL	Miljö- och hälsoskydds- chef
H.5	Beslut att begära att ett ombud styrker sin behörighet genom en skriftlig eller muntlig fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket FL	15 § första stycket FL	Handläggare
H.6	Beslut att förelägga part eller ombud att styrka ombudets behörighet genom en fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket FL	15 § andra stycket FL	Handläggare
H.7	Beslut att begära att en handling bekräftas av avsändaren	21 § FL	Handläggare

6. U. Upplysningar och tillträde

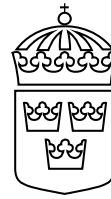
Punkt	Ärende	Lagstöd	Delegat
U.1	Beslut om att av den som driver serveringsställe begära de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen	5 § LTSS	Handläggare
U.2	Beslut om att begära tillträde till sådana lokaler, områden och entréer som avses i 3 § för att utöva tillsynen	5 § LTSS	Handläggare
U.3	Beslut om att hos Polismyndigheten begära sådan hjälp som behövs för genomförande av åtgärder enligt lagens 5 §	6 § LTSS	Handläggare

7. F. Förelägganden och förbud, inklusive viten

Punkt	Ärende	Lagstöd	Delegat
F.1	Beslut om föreläggande att vidta smittskyddsåtgärder enligt lagens 3 § och anslutande föreskrifter för att förhindra spridning av det virus som orsakar covid-19. Sådant föreläggande får förenas med fast vite om maximalt 100 000 kronor eller löpande vite om maximalt 50 000 kronor	7-8 §§ LTSS	Handläggare
<i>Vitesförelägganden som beslutats på delegation ska särskilt redovisas för nämnden.</i>			
F.2	Beslut om förbud mot öppethållande av serveringsställe, för viss tidsperiod eller tills vidare. Sådant föreläggande får förenas med fast vite om maximalt 100 000 kronor eller löpande vite om maximalt 50 000 kronor	7-8 §§ LTSS	Handläggare
<i>Vitesförelägganden som beslutats på delegation ska särskilt redovisas för nämnden.</i>			
F.3	Beslut om förbud mot öppethållande avseende viss del av serveringsställe, för viss tidsperiod eller tills vidare. Sådant föreläggande får förenas med fast vite om maximalt 100 000 kronor eller löpande vite om maximalt 50 000 kronor	7-8 §§ LTSS	Handläggare
<i>Vitesförelägganden som beslutats på delegation ska särskilt redovisas för nämnden.</i>			
F.4	Beslut om förbud mot öppethållande av hela eller del av serveringsställe under vissa tider på dygnet. Sådant föreläggande får förenas med fast vite om maximalt 100 000 kronor eller löpande vite om maximalt 50 000 kronor	7-8 §§ LTSS	Handläggare
<i>Vitesförelägganden som beslutats på delegation ska särskilt redovisas för nämnden.</i>			
F.5	Beslut om förordnande att ett föreläggande eller förbud ska börja gälla vid en annan tidpunkt än den som anges i 7 § tredje stycket	7 § tredje stycket LTSS	Handläggare
F.6	Återkalla ett föreläggande eller förbud som meddelats med stöd av delegering		Handläggare

Regeringens proposition 2020/21:38

Förlängning av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Prop.
2020/21:38

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 22 oktober 2020

Stefan Löfven

Lena Hallengren
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen trädde i kraft den 1 juli 2020. Lagen är tidsbegränsad och gäller till utgången av 2020. Mot bakgrund av en fortsatt spridning av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 föreslår regeringen att lagen ska fortsätta att gälla till utgången av maj 2021.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Åtgärder för att minska smittspridning i samhället	5
5	Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen förlängs	7
6	Konsekvenser av förslaget	10
7	Författningskommentar	11
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian om förlängning av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen	12
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	13
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	14
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 oktober 2020	15

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2020/21:38

Regeringens förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag.

Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, som gäller till utgången av 2020, dels att lagen ska fortsätta att gälla till utgången av maj 2021, dels att punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ärenden eller mål som har inletts före utgången av 2020.

Föreslagen lydelse

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ärenden eller mål som har inletts före utgången av maj 2021.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

Genom den tidsbegränsade lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen infördes regler om att den som driver ett serveringsställe bl.a. ska ansvara för att trängsel ska undvikas och att verksamheten organiseras så att smittspridning bland besökare så långt som möjligt förhindras (prop. 2019/20:172, bet. 2019/20:SoU25, rskr. 2019/20:360). Lagen trädde i kraft den 1 juli 2020 och gäller till utgången av 2020. En promemoria (S2020/07039) med förslag om förlängning av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen har tagits fram inom Regeringskansliet (Socialdepartementet). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissynpunkter på promemorian har hämtats in på ett möte den 25 september 2020. Därtill har skriftliga synpunkter kommit in. Minnesanteckningar från remissmötet och de skriftliga synpunkterna finns tillgängliga i Socialdepartementet (S2020/07039).

Lagrådet

Förslaget innebär att lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska fortsätta att gälla till utgången av maj 2021. Med anledning av att lagens giltighetstid förlängs föreslås också en följdändring i lagens ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. Lagförslaget är författnings-tekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats.

4 Åtgärder för att minska smittspridning i samhället

Covid-19 är en allvarlig sjukdom som i de svåraste fallen har en dödlig utgång. Virusets sprids mycket snabbt och Världshälsoorganisationen (WHO) deklarerade den 11 mars 2020 att utbrottet av covid-19 är en pandemi. Regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att hindra spridningen av det virus som orsakar covid-19. Den 1 februari 2020 beslutades förordningen (2020:20) om att bestämmelserna i smittskyddslagen (2004:168) om allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom ska tillämpas på infektion med 2019-nCoV (SARS-CoV-2), dvs. den sjukdom som nu benämns covid-19. Den 1 juli 2020 trädde ändringar i smittskyddslagen i kraft vilket innebär att covid-19 är klassificerad både som en allmänfarlig och en samhällsfarlig sjukdom.

Regeringen har infört begränsningar av möjligheten att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, tillfälligt stoppat icke nödvändiga resor till Sverige från en annan stat än en EES-stat eller Schweiz och Utrikesdepartementet har avrått från icke nödvändiga resor. Regeringen har även vidtagit en rad olika åtgärder för att förhindra smittspridning i särskilda verksamheter och för att öka tillgången på sjukvårdsutrustning etc. Regeringen har, i nära dialog med partierna i riksdagen,

vidtagit en rad åtgärder för att mildra de negativa ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet för svenska företag och deras anställda. Exempel på åtgärder som har vidtagits är sänkta arbetsgivaravgifter, slopat sjuklöneansvar och stöd till egenföretagare vid sjukfrånvaro.

Enligt Folkhälsomyndigheten är det fysiska avståndet mellan personer och tiden som de vistas nära varandra en avgörande faktor för smittspridningen av det virus som orsakar covid-19. Risken för smittspridning är således extra stor i verksamheter där många för varandra okända människor samlas på små ytor under längre tid, t.ex. restauranger, barer och andra liknande miljöer. Regeringen bedömde mot bakgrund av detta i propositionen En ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (prop. 2019/20:172) att det fanns behov av en reglering som kan förtydliga vilka smittskyddsåtgärder som ska vidtas samt en långsiktigt hållbar tillsynsorganisation som har tillgång till effektiva tillsynsverktyg.

Den 1 juli 2020 trädde lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen i kraft. Enligt lagen ansvarar den som driver ett serveringsställe för att serveringsställets lokaler och tillhörande områden utomhus som besökare har tillträde till är utformade så att trängsel undviks. Besökare ska kunna hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra. Verksamheten ska även i övrigt organiseras så att smittspridning bland besökare så långt som möjligt förhindras och det ska finnas rutiner för hur smittspridning bland besökare kan förhindras.

Den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet har tillsyn över att lagen och anslutande föreskrifter följs. Nämnden får besluta de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och anslutande föreskrifter ska följas.

Folkhälsomyndigheten får enligt förordningen (2020:527) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen meddela föreskrifter om sådana smittskyddsåtgärder som avses i lagen. Enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (HSLF-FS 2020:37) ska den som driver ett serveringsställe vidta lämpliga åtgärder för att trängsel ska kunna undvikas på de inom- och utomhusytor som besökare har tillträde till. Servering av mat eller dryck får endast ske till besökare som sitter vid ett bord eller en bardisk. Besökare får dock hämta mat och dryck vid en disk, en buffé eller liknande, om det kan ske utan trängsel. Besökare ska erbjudas möjlighet att tvätta händerna med tvål och vatten eller erbjudas handsprit. Besökare ska informeras om hur de kan minska risken för smittspridning. Den som driver ett serveringsställe ska vidare säkerställa att personalen får adekvat information om hygienåtgärder för att förhindra smittspridning mellan besökare. Föreskrifterna kompletteras med allmänna råd.

I prop. 2019/20:172 konstaterades att de krav som åläggs den som driver ett serveringsställe kan begränsa verksamhetens bedrivande och få ekonomiska konsekvenser. Åtgärderna för att förhindra smittspridning bör anpassas efter det rådande läget och inte vara mer långtgående än vad som är nödvändigt. Giltighetstiden för lagen begränsades därför. Lagen och förordningen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen upphör att gälla vid utgången av 2020.

5 Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen förlängs

Prop. 2020/21:38

Regeringens förslag: Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska fortsätta att gälla till utgången av maj 2021.

Trots att lagen upphör att gälla vid utgången av maj 2021 ska den fortfarande gälla för ärenden eller mål som har inletts innan lagen upphörde.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslås att lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska fortsätta gälla till utgången av juni 2021 och att lagen när den har upphört fortfarande ska gälla för ärenden eller mål som har inletts före utgången av juni 2021.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. *Göteborgs kommun* konstaterar att kommunen sedan i april har genomfört 900 kontroller på serveringsställen och att en tredjedel av kontrollerna har lett till en anmärkning om trängsel. Några remissinstanser har synpunkter på tidpunkten för lagens upphörande. *Båstads kommun* anför att det blir svårt att planera och genomföra tillsyn som bryts mitt i högsäsongen. Kommunen ser hellre att förlängningen antingen görs kortare eller längre så att sommarsäsongen exkluderas eller inkluderas. *Gällivare kommun* ser hellre att lagen blir gällande hela året men att det istället skapas möjlighet att upphäva den tidigare om den inte behövs. Nu blir det en osäkerhet om hur man ska planera tillsynen under sommaren. Även *Hotell- och restaurangfacket* och *Region Gotland* ställer sig frågande till att lagen föreslås upphöra att gälla mitt under sommaren. *Visita* är kritiska till förslaget och anser att det är svårt att se att det redan under hösten kan bedömas att det om drygt tre månader finns behov av att förlänga lagens giltighet ytterligare ett halvår. Om en förlängning bedöms vara nödvändig bör lagen förlängas med högst två månader.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) tillstyrker förslaget men anser att tillsynsuppdraget i fortsättningen måste få en tydligare koppling till regional eller lokal smittspridning. Detta kan ske genom att smittskyddsläkaren får en tydligare roll i bedömningen av det aktuella tillsynsbehovet. SKR och *Hudiksvalls kommun* anser också att regeringen bör se över möjligheten till en generell stängning av serveringsställen t.ex. från midnatt i kommuner med förhöjd smittspridning.

Visita föreslår att lagen avgränsas till att gälla endast i samband med allmänna sammankomster och offentliga tillställningar på serveringsställen. Genom en sådan avgränsning skulle lagens räckvidd begränsas till att träffa den typ av arrangemang på serveringsställen då behovet av distansering m.m. kan antas vara som störst. *Visita* anför vidare att om lagens giltighetstid förlängs måste det samtidigt införas ett konkret och adekvat system för löpande utvärdering av behovet av de restriktioner som lagen och Folkhälsomyndighetens föreskrifter medför för företagen.

Skälen för regeringens förslag: I Sverige och i resten av världen fortsätter spridningen av det virus som orsakar covid-19. Det finns därmed anledning till fortsatt försiktighet i syfte att minska spridningstakten för att värna de grupper i befolkningen som riskerar att få särskilt allvarliga följder av sjukdomen.

Serveringsställen är typiskt sett verksamheter där smitta kan spridas då många för varandra okända människor vistas länge nära varandra. Regeringen konstaterade i förarbetena till lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (prop. 2019/20:172 s. 13) att det kommer att vara fortsatt angeläget att begränsa smittspridningen på serveringsställen även på längre sikt.

Folkhälsomyndigheten presenterade den 1 september 2020 sitt uppdrag att ta fram en plan för insatser som kan bli aktuella i olika skeden av eventuella nya utbrott av covid-19. Myndigheten bedömer att den troligaste utvecklingen av smittspridningen av covid-19 i Sverige det närmaste året är en relativt låg allmän spridning kombinerad med lokala utbrott, framför allt i vissa riskmiljöer. Serveringsställen utgör enligt Folkhälsomyndigheten en särskild riskmiljö för smittspridning. För att minska risken för smittspridning anser myndigheten att de regelverk som berör serveringsställen fortsatt bör gälla nationellt (Folkhälsomyndigheten 2020, Insatser vid nya utbrott av covid-19).

Den 1 oktober 2020 beslutade regeringen ändringar i förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Beslutet innebär att förbudet mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inte gäller för sammankomster och tillställningar som hålls på sådana serveringsställen som omfattas av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Ändringarna innebär att fler än 50 deltagare tillåts samlas på ett serveringsställe för att tillsammans ta del av t.ex. en konsert. Ändringen trädde i kraft den 8 oktober 2020.

Mot bakgrund av smittspridningen i samhället och Folkhälsomyndighetens rekommendation om ett fortsatt nationellt regelverk om serveringsställen föreslår regeringen att lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska fortsätta gälla i fem månader efter den 1 januari 2021. Som en följd av förslaget kommer även förordningen (2020:527) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen att fortsätta gälla i ytterligare fem månader. Regelverket innebär bl.a. att Folkhälsomyndigheten får meddela föreskrifter om de smittskyddsåtgärder som den som driver ett serveringsställe ska ansvara för.

Visita föreslår att lagen avgränsas till att gälla endast i samband med allmänna sammankomster och offentliga tillställningar på serveringsställen. Genom en sådan avgränsning skulle lagens räckvidd begränsas till att träffa den typ av arrangemang på serveringsställen då behovet av distansering m.m. kan antas vara som störst. *Visita* anför vidare att om lagens giltighetstid förlängs måste det samtidigt införas ett konkret och adekvat system för löpande utvärdering av behovet av de restriktioner som lagen och Folkhälsomyndighetens föreskrifter medför för företagen. Enligt *Visita* är det också svårt att se att det redan under hösten kan bedömas att det om drygt tre månader finns behov av att förlänga lagens giltighet ytterligare ett halvår. Det är enligt regeringens uppfattning viktigt att berörda aktörer noga följer hur smittspridningen i samhället utvecklas

och hur den påverkar t.ex. tillsynen av hur serveringsställen hanterar åtgärder för att begränsa smittspridning. Uppgifter om hur sjukdomen covid-19 sprids finns tillgängliga hos myndigheterna och redovisas regelbundet i medierna. Regeringen är angelägen om att föra en löpande dialog med de aktörer som påverkas av beslutade smittskyddsåtgärder. Bedömningen från Folkhälsomyndigheten är emellertid att pandemin kommer att fortgå under 2021, vilket motiverar en förlängning av lagstiftningen. Med utgångspunkt i den bedömningen saknas också skäl att avvakta med förslag om förlängning närmare årsskiftet. Regeringen ser inte heller att en avgränsning av lagen, så att den endast ska gälla i samband med allmänna sammankomster och offentliga tillställningar på serveringsställen, är ändamålsenlig. Det framgår av de remissynpunkter som har lämnats att trängseln – och därmed risken för smittspridning – på serveringsställen är stor redan nu. *Göteborgs kommun* konstaterar att de sedan i april har genomfört 900 kontroller på serveringsställen och att en tredjedel av kontrollerna har lett till en anmärkning om trängsel.

Ett verktyg som bl.a. *Hudiksvalls kommun* och *SKR* nämner är möjligheten att likt vissa andra länder införa krav på att serveringsställen ska stängas senast vid midnatt eller tidigare. Regeringen anser emellertid att den nu vidtagna förlängningen av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen är tillräcklig, bl.a. därför att Folkhälsomyndigheten genom föreskrifter kan skärpa eller mildra kraven på vilka smittskyddsåtgärder som behöver vidtas. Att regelverket därigenom tillåter en viss flexibilitet är extra värdefullt i och med att smittspridningen varierar över tid.

SKR anser att tillsynsuppdraget i fortsättningen måste få en tydligare koppling till regional eller lokal smittspridning. Detta kan enligt SKR ske genom att smittskyddsläkaren får en tydligare roll i bedömningen av det aktuella tillsynsbehovet. Regeringen instämmer i att smittskyddsläkaren kan ha en viktig roll i arbetet. Enligt 7 § lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska den kommunala nämnd som ansvarar för tillsynen vid behov samråda med smittskyddsläkaren. Det innebär inte att smittskyddsläkaren måste rådfrågas inför varje beslut, utan det är upp till nämnden att avgöra i vilka fall smittskyddsläkarens kompetens behövs. Det kan t.ex. handla om när nya situationer uppstår eller då svåra avvägningar måste göras (se prop. 2019/20:172 s. 30).

Såsom regeringen tidigare har anfört kan de krav som åläggs den som driver ett serveringsställe begränsa verksamhetens bedrivande och få ekonomiska konsekvenser. Åtgärderna för att förhindra smittspridning bör anpassas efter det rådande läget och inte vara mer långtgående än vad som är nödvändigt (prop. 2019/20:172 s. 35). Giltighetstiden bör därför vara fortsatt begränsad. I promemorian föreslås att lagen efter förlängning ska upphöra att gälla vid utgången av juni månad – det vill säga mitt under sommarperioden. Som bl.a. *Båstads kommun* och *Hotell- och restaurangfacket* påpekar kan det vara lämpligare att lagens giltighetstid istället förlängs till strax före sommaren eller efter sommaren. Regeringen instämmer i detta och föreslår därför att förlängningen begränsas till fem månader och att lagen därmed upphör att gälla vid utgången av maj 2021. *Visita* konstaterar att om en förlängning bedöms vara nödvändig bör lagen förlängas med högst två månader. Enligt regeringens mening skulle en så kort förlängning bidra till en ännu större osäkerhet om hur den närmaste

framtiden ska te sig. Regeringen avser att i samråd med bl.a. expertmyndigheter följa utvecklingen av smittspridningen i samhället för att ta ställning till om regelverket bör upphävas, justeras eller förlängas ytterligare.

En förlängning av lagens giltighetstid innebär fortsatta inskränkningar i egendomsskyddet och näringsfriheten. De krav på smittskyddsåtgärder som infördes genom lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen innebär till viss del rådighetsinskränkningar för exempelvis den som äger eller efter upplåtelse har rätt att nyttja en lokal och som bedriver serveringsställe men inte kan använda fastigheten fullt ut som planerat (a. prop. s. 35). Såsom anges ovan bedömer Folkhälsomyndigheten att serveringsställen utgör en särskild riskmiljö för smittspridning av covid-19. Myndigheten anser därför att de regelverk som berör serveringsställen bör fortsatt gälla nationellt. Att minska smittspridning för att värna liv och hälsa måste fortsatt vara en prioriterad fråga för samhället. De förslag som presenteras i denna proposition motiveras således av ett angeläget allmänt intresse och bedöms vara förenliga med såväl regeringsformen som Europakonventionen.

Av rättssäkerhetsskäl är det viktigt att beslut som fattats med stöd av lagen ska kunna prövas i domstol även efter det att lagen har upphört att gälla. Det infördes därför en övergångsbestämmelse till lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen som innebär att ett ärende eller ett mål får prövas efter det att lagen har upphört att gälla, om ärendet eller målet har inletts dessförinnan (prop. 2019/20:172 s. 37).

Med anledning av att lagens giltighetstid förlängs finns det behov av en följdändring i övergångsbestämmelsen som anger att lagen ska fortsätta att gälla för vissa ärenden eller mål trots att den har upphört. Ändringen innebär att den upphävda lagen fortfarande ska gälla för ärenden eller mål som har inletts före utgången av maj 2021.

6 Konsekvenser av förslaget

En förlängning av giltighetstiden för lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder innebär bl.a. att det under ytterligare fem månader kommer att finnas krav på att den som driver ett serveringsställe ska ansvara för att vidta vissa åtgärder för att begränsa smittspridning. Vidare kommer kommunerna att ha ett fortsatt tillsynsansvar och länsstyrelserna och Folkhälsomyndigheten kommer att fortsätta vidta de åtgärder som följer av lagen och förordningen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

Under den tid som lagen förlängs kommer de konsekvenser som regeringen i propositionen En ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (prop. 2019/20:172 s. 37 f) bedömde att den nya lagen skulle medföra kvarstå. Flera remissinstanser har synpunkter på hur kommunernas tillsynsverksamhet ska finansieras. Flertalet av de nio kommuner som har svarat på remissen, däribland *Umeå kommun* och *Båstads kommun*, begär att kommunerna får full ersättning för det arbete som lagens förlängning innebär. Även *Livsmedelsverket* påpekar att det är

av största vikt att kommuner får de resurser i form av finansiering som behövs för att kunna bedriva tillsynen. Tillsyn enligt denna lagstiftning är enligt myndigheten en extra uppgift som inte kan bedrivas med de medel som finns för den avgiftsfinansierade livsmedelskontrollen. Flera remissinstanser framför också att ersättning ska ges i god tid. Några remissinstanser, bl.a. *Åre kommun* ser ett stort behov av att ha resurser i god tid i början av året 2021 för att få igång tillsynen så snabbt som möjligt. Även *SKR* påpekar att det finns ett behov av att medlen görs tillgängliga tidigt 2021 för att säkra kommunernas tillsynskapacitet som kan behöva ske genom rekrytering.

Regeringen noterar remissinstansernas synpunkter och avser att följa hur kostnaderna för kommuner, regioner och länsstyrelser utvecklas under perioden 1 januari–31 maj 2021 med anledning av förlängningen.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ärenden eller mål som har inletts före utgången av *maj 2021*.

Punkt 3 ändras som en följd av att giltighetstiden för lagen förlängs till utgången av maj 2021. Bestämmelsen ska i övrigt tillämpas på samma sätt som tidigare (se prop. 2019/20:172 s. 46).

Övervägandena finns i avsnitt 5.

Sammanfattning av promemorian om förlängning av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen trädde i kraft den 1 juli 2020. Lagen är tidsbegränsad och gäller till utgången av 2020. I denna promemoria föreslås att lagen ska fortsätta att gälla till den 1 juli 2021.

Förslag till lag om dels fortsatt giltighet av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dels ändring i samma lag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, som gäller till utgången av 2020,
dels att lagen ska fortsätta att gälla till utgången av juni 2021,
dels att punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ärenden eller mål som har inletts före utgången av 2020.

Föreslagen lydelse

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ärenden eller mål som har inletts före utgången av juni 2021.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Arbetsmiljöverket, Båstads kommun, Folkhälsomyndigheten, Gällivare kommun, Göteborgs stad, Hudiksvalls kommun, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Region Gotland, Region Stockholm, Sveriges Kommuner och Regioner, Umeå kommun, Visita, och Åre kommun.

Därutöver har yttranden kommit in från Hotell- och restaurangfacket, Jönköpings kommun, Konkurrensverket och Leksands kommun.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Datainspektionen, Företagarna, Förvaltningsrätten i Malmö, Justitiekanslern, Lunds kommun, Polismyndigheten, Riksdagens ombudsmän, Smittskyddsläkarföreningen, Stockholms stad samt Svenskt Näringsliv.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 oktober 2020

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Johansson, Baylan, Hallengren, Andersson, Bolund, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Eriksson, Linde, Eneroth, Nilsson, Ernkranz, Lindhagen, Lind, Hallberg, Micko

Föredragande: statsrådet Hallengren

Regeringen beslutar proposition Förlängning av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Dnr: SRMH-2020-2182.5519

2020-10-19

Susanne Backlund
Inspektör
miljokontoret@srmh.se
08-578 663 00

Arninge 4:1, TÄBY

Reviderad avslutningsplan för Ullnatippen

Förslag till beslut

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar att efter granskning ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt tillstyrka den reviderade avslutningsplanen för Ullnatippen.

SRMH vill dock lyfta frågan gällande uppmätta PFAS-halter i Ullnasjön, som framkommit i andra tillsynsärenden. Ullnatippen kan vara en av de potentiella källorna varför dessa ämnen borde kunna ingå i kontrollprogrammet.

Sammanfattning

En reviderad avslutningsplan gällande Ullnatippen har inkommit från Länsstyrelsen där Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd har fått möjlighet att yttra sig. Kontoret har efter granskning ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt ingen erinran.

Beskrivning av ärendet

Södra Roslagens Miljö- och hälsoskyddskontor har mottagit underrättelse från Länsstyrelsen gällande reviderad avslutningsplan för Ullnatippen på fastigheten Arninge 4:1 i Täby kommun. Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd har getts möjlighet att yttra sig.

Dokument redovisar den avslutningsplan som Länsstyrelsen tog beslut om i december 2018 men med de kompletteringar som tillkommit efter den tidpunkten efter att Mark- och miljödomstolen återförvisat ärendet till Länsstyrelsen. En anledning till att Mark- och miljödomstolen återförvisade målet till länsstyrelsen var uppgifter avseende tippens utformning tillkommit efter det att länsstyrelsen godkänt avslutningsplanen samt att detta skulle försvåra tillsynen av parken.

Med anledning av sent inkomna synpunkter gällande PFAS-halter i Ullnasjön (uppmätta av bl a Österåkers kommun) har kontoret valt att ta med den informationen i detta tjänsteutlåtande då Ullnatippen kan vara en av många potentiella källor. Andra möjliga källor kan vara Arninge industriområde, Norrtäljevägen m fl.

Kontorets bedömning/synpunkter

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor har efter granskning av den reviderade avslutningsplanen inga anmärkningar ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

SÖDRA ROSLAGENS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTOR

Susanne Backlund

Bilagor: Reviderad avslutningsplan, daterad 2020-05-27
Expedierat till: Länsstyrelsen Sthlms län

Anna-Karin Wallin

Från: Hellmin Stefan <stefan.hellmin@lansstyrelsen.se>
Skickat: den 2 oktober 2020 15:28
Till: anne-marie@wasatornet.se; carl@deepsea.se; Miljökontoret SRMH; Täby kommun; planochbygg.solna@vattenfall.com
Kopia: jonas.alterteg@abtbolagen.se; martin.albertsson@abtbolagen.se
Ämne: Underrättelse om reviderad avslutningsplan för Ullnatippen, Dnr: 555-18402-2020

Underrättelse om reviderad avslutningsplan från ABT bolagen AB gällande Ullnatippen.

ABT bolagen AB har inkommit med en reviderad avslutningsplan gällande Ullnatippen på fastigheten Arninge 4:1 i Täby kommun.

Länsstyrelsen översänder avslutningsplanen för kännedom och möjlighet till yttrande senast den **28 oktober 2020**.

Avslutningsplanen finns som bifogad fil för nedladdning.

Med vänliga hälsningar

Stefan Hellmin
 Enheten för miljöskydd
 Länsstyrelsen Stockholm
 Box 22067, 104 22 Stockholm
 Telefon: 010-22 31 246
 Besök: Regeringsgatan 66
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Dessa filer är bifogade i meddelandet:

Filnamn	Storlek
4 Reviderad avslutningsplan(18402-2020-4).pdf	20 MB

Klicka på följande länk för att ladda ner de bifogade filerna:

<https://filskick.lansstyrelsen.se/message/S8odXlqnKVRSDhssfzjXvh>

De bifogade filerna är tillgängliga fram till: 2020-11-01.

Meddelande från Länsstyrelserna:

Tryck aldrig på en fil eller länk i ett mejl om du är osäker på vem som har skickat mejlet eller inte vet vad

länken går till. Om du är osäker på vad länken innehåller men att du känner igen avsändaren ber vi dig att först kontakta avsändaren och fråga om innehållet i mejlet innan du använder dig av länkar eller filer i mejlet.

[Information in english](#)

Dnr: SRMH 2020-2349.5519

2020-10-29

Malin Lindqvist
Inspektör
miljokontoret@srmh.se
08-578 663 00

Vaxön 1:101, Kullö 1:2, Vaxön 1:81, Hammaren 3 och Engarn 1:12, VAXHOLM

Yttrande över ansökan om tillstånd för anläggande och drift av ett mark- och sjökabelförband inom Österåkers och Vaxholms kommuner

Förslag till beslut

Efter granskning ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt beslutar Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd att tillstyrka ansökan om tillstånd för anläggande och drift av ett mark- och sjökabelförband inom Österåkers och Vaxholms kommuner samt anta kontorets tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande.

Sammanfattning

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har ansökt om tillstånd enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken om anläggande och drift av ett mark- och sjökabelförband inom Österåkers och Vaxholms kommuner.

Kontoret har följande synpunkter:

Kontoret anser att arbeten i vatten ska undvikas under perioden 1 mars t.o.m. 30 juni eftersom det under denna period är stor aktivitet i vatten och på land i form av fiskelek och häckande fåglar.

Kontoret anser vidare att arbeten i vatten i Killingeviken som även är lekvik för fiskar endast kan utföras under perioden december-februari. Anledningen till detta är att anläggandet kan ge upphov till grumling i vattnet och bräckvattenmiljön i Killingeviken är stressande för levande organismer. Bräckvattenmiljön är en känsligare miljö än renodlat hav eller sjö.

Om markföroreningar påträffas ska Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor underrättas.

Bakgrund

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har ansökt om tillstånd enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken om anläggande och drift av ett mark- och sjökabelförband inom Österåkers och Vaxholms kommuner. E.ON har vidare ansökt om dispens från biotopskyddet för en allé och en åkerholme.

Till följd av framtida ökningar av boende och verksamheter i Vaxholms kommun väntas ett ökat elbehov. För att kunna möta detta behov avser E.ON

Energidistribution att bygga en ny 130 kV kraftledning mellan två transformatorstationer i Österåker respektive Vaxholms kommuner. Kraftledningen kommer att utföras som en mark- och sjökabel och beräknas få en total längd av ca 11,2 km.

För den planerade verksamheten fordras tillstånd enligt miljöbalken och nätkoncession för linje enligt ellagen.

Ledningen kommer att bestå av tre markkabelsträckor och två mellanliggande sjökabelsträckor.

De direkta och indirekta effekter som den sökta verksamheten bedöms ge upphov till beskrivs i en miljökonsekvensbeskrivning och kan sammanfattas enligt följande:

"Sammantaget bedöms den planerade verksamheten ge upphov till en mycket begränsad påverkan på människors hälsa och miljö." "Den påverkan som uppstår bedöms huvudsakligen vara av övergående karaktär och hänförlig till det arbete som sker vid förläggningen." "Genom att vidta försiktighetsåtgärder bedöms dock även den tillfälliga påverkan kunna begränsas. Den bestående påverkan som ledningen bedöms ge upphov till är hänförlig till den röjda skogsgata som krävs på ett fåtal kortare skogsbevuxna sträckor, vissa begränsningar vad avser markanvändningen i ledningens absoluta närhet samt ankringsförbud. I driftskedet väntas ingen påverkan som kan medföra några betydande miljökonsekvenser."

"Det magnetfält som förväntas alstras av ledningen har beräknats och bedöms vara förenligt med myndigheternas rekommendationer avseende exponering för magnetiska fält."

De miljökvalitetsnormer som kommer att beröras av projektet är miljökvalitetsnormer för vattenförekomster. I Vaxholm berörs vattenförekomsterna Kodjupet och Norra Vaxholmsfjärden. Förläggningen av sjökabel ger en temporär och lokal påverkan på vattenmiljön. Påverkan bedöms inte påverka fastställd status eller möjligheterna att uppnå uppsatta miljökvalitetsnormer.

Kontorets bedömning/synpunkter

Kontoret anser att arbeten i vatten ska undvikas under perioden 1 mars t.o.m. 30 juni eftersom det under denna period är stor aktivitet i vatten och på land i form av fisklek och häckande fåglar.

Kontoret anser vidare att arbeten i vatten i Killingeviken som även är lekvik för fiskar endast kan utföras under perioden december-februari. Anledningen till detta är att anläggandet kan ge upphov till grumling i vattnet och bräckvattenmiljön i Killingeviken är stressande för levande organismer. Bräckvattenmiljön är en känsligare miljö än renodlat hav eller sjö.

Om markföroreningar påträffas ska Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor underrättas.

SÖDRA ROSLAGENS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTOR

Malin Lindqvist
Inspektör

Bilagor:

E.ON:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken

Expedierat till:

Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen,
Box 69, 131 07 Nacka

Mark- och miljödomstolen

Vid Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har E.ON Energidistribution AB (E.ON) ansökt om tillstånd enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken för anläggande och drift av ett mark- och sjökabelförband inom Österåkers och Vaxholms kommuner. E.ON har vidare ansökt om dispens från biotopskyddet för en allé och en åkerholme. En miljökonsekvensbeskrivning, MKB, har getts in.

E.ON har som berörda fastigheter uppgivit: Österåker Svartgarn 2:1, 2:6, 2:7, 2:176, 2:177, 2:178, 2:194, 2:506, 2:523, 2:531, 2:532, 2:533, 2:534, 2:537, 2:632, Österåker Svinninge 1:128, 1:130, 1:131, 1:305, 5:1, 7:1, 7:6, 7:33, 7:177, 7:190, 7:194, 8:1, 8:34, 8:35, Österåker Näs 5:1, 7:1, 7:4, Österåker Täljö 1:11, 1:21, 1:43, 5:1, Vaxholm Vaxön 1:81, 1:101, Outredd:18, Vaxholm Engarn 1:12, Outredd:1, Outredd:2, Vaxholm Kullö 1:2, Vaxholm Hammaren 3, Vaxholm Bogesund Outredd:6, Vaxholm Edholma Outredd:1, samt samfälligheterna Österåker Täljö S:1, S:8, Vaxholm Överbö S:2.

Synpunkter skickas till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, Box 69, 131 07 Nacka eller via e-post mmd.nacka.avdelning4@dom.se senast den 20 november 2020. Ange fullständiga kontaktuppgifter och gärna även e-postadress i yttrandet. Ange också domstolens målnummer M 5425-20.

Handlingarna i målet finns tillgängliga på domstolen och hos aktförvararen Kristoffer Staaf, Vaxholms stad, Eriksövägen 27, 185 83 Vaxholm, tel. 08-541 708 37.

Kallelser och andra meddelanden införs i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

NACKA TINGSRÄTT

Ink. 2020 -07- 23

Akt. M 5425-20

Aktbil. (1)

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 69
131 07 Nacka

E.ON Energidistribution AB

205 09 Malmö
www.eon.se

ANSÖKAN OM TILLSTÅND ENLIGT MILJÖBALKEN

SÖKANDE

E.ON Energidistribution AB
205 09 Malmö
Org. nr. 556070-6060

OMBUD

Bolagsjurist Jhenny Stumle Wikander
Tfn: 073-0848675
E-post: jhenny.stumle-wikander@eon.se

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken för anläggande och drift av ett mark- och sjökabelförband inom Österåkers och Vaxholms kommuner, Stockholms län

1. YRKANDEN

1.1 9 kap. miljöbalken

E.ON Energidistribution AB (E.ON Energidistribution) yrkar att Mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till:

- a) nedläggning av ett markkabelförband med nominell spänning 130 kV (konstruktionsspänning 145 kV) om totalt ca 5,9 km enligt ledningssträckning som framgår av bilaga 1a samt bibehållande, drift och förnyelse av kabelförbandet under den tid erforderlig nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) föreligger;
- b) ihopskarvning av mark- och sjökabelförband samt utförande av för skarvningen tillhörande arbeten;
- c) utförande av nödvändiga schaktningsarbeten, styrd borring samt schaktfria förlägningsarbeten för nedläggning av kabelförbandet;
- d) utförande av återställningsåtgärder på berörda markytor;
- e) nödvändiga underhålls- och felavhjälpningsarbeten för säkerställandet av markkabelförbandets funktion under den tid

Bankgiro: 5967-4770
PlusGiro: 428794-2
Org.Nr: 556070-6060
Säte: Malmö

erforderlig nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) föreligger;

allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i ansökan jämte bilagor.

1.2 11 kap. miljöbalken

E.ON Energidistribution yrkar att Mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till:

- a) nedläggning av ett sjökabelförband med nominell spänning 130 kV (konstruktionsspänning 145 kV), på två delsträckor om totalt ca 5,3 km enligt ledningssträckning som framgår av bilaga 1a samt bibehållande, drift och förnyelse av sjökabelförbandet under den tid erforderlig nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) föreligger;
- b) utförande av nödvändiga grävnings-, spolnings- och fräsningsarbeten samt schaktfria förläggningsarbeten för nedläggning av sjökabelförbandet på botten;
- c) övertäckning av sjökabelförbandet i behövlig omfattning;
- d) att vid behov utföra återställningsåtgärder på berörda bottenytor;
- e) nödvändiga underhålls- och felavhjälpningsarbeten för säkerställandet av kabelförbandets funktion under den tid erforderlig nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) föreligger;

allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i ansökan jämte bilagor.

1.3 Övriga yrkanden

E.ON Energidistribution yrkar vidare att Mark- och miljödomstolen:

- a) bestämmer den tid enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken, inom vilken tid arbetena för ansökt vattenverksamhet som anges i punkten 1.2 ovan ska vara utförda, till senast tio (10) år från det att tillståndsdomen vinner laga kraft;
- b) bestämmer den tid inom vilken den miljöfarliga verksamheten ska ha satts igång till tio (10) år från det att tillståndsdomen vinner laga kraft;
- c) fastställer tiden för anmälan om oförutsedd skada enligt 24 kap. 18 § tredje stycket miljöbalken till fem (5) år från arbetstidens utgång;
- e) godkänner den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen i bilaga 4.

2. BAKGRUND OCH ORIENTERING

E.ON Energidistribution är en av Sveriges största elnätsägare och svarar för elförsörjningen till ca en miljon kunder. E.ON Energidistribution ansvarar för planering, byggnation och drift av de ledningar som ingår i företagets nät. E.ON Energidistribution äger både lokala nät i geografiskt avgränsade områden samt regionnätledning, som överför el till underliggande lokala nät.

Till följd av framtida ökningar av boende och verksamheter i Vaxholms kommun väntas ett ökat elbehov. För att kunna möta detta behov avser E.ON Energidistribution att bygga en ny 130 kV kraftledning mellan två transformatorstationer i Österåker respektive Vaxholms kommuner. Kraftledningen kommer att utföras som en mark- och sjökabel och beräknas få en total längd av ca 11,2 km. Planerad ledningssträckning framgår av kartor i bilaga 1a-b.

2.1 En samlad miljöbalksprövning

För den planerade verksamheten fordras tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) och nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857). För att möjliggöra en samlad tillståndsprövning enligt miljöbalken, innefattande hela ledningssträckningen, omfattar tillståndsansökan utöver tillstånd till vattenverksamhet även ett frivilligt tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken. Genom en sådan utformning av tillståndsansökan belyses verksamhetens samlade miljöpåverkan och prövas i ett sammanhang.

Mark- och miljödomstolen är, med tillämpning av 21 kap. 3 § miljöbalken, behörig att pröva hela den ansökta verksamheten.

2.2 Prövning enligt annan lagstiftning

Nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) kommer att sökas för hela ledningssträckningen. Ansökan om nätkoncession kommer inom kort att ställas till Energimarknadsinspektionen.

Av 2 kap 8 a § ellagen följer att frågor som har prövats i ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken inte behöver prövas på nytt i ärendet om nätkoncession. E.ON Energidistribution kommer att hemställa om att Energimarknadsinspektionen samordnar handläggandet av ansökan om nätkoncession med föreliggande ansökan.

2.3 Genomförda samråd

Samråd enligt 6 kap. miljöbalken (1998:808) avseende den planerade verksamheten har genomförts. Samråd har skett med länsstyrelse, tillsynsmyndighet, enskilda berörda, övriga statliga myndigheter, föreningar och allmänhet. Samrådsredogörelser innefattande de inkomna yttrandena i sin helhet återfinns i bilaga 4.

3. RÅDIGHET

Förläggningen av sjökabel berör enskilda vattenområden tillhörande fastigheterna Kullö 1:2, Vaxön outr:18, Edholma outr:1 samt Engarn outr:1 och outr:2, vilka ägs av Vaxholms kommun. Även fastigheterna Svartgarn 2:6, Bogesund outr:6 och Överby s:2 berörs. De sistnämnda ägs av Skåvsjöholm AB, Staten Fastighetsverket respektive Oraser AB.

Med undantag för fastigheterna Kullö 1:2 och Svartgarn 2:6 har ägarförhållandena till vattenområdena varit outredda. E.ON Energidistribution har med anledning därav låtit genomföra en utredning för att fastställa till vilka fastigheter vattenområdena tillfaller, se bilaga 3b.

E.ON Energidistribution innehar, genom rådighetsmedgivanden från samtliga ägare till berörda fastigheter, den vattenrättsliga rådighet som krävs enligt 2 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

4. FASTIGHETER

Berörda fastigheter redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 2.

5. PLANER

Verksamheten berör Österåkers kommuns översiktsplan, antagen 21 maj 2018 samt översiktsplan för Vaxholms stad, antagen 16 december 2013.

Verksamheten berör flertalet detaljplaner och även fördjupade översiktsplaner, planprogram m.m., se vidare avsnitt 5.2 i ingiven miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Den planerade verksamheten bedöms vara förenlig med gällande planer.

6. TEKNISK BESKRIVNING

Den sökta verksamheten beskrivs i den tekniska beskrivningen i bilaga 5, och kan sammanfattas enligt följande.

6.1 Utförande

Ledningen kommer att bestå av tre markkabelsträckor och två mellanliggande sjökabelsträckor. De markkablar som kommer att användas är plastisolerade kablar med tvärbunden polyeten (PEX) som isolationsmaterial. Sjøkabelförbandet kommer att vara uppbyggt efter samma princip som markkabelförbandet men är även försedda med en inre mantel av bly som skydd mot att vatten tränger in. Sjøkabeln har också förstärkt armering.

6.2 Förläggning av markkabel

Ett markkabelförband består av tre enfasledare som förläggs i en triangelformation. Markkabelförbandet förläggs i ett drygt 1 m djupt schakt som grävs eller sprängs beroende på markens beskaffenhet. I schaktet förläggs även en fiberkabel för kommunikation och en jordledarkabel. Bredden på schaktet blir ca 1,5 m vid markytan men anpassas till lokala förhållanden och krymps, om möjligt, på passager där extra hänsyn krävs. Efter att markkabelförbandet förlagts i schaktet återförs de uppgrävda och separerade massorna i rätt ordning. Eventuella överskottsmassor transporteras bort och markytan återställs. På platser där det inte är lämpligt eller på andra sätt framkomligt med kabelschakt kan schaktfri förläggning (styrd borrhning eller tryckning) användas.

6.3 Förläggning av sjökabel

Sjøkabelförläggning sker med hjälp av kabelfartyg eller pråm. Där bottenmaterialet är mjukt sjunker kabeln ner i botten sedimentet av sin egen tyngd. Hur djupt den sjunker beror på bottenmaterialets beskaffenhet. Avsikten är att aktivt täcka kabeln enbart på delsträckorna närmast land och där eftersträvas att placera kabeln ca 1 m ner i bottenmaterialet. Där bottenmaterialet är mjukt kan kabeln spolas ned med hjälp av ett spolaggregat. Det mesta materialet återsedimenterar sedan ovanpå kabeln. Vid hårdare bottenförhållanden grävs en kabelränna med bredd och djup på ca 1-1,5 m på botten, som kabeln sedan placeras i. Vid övergången mellan land och vatten sker kabelförläggning genom grävning/schakt eller genom schaktfri förläggning (styrd borrhning).

6.4 Skarv mellan mark- och sjökabel

Den planerade ledningssträckningen fordrar 3-4 skarvplatser mellan mark- och sjökabel och den exakta placeringen av dessa fastställs vid

detaljprojekteringsskedet. Vid övergång mellan mark- och sjökabel anläggs en skarvplats, som utgörs av en skarvkista i betong. Skarvkistan säkerställer kontrollerade förutsättningar för skarvningsarbetet och fungerar som ett framtida skydd mot skador. Skarvarna grävs ner ca 1,5 m under marknivå. I anslutning till skarvplatsen installeras en länkbbox som innehåller utrustning för jordning och överspänningsavledare. Länkbboxen placeras i en brunn som delvis kommer att vara synlig ovanför markytan. Efter anläggningsarbetena avslutats återställs resterande delen av markytan.

7. MILJÖKONSEKVENSER

De direkta och indirekta effekter som den sökta verksamheten bedöms ge upphov till beskrivs i MKB:n i bilaga 4, och kan sammanfattas enligt följande.

Sammantaget bedöms den planerade verksamheten ge upphov till en mycket begränsad påverkan på människors hälsa och miljö. Ett noggrant utredningsarbete inför val av ledningssträckning har gjort att negativa effekter till stor del har kunnat minimeras eller avlägsnas. Den påverkan som uppstår bedöms huvudsakligen vara av övergående karaktär och hänförlig till det arbete som sker vid förläggningen. Genom att vidta försiktighetsåtgärder bedöms dock även den tillfälliga påverkan kunna begränsas. Den bestående påverkan som ledningen bedöms ge upphov till är hänförlig till den röjda skogsgata som krävs på ett fåtal kortare skogsbevuxna sträckor, vissa begränsningar vad avser markanvändningen i ledningens absoluta närhet samt ankringsförbud. I driftskedet väntas ingen påverkan som kan medföra några betydande miljökonsekvenser.

Det magnetfält som förväntas alstras av ledningen har beräknats och bedöms vara förenligt med myndigheternas rekommendationer avseende exponering för magnetiska fält.

8. MOTSTÅENDE INTRESSEN

8.1 Allmänna intressen

Utredningsarbetet som har lett fram till sökt ledningssträckning har inneburit att flertalet möjliga platser för en ledningssträckning undersökts och varit föremål för samråd. Fördjupade undersökningar har därtill gjorts avseende den del som avser kabelsträckningen i vatten. Det har resulterat i att sökt ledningssträckning anpassats till förekommande allmänna intressen och planerats för att undvika alternativt minimera påverkan på dessa. En bestående påverkan väntas dock uppkomma från det ankringsförbud som kommer att råda längs kabelsträckningen.

8.2 Enskilda intressen

Verksamheten berör de fastighetsägare och övriga sakägare som redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 2. Arbetet förväntas inte medföra någon olägenhet för de fastighetsägare som inte är direkt berörda av verksamheten.

9. TILLÅTLIGHET

9.1 Tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken

Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution har gedigen kompetens och lång erfarenhet inom projektering, byggnation och drift av högspänningsledningar. Bolaget eftersträvar en konstant hög kunskapsnivå inom hela sin organisation och för respektive projekt.

Det utredningsarbete som ligger till grund för aktuell ansökan medför att E.ON Energidistribution har god kännedom om lokala förhållanden och vilken påverkan den planerade kabeln väntas ge på människa och miljö. Mot bakgrund härav bedöms E.ON Energidistribution besitta den kunskap som behövs för att anlägga och bedriva den aktuella verksamheten.

Försiktighetsprincipen, principen om bästa möjliga teknik (2 kap. 3 § miljöbalken)

Försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik beaktas genomgående av E.ON Energidistribution i ett projekts alla faser; inom planering och projektering, genomförande och i driftskedet.

Utförda inventeringar, utredningar och föreslagna åtaganden om skyddsåtgärder och försiktighetsmått är sammantaget ett resultat av tillämpningen av försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik.

Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution är certifierat enligt ISO 14001.

Miljöledningssystemet innebär bl.a. en kontroll och riskbedömning av produkter och material som hanteras i verksamheten samt anger hur produktval ska göras.

Hushållnings- och kretsloppsprincipen (2 kap. 5 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution verkar genom tillämpning av sitt

miljöledningssystem för att hushållning sker med råvaror och energi.

Materialen i kablarna är även möjliga att återvinna, vilket ligger i linje med kretsloppsprincipen.

Val av plats (2 kap. 6 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution har genomfört ett omfattande utredningsarbete i flera etapper för att identifiera den bäst lämpade ledningssträckningen. Mot bakgrund av vad som framkommit under samrådsprocessens gång och resultaten av genomförda utredningar och inventeringar, anser E.ON Energidistribution att den föreslagna lokaliseringen är den bästa. Detta med hänsyn taget till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Miljökvalitetsnormer (2 kap. 7 § miljöbalken)

De miljökvalitetsnormer som omfattas av sökt verksamhet är miljökvalitetsnormer för vattenförekomster. Projektet berör fyra stycken vattenförekomster som omfattas av miljökvalitetsnormer: Säbyviken, Överbyfjärden, Norra Vaxholmsfjärden och Kodjupet.

Förläggningen av sjökabel ger en temporär och lokal påverkan på vattenmiljön. Påverkan bedöms inte påverka fastställd status eller möjligheterna att uppnå uppsatta miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster.

Rimlighetsavvägning (2 kap. 7 § miljöbalken)

Föreskrivna skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att minska påverkan på människors hälsa och miljön får inte vara orimliga att uppfylla. I en rimlighetsavvägning ska hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört kostnaden respektive nyttan för åtgärden.

E.ON Energidistribution anser att föreslagna skyddsåtgärder och försiktighetsmått för projektet är rimliga med hänsyn till såväl miljöskyddet som till kostnaden och nyttan för åtgärderna.

9.2 Tillåtlighet enligt 3 kap. och 4 kap. miljöbalken

Den sökta verksamheten bedöms inte strida mot de allmänna eller särskilda hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

9.3 Tillåtlighet enligt 7 kap. miljöbalken

Biotopskyddsområde (7 kap. 11 § miljöbalken)

Verksamheten kan komma att beröra två biotopskyddade områden, en allé och en åkerholme. E.ON Energidistribution avser att ta största möjliga hänsyn till nämnda områden vid val av förläggningssätt och placering av kabelförbandet vid detaljprojekteringen. För det fall att områdena ändå berörs i sådan utsträckning att naturmiljön kan skadas sökes dispens. Den planerade verksamheten kommer ej att medföra förlust av biotop utan i förekommande fall naturvärdesskada. Omfattningen av eventuell skada i

kombination med det faktum att verksamheten utgör ett angeläget allmänt intresse torde vara skäl för dispens.

Strandskyddsområde (7 kap. 13 § miljöbalken)

Verksamheten berör område som omfattas av strandskydd. Vad avser dispensgrunderna utgör verksamheten ett allmänt angeläget intresse enligt 7 kap. 18 c § 1 st. 5 p. miljöbalken. Något hinder för projektets tillåtlighet med hänsyn till bestämmelserna om strandskydd bedöms därmed inte föreligga. Eftersom den aktuella ansökan omfattar kabelsträckningen inom strandskyddat område ingår denna i tillståndsprövningen och särskild dispens behöver inte inhämtas.

9.4 Tillåtlighet enligt 11 kap. miljöbalken

Försvårande av annan verksamhet (11 kap. 7 § miljöbalken)

De sökta åtgärderna bedöms inte försvåra annan verksamhet som i framtiden kan antas beröra samma vattentillgång.

Fisket (11 kap. 8 § miljöbalken)

Verksamheten bedöms ej heller medföra skada för fisket med anledning av att arbetena vid anläggningsskedet blir lokala och tillfälliga och företrädesvis med en metod som ger en mycket begränsad grumling.

9.5 Tillåtlighet enligt 16 kap. miljöbalken

Tidsbegränsning och villkor (16 kap. 2 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution anser inte att det finns skäl att tidsbegränsa tillståndet. Förslag till villkor presenteras i avsnitt 10.

Ekonomisk säkerhet (16 kap. 3 § miljöbalken)

Mot bakgrund av att verksamheten inte kan antas medföra varken skador eller olägenheter av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön, bedöms det ej nödvändigt att ställa säkerhet för kostnaderna för avhjälpande av en miljöskada och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda.

Följdverksamheter (16 kap. 7 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution har inte identifierat något behov av andra verksamheter eller särskilda anläggningar som skulle komma att behövas för att verksamheten ska kunna komma till stånd eller bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

10. FÖRSLAG TILL VILLKOR

- a) Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan jämte bilagor samt enligt vad E.ON Energidistribution i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet, såvida inte annat framgår av domen.

Mindre ändring av vattenverksamheten får utföras efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

- b) E.ON Energidistribution ska, i god tid före arbetena avseende nedläggning av mark- och sjökabelförband underrätta Länsstyrelsen i Stockholms län samt Vaxholms och Österåkers kommuner om tidpunkt för arbetenas påbörjande.
- c) E.ON Energidistribution ska, senast tre veckor före utläggningsarbeten av sjökabel påbörjas, tillsända Sjöfartsverket information för uppdatering av Ufs (Underrättelser för sjöfarande).
- d) Efter avslutad nedläggning av sjökabeln ska kabelns koordinater fastställas och rapporteras till Sjöfartsverket.

11. ARBETSTID, ERSÄTTNING TILL SAKÄGARE OCH OFÖRUTSEDD SKADA

E.ON Energidistribution hemställer att arbetstiden bestäms till tio (10) år efter att tillståndet vunnit laga kraft. Någon ersättningsgill skada för den ansökte vattenverksamheten förväntas inte uppstå, om skada ändå skulle uppstå bör den hanteras inom ramen för anmälan av oförutsedd skada. E.ON Energidistribution hemställer att anmälan av oförutsedd skada bestäms till fem (5) år efter arbetstidens utgång.

12. PRÖVNINGSavgIFT

Enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken ska prövningsavgiften uppgå till 70 000 kr.

Avgiften har beräknats utifrån en kostnad för vattenverksamheten uppgående till ca 36,5 miljoner kr.

Annan avgift är inte aktuell.

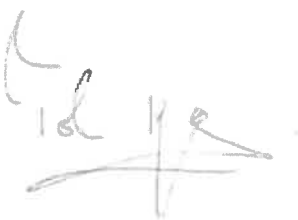
13. AKTFÖRVARARE OCH SAMMANTRÄDESLOKAL

Som aktförvarare föreslås personal på kommunhuset i Vaxholms stad.

E.ON Energidistribution föreslår kommunhuset i Vaxholm som lokal för huvudförhandling.

Malmö den 14:e juli 2020

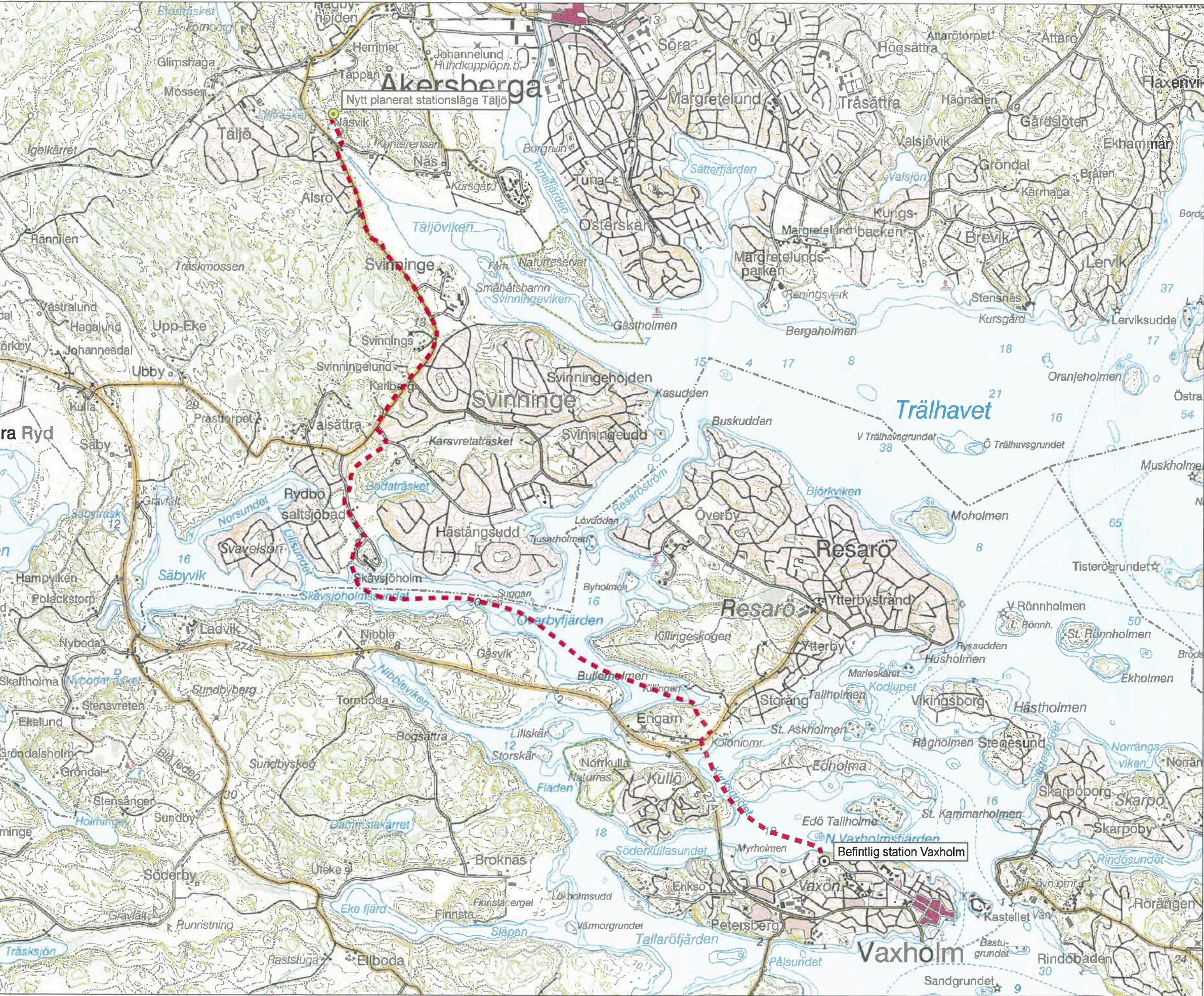
E.ON Energidistribution AB, genom

Tobias Karmstig
enligt fullmakt

Bilagor:

- 1a. Översiktskarta
- 1b. Fastighetskartor
- 2. Sakägarförteckning
- 3a. Rådighetsmedgivanden
- 3b. Fastighetsutredning
- 4. Miljökonsekvensbeskrivning inkl. bilagor
- 5. Teknisk beskrivning
- 6. Fullmakt

Teckenförklaring

- Sökt sträckning
- Nytt planerat stationsläge
- Befintlig transformatorstation

Skala		A3	1:35 000	Datum		2020-06-09
Dok id		XX XX		Ref sys		Sweref 99TM
Sign		VRG		Uppdrag nr		6140854

E.ON Energidistribution AB
Nobelvägen 66
205 09 Malmö
eon.se

T 040 - 25 50 00

Miljökonsekvensbeskrivning

Planerad 130 kV mark- och sjökabel mellan Täljö i Österåkers kommun och Vaxholm i Vaxholms kommun

Bg: 5967-4770
Pg: 428797-2
Org. Nr: 556070-6060
Säte: Malmö

Projektorganisation

E.ON Energidistribution AB
205 09 Malmö
eon.se

AFRY
Box 585
201 25 Malmö
www.afconsult.com

Rapporten har upprättats av:
Viktoria Renberg
Anna Bengtsson
Jimmy Sjögren

För kartor i underlaget innehas rättighet:
© Lantmäteriet MS2006/02876

Innehållsförteckning

Icke-teknisk sammanfattning	5
1 Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 E.ON Energidistribution AB	8
2 Tillstånd och rättigheter	8
2.1 Nätkoncession för linje och tillstånd till vattenverksamhet	9
2.2 Rättigheter och övriga tillstånd	10
2.3 Hänsynsregler, miljökvalitetsnormer och miljömål	11
3 Alternativutredning	14
3.1 Metod	14
3.2 Studerat utredningsområde	15
3.3 Studerade stråkalternativ	16
3.4 Studerade sträckningsalternativ	21
3.5 Studerade utformningsalternativ	30
3.6 Nollalternativ	31
4 Beskrivning av förordat huvudalternativ	32
4.1 Lokalisering och omfattning	32
4.2 Teknisk utformning	39
4.3 Utförande, drift och underhåll	40
5 Beskrivning av berörda intressen samt konsekvensbedömning avseende huvudalternativet	43
5.1 Landskapsbild	43
5.2 Markanvändning, bebyggelse och planer	44
5.3 Naturmiljö	48
5.4 Vattenmiljö	51
5.5 Bottenförhållanden	51
5.6 Kulturmiljö	60
5.7 Friluftsliv	63

5.8	Infrastruktur	63
5.9	Elektromagnetiska fält	64
5.10	Kumulativa effekter	68
6	Samlad bedömning	69
7	Referenser	70

Bilagor

Bilaga 1	Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut avseende betydande miljöpåverkan
Bilaga 2a	Samrådsredogörelse för samråd år 2019-2020
Bilaga 2b	Samrådsredogörelse för samråd år 2018
Bilaga 2c	Samrådsredogörelse för samråd år 2016-2017
Bilaga 3a	Karta över natur- och vattenmiljöintressen
Bilaga 3b	Karta över kulturmiljöintressen
Bilaga 4	Marine survey report
Bilaga 5	Inventering av vegetationsklädda havsbottnar och mjukbottenfauna

Icke-teknisk sammanfattning

Bakgrund

E.ON Energidistribution AB (E.ON Energidistribution) planerar att anlägga en ny kraftledning mellan Täljö, utanför Åkersberga, och Vaxholm på Vaxön. Syftet med kraftledningen är att förstärka elnätet i området kring Vaxholm. Framtida ökning av boende och verksamheter i Vaxholms kommun leder till att också elbehovet ökar. Ledningen avses byggas som en mark- och sjöförlagd kabel och får en längd av ca 11,2 km.

För att få bygga och driva ledningen krävs tillstånd. Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är en del av den ansökan om tillstånd som kommer att bli föremål för prövning av Mark- och miljödomstolen respektive Energimarknadsinspektionen. E.ON Energidistribution söker tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken (MB, avser sjökabeldelen), frivilligt tillstånd om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB (avser markkabeldelen) samt nätkoncession för linje enligt Ellagen (avser hela ledningen).

Inom ramen för arbetet med MKB:n har flera samråd genomförts i enlighet med bestämmelserna i 6 kap miljöbalken, för att informera och få in synpunkter från de som bedömts vara berörda. Samrådsunderlaget och inkomna synpunkter har därefter legat till grund för länsstyrelsen i Stockholms läns beslut att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

De intresseområden och skyddade områden som helt eller delvis berörs av projektet är:

- Vattenområden som omfattas av miljökvalitetsnormer
- Område med förbud mot markavvattning
- Uppväxtområden för aborre
- Område som våtmarksinventerats
- Biotopskydd
- Strandskydd
- Fornlämningar
- Områden med höga naturvärden
- Områden med höga kulturmiljövärden
- Eventuellt nyckelbiotoper (förläggningsmetod och exakt placering klargörs först i detaljprojekteringsstadiet)

En beskrivning av samtliga identifierade intressen görs i MKB:n och även den påverkan som kan förväntas uppstå till följd av ledningen. Förväntad påverkan är i huvudsak av temporär och lokal karaktär och förväntas uppstå vid förläggningsarbetena. En viss

permanent påverkan förväntas uppstå till följd av den röjda kabelgata som krävs i skogsmark samt till följd av placering av sjökabeln invid en marin fornlämning. Ledningen medför även bestående begränsningar vad avser markanvändningen i dess absoluta närhet och fordrar ett ankringsförbud.

Det magnetfält som väntas alstras av ledningen har beräknats och bedöms inte medföra en risk för skada eller olägenhet för människors hälsa.

Hänsyn har även tagits till gällande och pågående detaljplaner för att identifiera en sträckning som är förenlig med dessa.

Sammantaget bedöms den ledningssträckningen och utformningen i enlighet med det ansökta huvudalternativet vara det bästa alternativet utifrån miljömässiga och tekniska aspekter.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

E.ON Energidistribution AB (E.ON Energidistribution nedan) planerar att bygga en ny kraftledning med en nominell spänning om 130 kV (motsvarar konstruktionsspänning 145 kV) mellan Täljö, utanför Åkersberga och Vaxholm, på Vaxön. Syftet med kraftledningen är att förstärka elnätet i området kring Vaxholm. Åtgärden är en förutsättning för att kunna möta det ökade elbehov som väntas, till följd av framtida öknings av boende och verksamheter i Vaxholms kommun.

Den planerade verksamheten kommer att beröra Vaxholms och Österåkers kommuner i Stockholms län. Ledningen planeras att utföras som mark- och sjökabel och den kommer att bli c.a. 11,2 km lång, se figur 1 nedan.

Figur 1. Karta som visar planerad kabelsträckning.

1.2 E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution ingår i E.ON-koncernen och är en av Sveriges största elnätägare. Cirka en miljon människor får trygg och säker elförsörjning via E.ON Energidistributions elnät som är drygt 130 000 km långt – vilket motsvarar nästan tre varv runt jorden. E.ON Energidistribution ansvarar för planering, byggnation och drift av både region- och lokalnät.

2 Tillstånd och rättigheter

2.1 Nätkoncession för linje, tillstånd till vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet

För att få bygga och använda en kraftledning krävs tillstånd, sk. nätkoncession för linje. Bestämmelser om nätkoncession för linje återfinns i ellagen (1997:857). Ansökan om nätkoncession för linje prövas av Energimarknadsinspektionen (Ei).

Den planerade verksamheten innebär även att tillstånd till vattenverksamhet (11 kap. miljöbalken (1998:808)) behöver sökas avseende sjökabeldelen. Ansökan om vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Även frivilligt tillstånd om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken (MB) kommer att sökas för markkabeldelen. Även denna del prövas av mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

2.1.1 Samråd

Som en del i tillståndsprocesserna ska samråd genomföras. För både nätkoncession för linje och tillstånd för vattenverksamhet respektive miljöfarlig verksamhet är det miljöbalkens 6:e kapitel som reglerar samrådsförfarandet. Därav gäller att samråd ska hållas med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda. Om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska dessutom samråd hållas med de övriga statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda. Syftet med samrådet är att ge berörda möjlighet till insyn och påverkan. De inkomna synpunkterna har även legat till grund för val av huvudalternativ och utformning av miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).

Samråd för det aktuella projektet har genomförts i flera etapper. I oktober 2016 genomfördes ett första samråd avseende ett större utredningsområde och ett antal alternativa och kombinerbara ledningsstråk inom utredningsområdet. I detta skede utreddes både möjligheten att bygga ledningen som luftledning och som kabel med spänning 70 kV. Samråd skedde med berörda fastighetsägare, länsstyrelse, tillsynsmyndighet, övriga berörda myndigheter och organisationer samt allmänheten genom annonser i *Dagens Nyheter*, *Svenska dagbladet* och *Mitt i*. Samrådsmöten i form av öppna hus har också genomförts. Under samrådet inkom förslag på ytterligare ett stråkalternativ (alternativ 12, se avsnitt 3.3) vilket resulterade i att ytterligare ett kompletterande samråd genomfördes i maj 2017.

I slutet av år 2017 valde E.ON Energidistribution den stråkkombination som ansågs vara bäst lämpad sett till faktorer såsom framkomlighet, förväntad påverkan på landskapsbild, markanvändning, planer, naturmiljö, kulturmiljö, friluftsliv, infrastruktur och boendemiljö. Inom den stråkkombinationen identifierades sedan ett antal möjliga sträckningar anpassade för mark- och sjökabel med spänningen 70 kV. Samråd genomfördes i april 2018 avseende de identifierade sträckningarna. Samråd skedde med länsstyrelse, tillsynsmyndighet, övriga

berörda myndigheter och organisationer samt berörda fastighetsägare. Även allmänheten inkluderades genom annons i *Mitt i Södra Roslagen*, en gratistidning som delas ut en gång i veckan och med en täckningsgrad på 62,5% i aktuellt område. Samrådsmaterialet har även tillhandahållits på E.ON Energidistributions hemsida.

Under åren 2019 och 2020 genomfördes två kompletterande samråd. Det första samrådet avsåg en förändring avseende ledningens spänning. Till följd av att flera andra nätägare i Stockholmsregionen avser att förändra sin nätstruktur i området, såg även E.ON Energidistribution ett behov av att anpassa den planerade ledningen mellan Täljö och Vaxholm. Ytterligare ett samråd genomfördes därför mellan december 2019 och februari 2020. Samrådet utfördes som ett avgränsningssamråd och avsåg framtagna och förordade sträckningar men med förutsättningarna att mark- och sjökabeln utförs med spänningen 130 kV. Under våren 2020 fick E.ON Energidistribution kännedom om att Vattenfall Eldistribution AB (Vattenfall) utreder en ny placering av sin station vid E.ON Energidistributions befintliga station "Täljö". E.ON Energidistributions planerade 130 kV-kabel ska ansluta till Vattenfalls station, varför en mindre sträckningsjustering blev nödvändig. Ett avgränsningssamråd genomfördes därför i maj och juni avseende två alternativa kabelsträckningar i närområdet kring E.ON Energidistributions befintliga station Täljö. Båda samråden skedde med länsstyrelse, tillsynsmyndighet, övriga berörda myndigheter och organisationer samt berörda fastighetsägare. Annonsering skedde i *Mitt i Södra Roslagen* för att nå ut till allmänheten. Samrådsmaterialet har även tillhandahållits på E.ON Energidistributions hemsida.

En mer utförlig beskrivning av samrådets genomförande finns i samrådsredogörelserna i bilaga 2a-c.

2.1.1.1 Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade den 3:e september 2018 att den planerade ledningen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, se bilaga 1.

2.2 Rättigheter och övriga tillstånd

2.2.1 Rättigheter för att nyttja annans fastighet

För att få bygga, driva och underhålla en kraftledning krävs även att nätägaren har en rättighet för att få nyttja del av annans fastighet. De typer av rättigheter E.ON Energidistribution tillämpar utgörs av servitutsavtal eller ledningsrätt. Ett servitutsavtal är ett frivilligt avtal som tecknas mellan ägare av fastigheter. Servitutet innebär att ägaren till den härskande fastigheten nyttjar den tjänande fastigheten i något avseende. Ledningsrätt innebär att Lantmäteriet beslutar om ledningsrätt i en förrättning. Oavsett om rättighetsformen utgörs av servitutsavtal eller ledningsrätt så utgår engångsersättning till fastighetsägaren för den skada och värdeminskning som förorsakas fastigheten.

För att Mark- och miljödomstolen ska pröva frågan om tillstånd till vattenverksamhet krävs att E.ON Energidistribution har rådighet över vattnet. Bestämmelser om rådighet finns i 2 kap. lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Rådighet kan grundas på exempelvis äganderätt, servitut eller nyttjanderätt. E.ON har i detta projekt inhämtat rådighetsmedgivande från berörda innehavare av vattenfastigheter.

2.2.2 Övriga tillstånd, dispenser och anmälningar

Vid byggnation av en ledning är det vanligt att det även blir aktuellt att ansöka om andra typer av tillstånd och dispenser samt göra anmälningar.

För planerad verksamhet bedöms det bli aktuellt att söka om dispens från strandskyddet samt från de generella biotopskyddet enligt bestämmelserna i miljöbalken (1998:808). Även tillstånd enligt kulturmiljölagen (1988:950) kommer sannolikt att krävas. För eventuella skyltar som krävs för att visa att ankringsförbud råder kan bygglov enligt Plan- och bygglagen (2010:900) behöva sökas.

2.3 Hänsynsregler, miljö kvalitetsnormer och miljömål

MB:s andra kapitel, de allmänna hänsynsreglerna, gäller för all verksamhet som kan tänkas ha en icke försumbar påverkan på människor och miljö. Det har formulerats ett antal principer som grundas på de allmänna hänsynsreglerna. Nedan redovisas hur E.ON Energidistribution uppfyller de allmänna hänsynsreglerna i det aktuella projektet.

2.3.1 De allmänna hänsynsreglerna

2.3.1.1 Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution har gedigen kompetens och lång erfarenhet inom projektering, byggnation och drift av högspänningsledningar. Bolaget eftersträvar en konstant hög kunskapsnivå inom hela sin organisation och för respektive projekt. Det utredningsarbete som ligger till grund för aktuell ansökan medför att E.ON Energidistribution, inte bara besitter god kunskap om högspänningsledningar, utan också har god kännedom om lokala förhållanden och vilken påverkan den planerade kabeln väntas ge på människa och miljö. E.ON Energidistribution anser att bolaget har den kunskap som behövs för att anlägga och bedriva den aktuella verksamheten.

2.3.1.2 Försiktighetsprincipen, principen om bästa möjliga teknik (2 kap. 3 § miljöbalken)

Försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik beaktas genomgående i alla projektets faser; - inom planering och projektering, genomförande och i driftskedet. Utförda inventeringar, utredningar och föreslagna åtaganden om skyddsåtgärder och försiktighetsmått är sammantaget ett resultat av tillämpningen av försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik. Anläggningen kommer att utföras i enlighet med gällande svensk standard.

2.3.1.3 Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution är certifierat enligt ISO 14001. Miljöledningssystemet innebär bl.a. en kontroll och riskbedömning av produkter och material som hanteras i verksamheten samt anger hur produktval ska göras.

2.3.1.4 Hushållnings- och kretsloppsprincipen (2 kap. 5 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution verkar genom tillämpning av sitt miljöledningssystem för att hushållning sker med råvaror och energi. Materialen i kablarna är även möjliga att återvinna, vilket ligger i linje med kretsloppsprincipen.

2.3.1.5 Val av plats (2 kap. 6 § miljöbalken)

E.ON Energidistribution har genomfört ett omfattande utredningsarbete i flera etapper för att identifiera den bäst lämpade kabelsträckningen, både på land och i vatten. Mot bakgrund av vad som framkommit under samrådsprocessens gång och resultaten av genomförda utredningar och inventeringar, anser E.ON Energidistribution att den föreslagna lokaliseringen är den bästa. Detta med hänsyn taget till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

2.3.1.6 Rimlighetsavvägning (2 kap. 7 § miljöbalken)

Föreskrivna skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att minska påverkan på människors hälsa och miljön får inte vara orimliga att uppfylla. I en rimlighetsavvägning ska hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört kostnaden respektive nyttan för åtgärden.

E.ON Energidistribution anser att föreslagna skyddsåtgärder och försiktighetsmått för projektet är rimliga med hänsyn till såväl miljöskyddet som till kostnaden och nyttan för åtgärderna.

2.3.2 Miljökvalitetsnormer

De miljökvalitetsnormer som kommer att beröras av projektet är miljökvalitetsnormer för vattenförekomster. Fyra stycken vattenförekomster berörs: *Säbyviken, Överbyffjärden, Kodjupet och Norra Vaxholmsfjärden*.

De tre förstnämnda bedöms ha måttlig ekologisk status med målet god ekologisk status år 2027. Den kemiska ytvattenstatusen uppnår inte god kemisk status med avseende på kvicksilver och polybromerade difenyletrar. För vattenförekomsten *Norra Vaxholmsfjärden* bedöms den ekologiska statusen vara otillfredsställande och den kemiska ytvattenstatusen når inte upp till god.

Förläggningen av sjökabel ger en temporär och lokal påverkan på vattenmiljön. Påverkan bedöms inte påverka fastställd status eller möjligheterna att uppnå uppsatta miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster.

2.3.3 Nationella miljömål

Det finns 16 nationella miljökvalitetsmål antagna av Sveriges riksdag. Syftet med målen är att de stora miljöproblemen ska vara lösta till nästa generation. Planerad verksamhet bedöms inte påverka något av miljökvalitetsmålen negativt. I anläggningsskedet uppkommer en påverkan som är lokal och temporär men då miljökvalitetsmålen är långsiktiga bedöms inte en tillfällig påverkan under anläggningstiden vara relevant för målens uppfyllande.

3 Alternativutredning

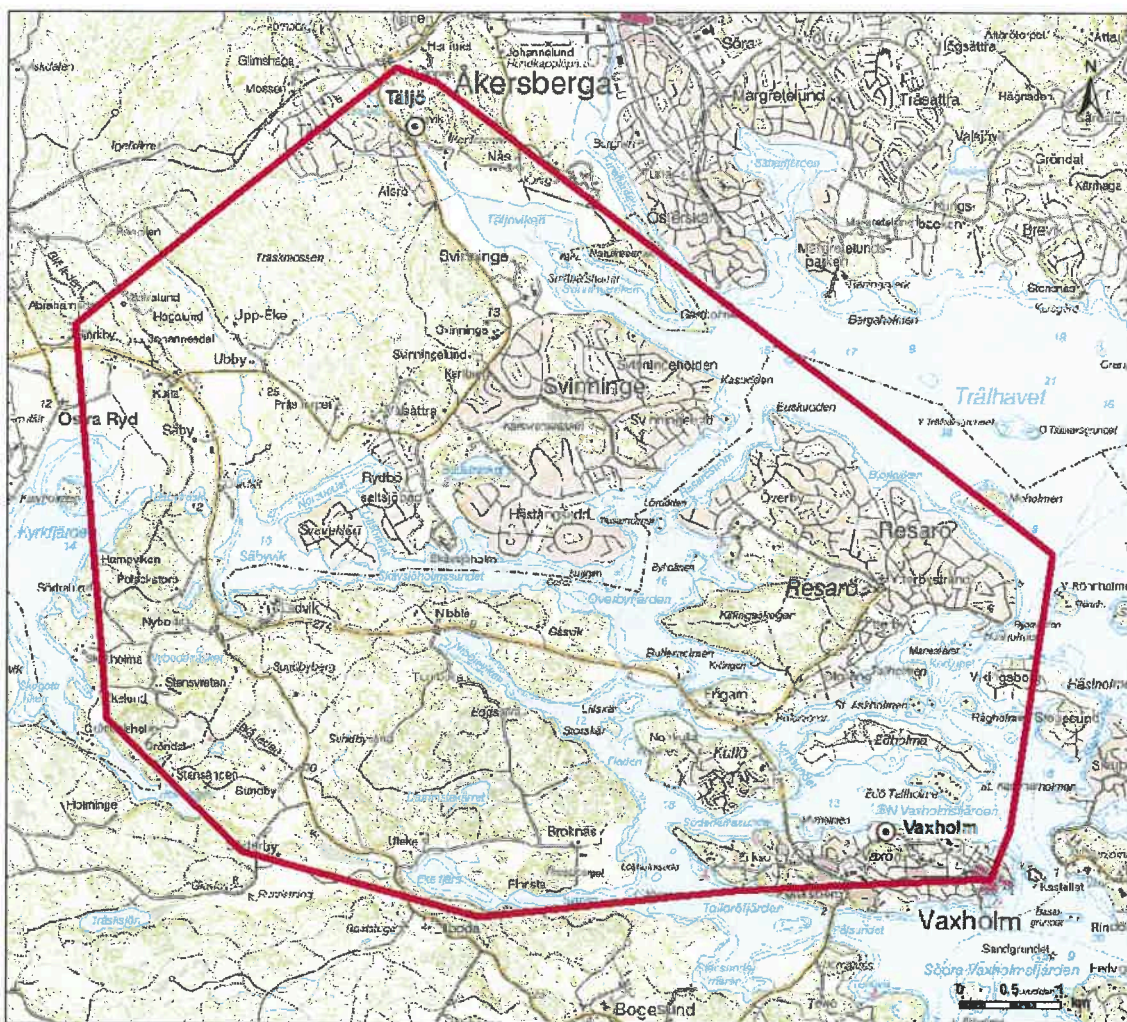
En MKB ska innehålla uppgifter om möjliga alternativa utformningar och platser och motiven för de val som gjorts med hänsyn till miljöeffekter och skillnader i miljöeffekter mellan det valda alternativet och övriga alternativ. MKB:n ska även redogöra för undersökta möjliga alternativ i fråga om teknik, storlek, omfattning, skyddsåtgärder, begränsningar, försiktighetsmått och andra relevanta aspekter och motiven för de val som har gjorts med hänsyn till miljöeffekter, samt en redovisning av alternativa sätt att nå samma syfte, om länsstyrelsen under samrådet har begärt att MKB ska innehålla en sådan redovisning.

3.1 Metod

E.ON Energidistribution har en väl inarbetad metod för projekt av detta slag som innebär att tillstånds- och samrådsprocessen sker etappvis. Inledningsvis avgränsas ett större *utredningsområde* med utgångspunkt i de fasta förutsättningar som finns, t ex stationslägen. Därefter identifieras möjliga *stråk* inom utredningsområdet. Ett första samråd genomförs avseende såväl utredningsområde som stråk. Utifrån inkomna synpunkter och fortsatt utredningsarbete brukar det därefter falla sig naturligt att utesluta de stråk som bedöms som mindre lämpliga. Inom kvarstående stråk identifieras sedan en eller flera *sträckningar* där en ledning kan byggas. Ofta genomförs ytterligare ett samråd avseende den eller de identifierade sträckningarna. Avgörande om så sker är ofta faktorer som antalet sträckningar, projektets omfattning och eventuella kvarstående frågor som behöver klargöras.

3.2 Studerat utredningsområde

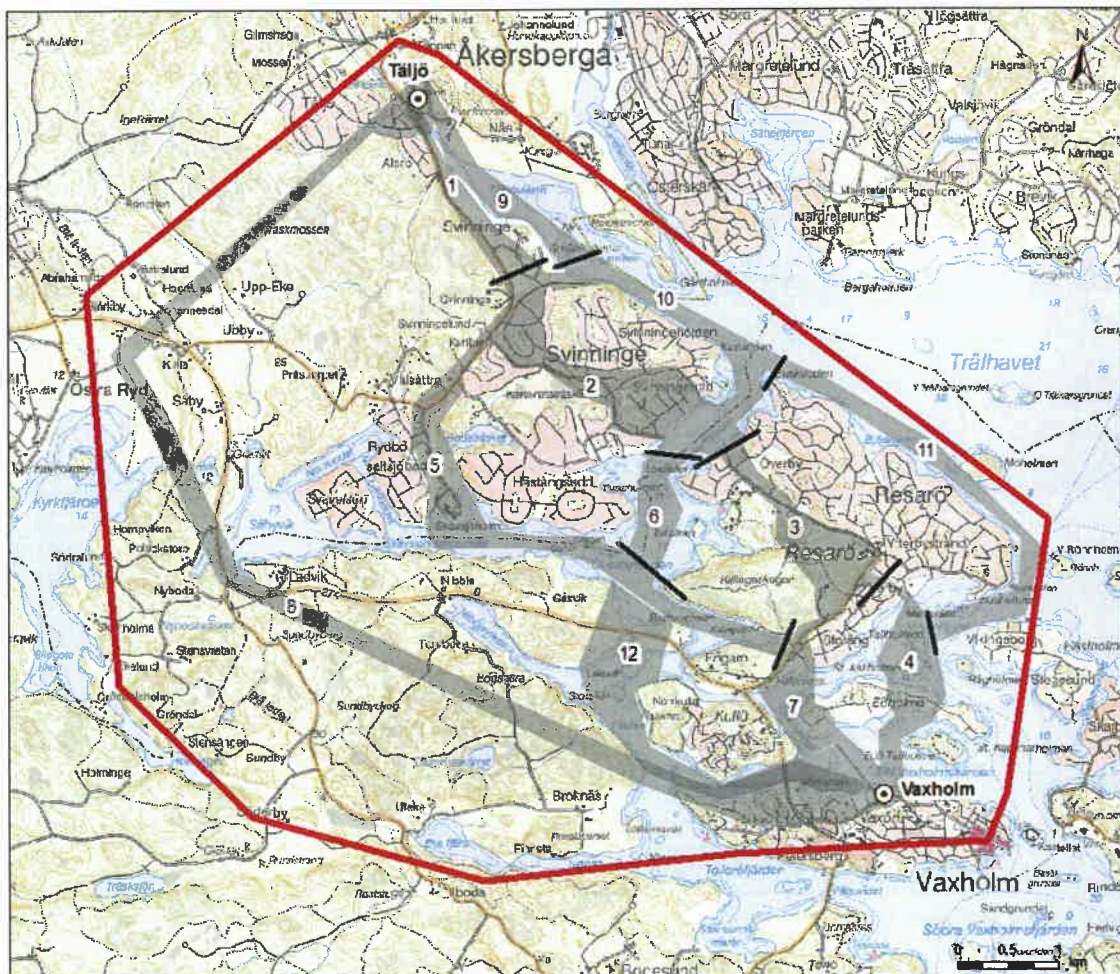
För det nu aktuella projektet utgjordes de fasta förutsättningarna initialt av de befintliga stationerna benämnda "Täljö" och "Vaxholm" i Österåkers respektive Vaxholms kommun. Inledningsvis avgränsades ett område med dessa stationslägen som utgångspunkt, se figur 2.

Figur 2. Karta som visar utredningsområdet (röd linje) samt de befintliga stationsplaceringarna "Täljö" och "Vaxholm".

3.3 Studerade stråkalternativ

Inom utredningsområdet identifierades därefter elva tänkbara stråk, se figur 3. Stråken identifierades utifrån de intressen som finns i området, landskapets geografi och topografi, samt möjligheten att följa befintlig infrastruktur. Stråken utformades så att det skulle vara möjligt att kombinera dem och bilda en sammanhållen sträckning mellan stationerna Täljö och Vaxholm. När det första samrådet genomfördes framkom förslag på ytterligare en stråkdelen, stråk 12. Den tillkommande stråkdelen utreddes och ett kompletterande samråd genomfördes. En beskrivning av respektive stråk görs nedan.

Figur 3. Karta som visar utredningsområdet samt de tolv stråkalternativen.

3.3.1 Stråk 1

Stråk 1 utgår från stationen Täljö och följer Svinningevägen söderut till Svinninge. Stråket är avsett för markkabel och följer i sin helhet befintlig infrastruktur. Stråket är ca 2 km långt. Marken inom stråk har bedömts vara lättschaktad med liten förekomst av berg. En nyanlagd GC-väg går parallellt med Svinningevägen. De flesta befintliga ledningarna ligger i anslutning till GC-vägen. Vid Svinninge båtklubb bedöms det finnas en del trånga passager. Till följd av att Täljöviken är påverkad av olika verksamheter kan det finnas risk för förorenad mark längs sträckan. Det förekommer inga närboende längs stråket och en markförläggning på sträckan bedöms inte heller ge någon påverkan på värden för natur- och kulturmiljö.

3.3.2 Stråk 2

Stråk 2 är avsett för mark- och sjökabel. Stråket utgår från området i höjd med Svinninge Marina och sträcker sig längs olika vägar genom Svinninge till Resarö ström. Vid Resarö ström övergår markkabel till sjökabel och korsar sundet till Överby på Resarö. Stråket skulle innebära ca 3 km markkabel och ca 0,6 km sjökabel. Svinninge är tätbebyggt med många smala lokalgator vilket innebär svårigheter ur framkomlighetssynpunkt. Inom stråket finns många bostäder med tomter som ansluter direkt till vägarna i området. Här pågår även byggnationer av obebyggda tomter. Det föreligger en mindre risk för påverkan på kultur- och naturmiljön eftersom området redan är exploaterat och stråket är lokaliserat till befintliga vägar i området. I Resarö ström ligger ett flertal olika ledningar och längs stränderna finns ett flertal bryggor. Det gör att en passage genom Resarö ström kan vara besvärlig. Försvarsmakten vill även ha ett fördjupat samråd om detta stråk väljs.

3.3.3 Stråk 3

Stråk 3 utgår från stranden vid Resarö för att därefter sträcka sig genom Resarö i sydostlig riktning till Ytterby. Stråket, som innebär markkabel på en sträcka om ca 2,5-3,5 km, följer huvudsakligen befintlig infrastruktur. Passagen förbi Resarö centrum bedöms som mycket svår att genomföra eftersom denna sträcka inrymmer skola, förskola och en större korsning. I det fall att Resarö centrum ska rundas behöver det ske över berget väster om centrum. Vid val av denna sträcka riskerar historiska vägar från Första världskriget att påverkas. Stråket innehåller många befintliga installationer av el-, tele- och VA-ledningar. På vissa ställen (främst i anslutning till Resarö ström och på sträckan från Resarö centrum till väg 274) ligger även befintlig bebyggelse relativt nära vägen. För att kunna ta sig fram med ett kabelschakt på denna sträcka behöver Resarövägen korsas ett antal gånger. Schakten kommer även att påverka strövområden.

3.3.4 Stråk 4

Stråk 4 utgår från Ytterby söder om Resarö centrum. Stråket är avsett för både mark- och sjökabel med en total längd om ca 2,5 km. Stråket innebär inledningsvis att markkabel förläggs österut, över den öppna gräsytan vid Ytterby, för att sedan övergå till sjökabel mellan Resarö och Edholma. Edholma passeras med markkabel för att slutligen övergå till sjökabel mellan Edholma och Vaxholm. Stråket bedöms som framkomligt på Resarö där

den öppna gräsyten vid Ytterby berörs men det är svårt att finna en lämplig sträcka förbi båtklubben och vidare ut i vattnet. Passagen över Edholma bedöms som genomförbar ur teknisk synvinkel men sker dock nära befintliga fastigheter och bryggor. En sjökabel mellan Resarö och Edholma kan komma att beröra farleder av riksintresse. Inom stråket finns även båtklubbar och bryggor med tillhörande verksamhet, vilket kan utgöra ett hot mot sjökabel (bl.a. genom ankring). Kabelschakten kommer att påverka strövområden och eventuellt en badplats. Forsvarsmakten önskar fördjupat samråd om detta stråk.

3.3.5 Stråk 5

Stråk 5 utgår från området vid Svinninge marina och innebär inledningsvis en markkabelförläggning som följer Svinningevägen mot Rydbo, där stråket viker av söderut mot Skåvsjöholm. Vid Skåvsjöholm sker övergång till sjökabel genom Skåvsjöholmssundet och Överbyfjärden till Engarn. Stråket utgörs av ca 3 km markkabel och ca 3,8 km sjökabel. Stråket berör planområden och planerad exploatering kring Skåvsjöholm. Utmed Svinningevägen består marken av en del berg och längs sträckan finns även befintliga el-, tele- och VA-ledningar. Anslutningen till Skåvsjöholmssundet är problematisk då området är planlagt för bryggor och naturområden m.m. Risk för förorenade massor (PCB) finns vid konferensanläggningen. Västra sidan av konferensanläggningen bedöms som mest lättillgänglig. Passagen genom Killingeviken är allmänt problematisk, inte bara i vattenområdet utan även vid landfästet och den del som förläggs med markkabel. Provtagningar och utredningar pågår i samband med den nya avloppsledningen som planeras i området.

3.3.6 Stråk 6

Stråk 6 syftar till att sammanbinda stråk 2 och 5. Stråket innebär ca 1,3 km sjökabel i Resarö ström. Stråket korsar andra ledningar och berör även Käppalaförbundets planerade avloppsledning och samordning med dem måste ske så att inte anläggningarna stör varandra.

3.3.7 Stråk 7

Stråk 7 utgår från Engarn och sträcker sig mot sydost till stationen i Vaxholm. Stråket växlar mellan markkabel och sjökabel med en total längd av ca 2 km. Stråket innebär antingen passage med markkabel över Edholma eller sjökabel genom Kyrksundet. En passage över Edholma bedöms framkomlig invid befintliga el-, tele- och VA-ledningar. Det innebär dock en del trånga passager nära tomter. Kyrksundet är ianspråktaget av andra ledningar vilket kan innebära att det är trångt om utrymme. Här finns även en marinarkeologisk lämning.

3.3.8 Stråk 8

Stråk 8 är i huvudsak ett stråk avsett för luftledning motsvarande en längd av ca 11-12 km. Stråket sträcker sig från Täljö station och följer befintliga luftledningar söderut. Vid Östra Ryd viker stråket av mot sydost och går vidare genom Bogesund till Vaxholm. På sträckan mellan Bogesund och stationen i Vaxholm kan det bli aktuellt med upp till ca 2,5 km sjö-

eller markkabel. Stråket sträcker sig genom naturreservatet Bogesundslandet, berör en nyrenoverad våtmark vid "Rännilen" samt berör höga naturvärden vid Träskmossen och Vitmossen. Stråket berör även utpekade kulturmiljöer vid Östra Ryd och Rydbo. Stråket inrymmer trånga passager vid Täljö och Östra Ryd och berör utvecklingsområdet Täljö-Gottsunda. Vad gäller sträckan mellan Bogesund och Vaxholm innebär befintliga broar en begränsning av användandet av stora kabelfartyg, vilket ställer krav på att annan metod för kabelförläggning används. Om sträckan i stället byggs på land innebär det en markförläggning av ledningen längs den starkt trafikerade Eriksövägen.

3.3.9 Stråk 9

Stråk 9 utgår från Täljö och sträcker sig med sjökabel åt sydost till Svinninge marina. Stråket utgörs av ca 0,3 km markkabel och ca 2 km sjökabel. Inre delen av Täljöviken är grund och ett längre schakt i vattenområdet kan krävas för att nå djupare vatten. I vikens norra del planeras nya bostadsområden med tillhörande bryggor vilket kan leda till ökad fritidsbåtsaktivitet och därmed komma att utgöra ett hot mot sjökabeln. Det finns svårigheter med att passera marinan då den tar större delen av viken i anspråk. Vid marinan föreligger även risk för förorenade sediment. Stråk 9 kräver även samordning med Käppalaförbundet för att inte anläggningarna ska komma till skada.

3.3.10 Stråk 10

Stråk 10 utgörs av ca 3,7 km mark- och sjökabel och sträcker sig från Svinninge marina, längs med Svinninge, och österut till Resarö. Längs detta stråk förekommer inte några närboenden. Landfästet vid Svinninge marina bedöms som problematiskt med tanke på den verksamhet som bedrivs. Här föreligger även en risk för förorenade sediment vilka kan komma att påverkas vid schakt i strandområdet. Resarö ström är en trång passage med många korsande ledningar. Vid såväl Svinninge marina som Resarö ström rör sig ett stort antal fritidsbåtar vilket kan innebära en risk för sjökabeln. Stråket kräver samordning med Käppalaförbundet eftersom deras ledning avses förläggas inom samma stråk. Försvarsmakten vill ha fördjupat samråd om detta stråk.

3.3.11 Stråk 11

Stråk 11 utgår från Buskudden på Resarö och sträcker sig åt sydost, förbi Resarö, och vidare åt sydost för att ansluta till stråk 4. Stråket är avsett för ca 4,5 km sjökabel. Försvarsmakten har bedömt detta stråk som olämpligt.

3.3.12 Stråk 12

Stråk 12 sträcker sig från Överbyfjärden genom Nibbleviken/Fladen söderut till Söderkullasundet och vidare österut mot Vaxön. Stråket utgörs av ca 4,3 km sjökabel och ca 200 meter landkabel. Inga bostäder berörs längs stråket. Sundet mellan Gåsvik och Bullerholmen är trångt vilket troligen kräver passage över land. Befintliga broar innebär en begränsning av användandet av stora kabelfartyg, vilket ställer krav på att annan metod för kabelförläggning används. Stråket går inom Bogesundsreservatets gräns.

3.3.13 Motiv för förordat stråk

Efter utvärdering av samtliga stråk har kombinationen av stråk 1-5-7 bedömts som bäst lämpad utifrån en samlad bedömning avseende tekniskt utförande, allmänna och enskilda intressen samt kostnader. Fördelarna med denna stråkkombination är att framkomligheten för markkabelschakt har bedömts som relativt okomplicerad eftersom Svinningevägen följs på stor del av sträckan. Det bedöms även finnas möjlighet till samordning med den nya detaljplanen för Skåvsjöholmsvägen. Vid Skåvsjöholm bedöms den västra sidan av konferensanläggningen som mest lättillgänglig och här finns gott om utrymme på stranden, vilket är positivt vid utförandeskedet. Den sista passagen mellan Engarn och stationen på Vaxön inrymmer flera möjligheter, både vad gäller passage över Edholma kontra genom Kyrksundet men också beträffande angoringsmöjligheterna till stationen.

Stråk 9 utgör ett alternativ till stråk 1. Stråket berör inte närboende i någon större utsträckning men har bedömts som ett sämre alternativt till följd av att Täljöviken innehåller förorenade bottensediment som riskerar att frigöras vid grävarbeten i strand- och bottenområden. Det finns även framtida exploateringsplaner för viken, vilket i framtiden kan leda till att sjökabeln utsätts för mekanisk påverkan genom bl.a. ankring från fritidsbåtar.

Stråk 2 plus 3 är ett alternativ till stråk 5. Stråk 2 har bedömts som komplicerat med anledning av att det är trångt om utrymme och markförhållandena innebär mycket sprängning. Stråket berör även ett stort antal närboende. Stråk 3 berör centrala Resarö och innebär, likt stråk 2, en del trånga passager med närhet till närboende, skola och förskola. Eftersom anläggningsskedet har bedömts som mindre komplext för stråk 5 och stråket därtill berör färre närboende har det alternativet ansetts bättre lämpat.

Även stråk 10 plus 11 utgör en motsvarighet till stråk 5 och innebär i huvudsak sjökabel. Då Försvarsmakten har förordat att stråk 11 ska utgå, så har det stråkalternativet slopats. Stråk 10 berör inga närboenden men strandområdet vid Svinninge marina misstänks innehålla förorenade bottensediment och förorenad mark samt att hänsyn till Käppalaförbundets nya avloppsledning behöver tas.

Stråk 6 berör få motstående intressen men kräver samordning med Käppalaförbundets nya avloppsledning. Eftersom både stråk 2 och 10 avfärdats till förmån för stråk 5 blir det dock inte nödvändigt att nyttja den möjlighet till passage mellan stråken som stråkalternativ 6 erbjuder.

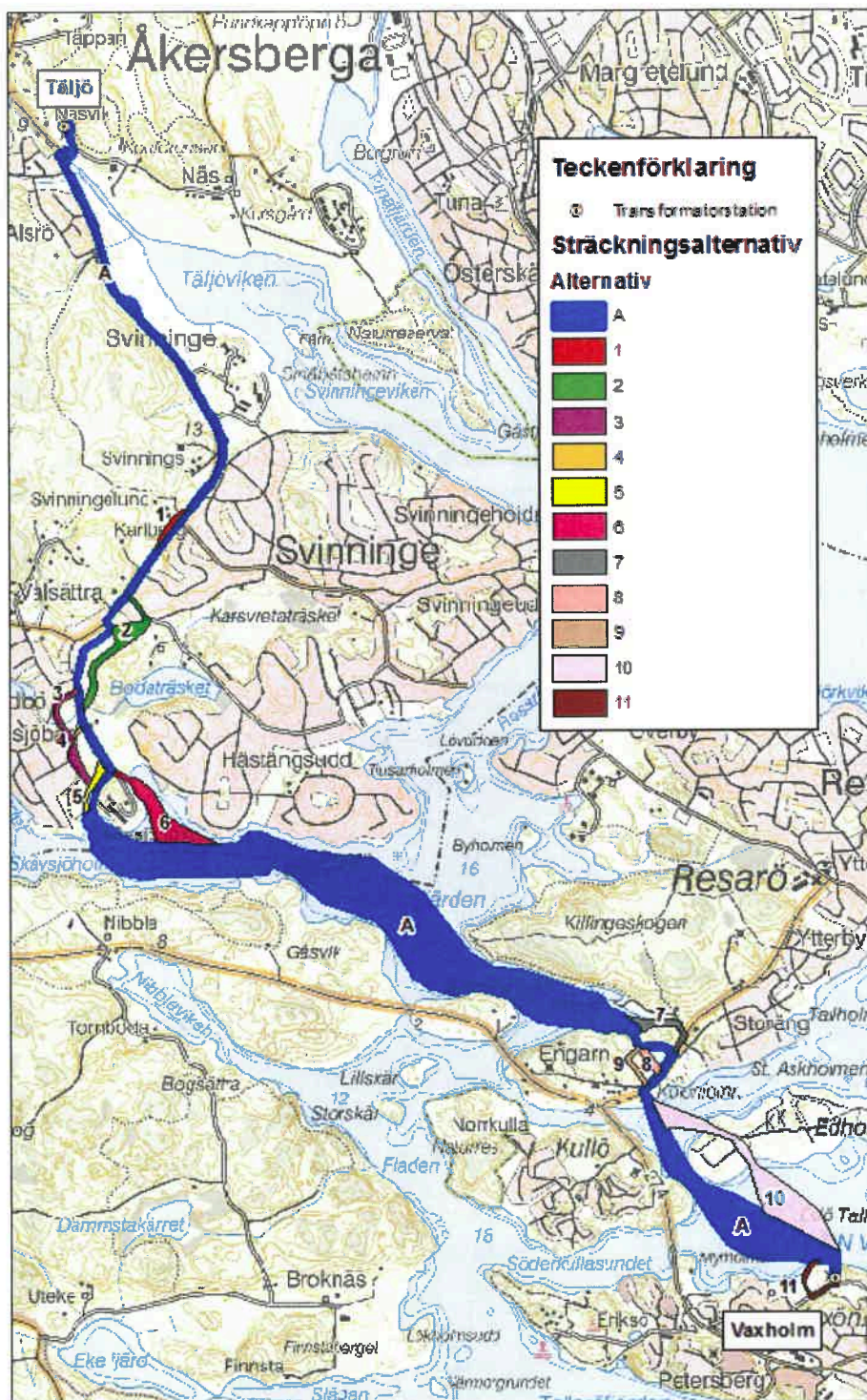
Stråk 4 är ett alternativ till stråk 7. Stråket berör visserligen få närboende men kan komma att beröra farleder av riksintresse samt båtklubbar med tillhörande verksamhet. Försvaret har även meddelat att de vill ha fördjupat samråd om detta stråk. Till följd av att stråk 11 slopas förutsätter stråk 4 en kombination med stråk 3. Eftersom stråk 3 bedömts vara ett sämre alternativ än stråk 5 blir det således inte heller aktuellt att nyttja stråk 4.

Stråk 12 är ett alternativ till stråk 5 (del av) och stråk 7. Stråket berör inga närboenden men innebär passage inom Bogesunds naturreservat och en del ekologiskt känsliga vikar. Broar inom stråket innebär även begränsningar vid val av förläggningsmetod.

Stråk 8, som nästan uteslutande är avsett för luftledning, bedöms i aktuellt projekt som ett sämre alternativ än en förläggning av mark- och sjökabel genom stråk 1, 5 och 7. Stråk 8 innebär trånga passager och berör känsliga naturområden. En parallellgång med befintlig ledning möjliggör visserligen att intrånget samlas men trots detta krävs en breddning av skogsgatan vilket bland annat påverkar naturreservatet Bogesundslandet.

3.4 Studerade sträckningsalternativ

Inom den valda stråkkombinationen 1-5-7 identifierades sedan ett antal olika sträckningsalternativ, vilka framgår av karta i figur 4. De olika alternativen kommenteras vidare nedan.

Figur 4. Karta som visar de sträckningsalternativ som identifierades inom den valda strålkombinationen.

3.4.1 Sträckningsalternativ A

Sträckningsalternativ A sträcker sig hela vägen mellan de befintliga stationerna Täljö och Vaxholm. Sträckningen utgår från stationen Täljö i Åkersberga kommun. Sträckningen går i sydlig riktning på en infartsväg till stationen innan den viker av västerut på Täljöviksvägen. Täljöviksvägen övergår, via en nyanlagd cirkulationsplats, till Svinningevägen. Sträckningsalternativ A fortsätter i sydlig riktning parallellt med Svinningevägen och intilliggande gc-väg på en sträcka av ca 3 km innan den viker av i sydöstlig riktning och följer en mindre väg. Sträckningen ansluter till Skåvsjöholmsvägen, som följs till dess att vägen delar på sig. Kabelsträckningen följer den del av Skåvsjöholmsvägen som vinklar av till sydväst. Sträckningen når fram till Skåvsjöholmsundet där övergång sker från mark- till sjökabel. Sträckningen går vidare genom sundet och passerar genom Överbyfjärden innan den når fram till Engarn. Sträckningen går upp på land på den plats där förekomsten av träd är som minst. Sträckningen följer därefter i utkanten av ett område bestående av åkermark/öppen mark innan den når fram till Resarövägen. Resarövägen och intilliggande gc-väg följs på en sträcka av ca 250 m innan sträckningen viker av söderut mot Kyrksundet. Markkabeln övergår återigen till sjökabel och passerar mellan Kullö och Edholma innan den slutligen når fram till stationsplaceringen på Vaxholm.

Sträckningen följer i huvudsak befintlig gc-väg och väg och berör ett fåtal intressen för natur- och kulturmiljö. Vid Skåvsjöholm finns utbyggnadsplaner som innefattar bl a ny väg och småhus. Om utbyggnadsplanerna realiseras hamnar de i konflikt med en kabelsträckning. Andelen närboende är, för stora delar av sträckningen, få. De mer tätbebyggda områden är belägna kring Svinninge. Sträckningen innebär även passage förbi en bensinstation. Anslutningen till stationen på Vaxön medför en utmaning till följd av den branta sluttningen ner mot vattnet. I vatten berörs uppväxtområden för aborre.

3.4.2 Sträckningsalternativ 1

Sträckningsalternativ 1 utgör en alternativ passage invid Svinningevägen. Sträckningen viker av väster om vägen i höjd med Karlberg och följer en öppen gata genom skogsmark på en sträcka av ca 250 m.

Sträckningen berör inga formellt skyddade områden men innebär att det skulle bli nödvändigt att fortsatt hålla en öppen gata genom skogsmarken och förmodligen även krävas en breddning av den befintliga gatan.

3.4.3 Sträckningsalternativ 2

Sträckningsalternativ 2 följer Hästängsuddsvägen på en sträcka av knappt 200 m. Därefter avviker sträckningen från vägen och går västerut. Här finns möjlighet att ansluta till sträckningsalternativ A eller att följa en, av kommunen, planerad väg (*Detaljplan för nya Skåvsjöholmsvägen*). Den totala sträckningslängden varierar mellan ca 400-900 m.

Sträckningen tangerar en nyckelbiotop men berör i övrigt inga skyddade områden. På del av sträckan berörs ett skogsparti, där det kommer bli nödvändigt att ta ner träd. Även den planerade *Nya Skåvsjöholmsvägen* kommer att passera genom skogspartiet.

3.4.4 Sträckningsalternativ 3

Sträckningsalternativ 3 utgör ett alternativ till förläggning längs Skåvsjöholmsvägen som innebär att markkabeln istället förläggs parallellt med en gc-väg och i öppen/odlad mark. Den totala sträckningslängden är ca 700 m.

Sträckningen följer både befintlig infrastruktur samt går genom öppen mark och berör inga formellt skyddade områden. Längs sträckningen finns en handfull närboende men till följd av att det pågår en detaljplaneprocess (*Detaljplan för Skåvsjöholm*) riskerar sträckningen att hamna i konflikt med ett område avsett för småhusbebyggelse.

3.4.5 Sträckningsalternativ 4

Sträckningsalternativ 4 är en kortare sträckning som möjliggör en kombination av alternativ A och 3. Sträckningen följer en befintlig ledningsgata och har en längd om ca 80 m. Sträckningen bedöms inte beröra några allmänna eller enskilda intressen.

3.4.6 Sträckningsalternativ 5

Sträckningsalternativ 5 viker av från Skåvsjöholmsvägen och går i sydvästlig riktning ner mot stranden vid Skåvsjöholmssundet. Inom sträckningen är det möjligt att följa en väg på en kortare sträcka men i huvudsak innebär det kabelförläggning i odlad/öppen mark. Sträckningen är knappt 350 m lång.

Sträckningen innebär förläggning i oexploaterad mark men då i öppna ytor som inte omfattas av formellt skydd. Sträckningen berör dock områden som ingår i planförslaget *Detaljplan för Skåvsjöholm* och är tilltänkta för småhusbebyggelse.

3.4.7 Sträckningsalternativ 6

Sträckningsalternativ 6 följer den del av Skåvsjöholmsvägen som vinklar av till sydöst. Sträckningen följer vägen på en sträcka av mindre än 100 m innan den vinklar av österut och går ut i sundet.

Sträckningen innebär förläggning genom en trädbevuxen yta för att möjliggöra övergång till sjökabel öster om konferensanläggningen. I viken korsas ett uppväxtområde för aborre.

3.4.8 Sträckningsalternativ 7

Sträckningsalternativ 7 innebär att landtagsningsplatsen på Engarn hamnar längst in i Killingevikens. Sträckningen passerar därefter genom ett mindre skogsparti och längs en mindre väg innan den ansluter till Resarövägen. Den totala längden är ca 420 m.

Sträckningen innebär landtagning i Killingevikens grundaste del. Killingevikens hyser höga naturvärden och sträckningsalternativet fordrar en röjd kabelgata vid passage genom den

trädbevuxna ytan. Landtagningsplatsen bedöms, med anledning av markförhållandena, som komplicerad.

3.4.9 Sträckningsalternativ 8

Sträckningsalternativ 8 är en variant av alternativ A, som innebär att sträckningen sneddar över öppen/odlad mark istället för att gå i ytterkant. Sträckningsalternativet är ca 170 m långt.

Sträckningsalternativet passerar i närheten av en åkerholme men berör i övrigt varken närboende eller andra objekt med områdesskydd. Sträckningen är inte möjlig att samordna med väg vilket medför en påverkan på åkermark.

3.4.10 Sträckningsalternativ 9

Sträckningsalternativ 9 är beläget väster om alternativ A och 8.

Sträckningsalternativet går delvis i ytterkant av åkermark men följer därefter en rät linje fram till Resarövägen. Totalt är sträckan ca 280 m lång.

Sträckningsalternativet passerar i närheten av en åkerholme och går intill områden med miljöer av högt kulturvärde.

3.4.11 Sträckningsalternativ 10

Sträckningsalternativ 10 innebär passage genom Kyrksundet och Norra Vaxholmsfjärden men också att Edholma korsas. Sträckningen följer delvis Edholmastigen och dess totala längd är ca 1,3 km lång. Alternativet medför att landtagning samt skarvning mellan sjö och markkabel sker två gånger på ön.

I vattendelen berörs ett tillväxtområde för aborre. Passagen över Edholma innebär att det krävs ytterligare två skarvningspunkter samt passage genom ett relativt tätbebyggt område.

3.4.12 Sträckningsalternativ 11

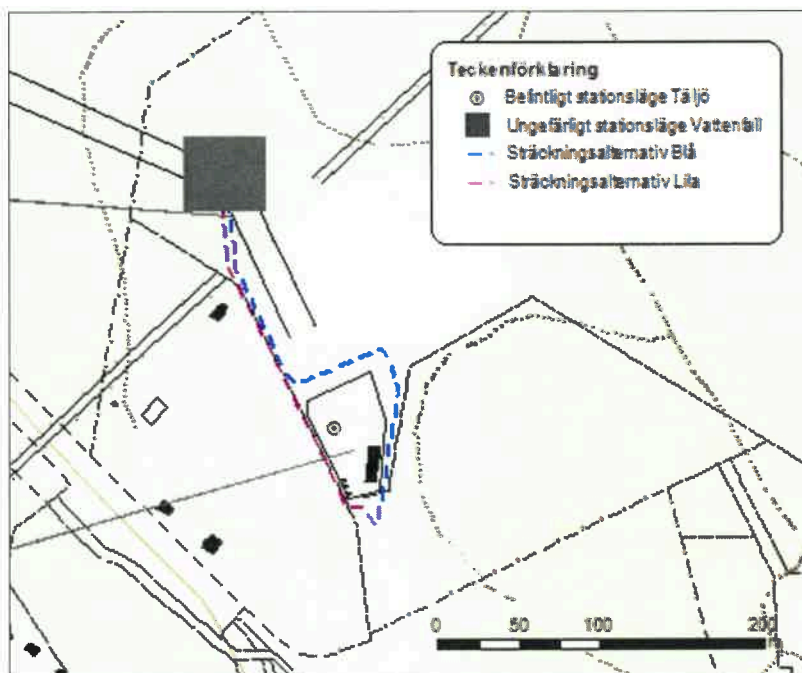
Sträckningsalternativ 11 är ett alternativ till landtagningsplats som möjliggör skarvning från sjö- till markkabel vid hamnen, väster om stationen Vaxholm. Alternativ 11 går därefter vidare och följer Estlandsvägen fram till korsningen med Eriksövägen.

Sträckningen följer Eriksövägen österut till dess att den når fram till transformatorstationens infartsväg.

Sträckningsalternativet förutsätter en relativt lång sträcka på land för att nå stationsläget. Sträckningen berör industriområden där det pågår olika typer av verksamheter, såsom byggande av bryggor.

3.4.13 Tillkommande sträckningsalternativ vid Täljö station

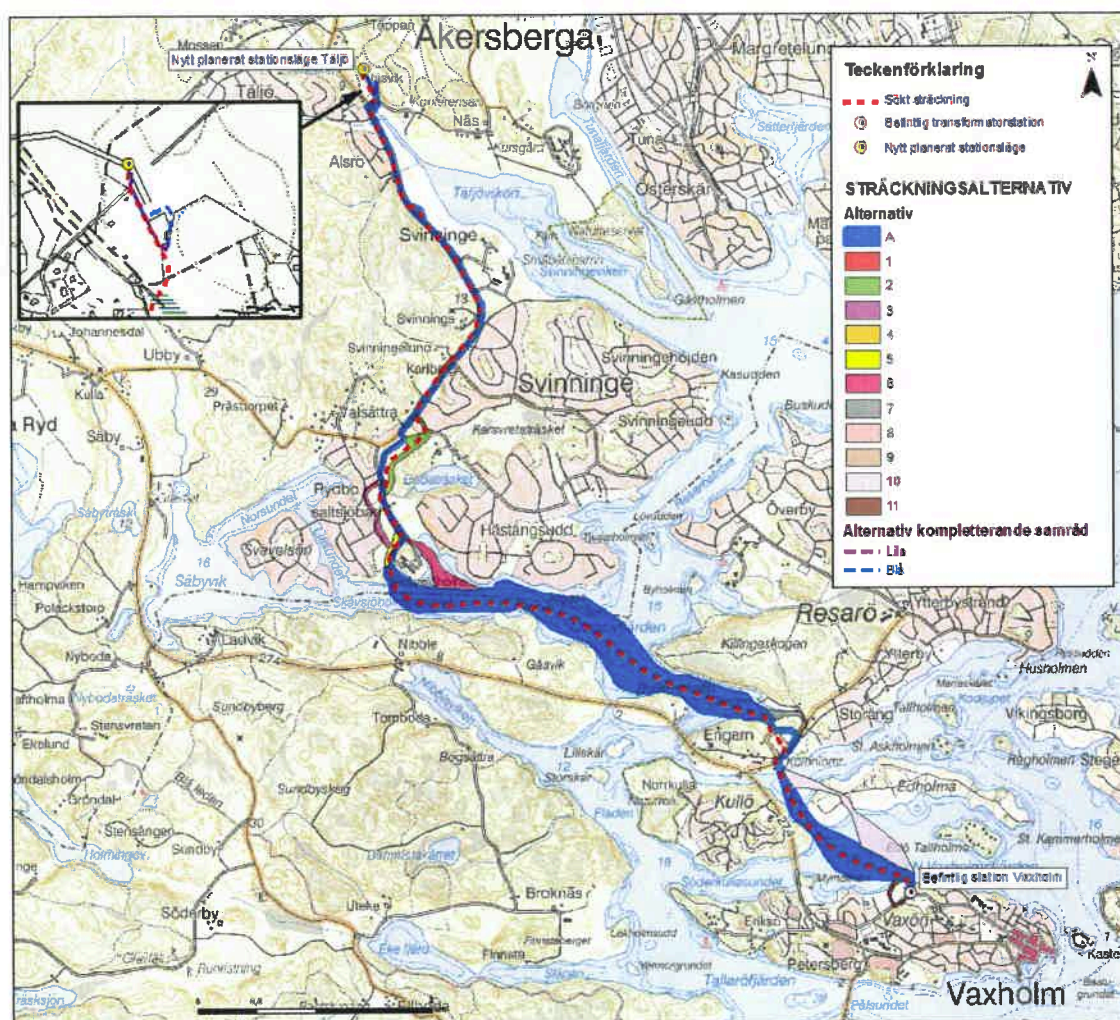
Då E.ON Energidistribution fick kännedom om Vattenfalls planer på ändrad placering av deras stationsläge utreddes två alternativa markkabelsträckningar i anslutning till den befintliga stationen Täljö. Båda alternativen tog vid där sträckningsalternativ A slutade för att därefter gå på östra eller västra sidan om den befintliga stationen Täljö, innan anslutning till Vattenfalls tilltänkta stationsläge, se figur 5. Båda alternativen följer i huvudsak en befintlig luftledningsgata. Det blå alternativet följer även en väg som passerar mellan det befintliga stationsläget och ett brantare skogsparti som utgör en nyckelbiotop. Det lila alternativet passerar på stationslägets västra sida och följer gränsen mellan två fastigheter.

Figur 5. Karta som visar utredda sträckningsalternativ vid Täljö.

3.4.15 Motiv för förordad sträckning

Nedan redogörs för vilka överväganden som gjorts vid val av sträckning. Den förordade sträckningen, i förhållande till samtliga utredda sträckningsalternativ, framgår av figur 7. Den förordade sträckningen är en kombination av sträckningsalternativ **Lila**, **A**, **2** och **8**. Lila i detta avseende avser ledningssträckningen närmast invid stationen i Täljö, se figur 7.

Figur 7. Karta som visar förordad sträckning samt de sträckningsalternativ som varit föremål för utredning.

På den inledande delen, närmast stationen i Täljö, har två sträckningsalternativ utretts. Det sträckningsalternativ som illustreras med lila streckad linje i figur 5 har bedömts vara mest lämpligt till följd av att det motsvarande alternativet (blå streckad linje) passerar i en väg med en stor andel befintliga lokalnätskablar. Vidare innebär det blå alternativet en längre kabelsträcka samt passage invid en nyckelbiotop, vilken riskerar att beröras.

Därefter följer en sträcka av ca 2,7 km, där endast ett möjligt sträckningsalternativ identifierats, sträckningsalternativ A.

I höjd med Svinningelund har sträckningsalternativ A valts framför sträckningsalternativ 1. Detta med anledning av att det bedöms ge en mindre påverkan på naturmiljön att förlägga ledningen längs med befintlig infrastruktur jämfört med att välja en passage genom skogsmark, vilket kräver en röjd kabelgata och sannolikt nedtagande av träd.

Vid bensinstationen, där sträckningsalternativ A följer Svinningevägen och alternativ 2 går västerut längs Hästängsuddsvägen har alternativ 2 bedömts mest lämpligt.

Sträckningsalternativ A innebär en trång passage, där bensinstationen innebär en begränsning på ena sidan vägen och terrängen, med berg i dagen, en begränsning på den motsatta sidan. Om detaljplanen *Detaljplan för Skåvsjöholm* beslutas och genomförs innebär sträckningsalternativ A ett hinder på denna passage eftersom sträckningen sammanfaller med ett område för planerad småhusutbyggnad. Sträckningsalternativ 2 har anpassats till detaljplanen *Nya Skåvsjöholmsvägen* och hamnar därför inte i konflikt med *Detaljplan för Skåvsjöholm*. Sträckningsalternativ 2 innebär till viss del passage genom ett skogsområde men till följd av planerna på ny väg kommer det ändå vara nödvändigt att ta ned skog i området. Genom en samordning av infrastrukturen samlas intrånget.

Sträckningsalternativ 3,4 och 5 är belägna på Skåvsjöholm och utgör alternativ till sträckningsalternativ A. Alla fyra alternativ ligger inom det område som ingår i planprocessen för *Detaljplan för Skåvsjöholm*. Med anledning av att det är oklart om och när detaljplanen vinner laga kraft har E.ON Energidistribution valt att följa sträckningsalternativ A eftersom den sträckningen följer en befintlig väg, dvs *Skåvsjöholmsvägen*, hela vägen. Om detaljplanen aktualiseras krävs därtill endast en mindre justering i sidled, vilket är en ändring som bedöms rymmas inom ramen för tillståndet.

Vid övergång till vatten från Skåvsjöholm finns både ett alternativ på västra samt östra sidan om konferensanläggningen, sträckningsalternativ A respektive sträckningsalternativ 6. Den marinbiologiska undersökning som genomförts visar att de grunda partierna på båda sidor om konferensanläggningen innehåller höga naturvärden. Att förlägga sjökabeln på den västra sidan, d v s i sträckningsalternativ A, bedöms dock vara att föredra ur naturhänseende. Av förläggningstekniska skäl erbjuder även sträckningsalternativ A bättre plats på stranden där skarvning mellan mark- och sjökabel ska ske. En sträckning i alternativ 6 fordrar nedtagning av träd.

Därefter förekommer endast ett alternativ, sträckningsalternativ A, fram till Killingeviden. Sträckningsalternativ A innebär att landtagsningsplatsen på Engarn hamnar något väster om landtagsningsplatsen för det andra alternativet, sträckningsalternativ 7. Båda alternativen innebär passage genom skogspartier. Alternativ A har dock bedömts som bättre lämpad eftersom det finns en naturlig öppning i skogspartiet vilket minskar behovet av att ta ner träd. Ytterligare en aspekt är att den marinbiologiska undersökningen visar att de grundaste

miljöerna i Killingeviken är de mest värdefulla, varför sträckningsalternativ A bedöms ge en mindre påverkan än sträckningsalternativ 7.

Efter det att sträckningen angjort land finns tre olika alternativ, alternativ A, 8 och 9. Samtliga alternativ korsar en åker som omgärdas av ekar och andra ädellövträd. Alla tre alternativ ger en påverkan på åkermarken. Eftersom sträckningsalternativ 8 ger den kortaste förläggningssträckningen genom åkern och inte heller bedöms stå i konflikt med andra intressen bedöms alternativet vara det som ger den minsta påverkan. Alternativ 9 berör områden med höga kulturvärden och det även kan bli svårt att undvika påverkan på en åkerholme vid förläggningsskedet. Alternativ A medför passage invid ekar och andra ädellövträd, vilket ställer krav på att tillräckliga avstånd hålls för att undvika negativ påverkan på trädens rotsystem. Som en följd av detta kommer sträckningen behöva förläggas i åkermark och då alternativ A ger en längre sträcka i åkermark så blir följden en större påverkan jämfört med alternativ 8.

På sista delen av sträckan, innan övergång sker till vatten, har endast ett alternativ bedömts som rimligt för kabelförläggning, d v s alternativ A. Alternativ A fortsätter genom Kyrksundet mot Vaxholm och har också bedömts vara att föredra framför alternativ 10, som innebär ytterligare två skarvplatser och en sträckning som berör fler närboenden.

Vid landtagningsplatsen på Vaxön finns två alternativ, alternativ A eller 11. Båda alternativen innebär en utmaning i form av besvärlig terräng men alternativ A anses vara den bästa lösningen eftersom den ger en kortare sträcka som angör stationen rakt på medan en landtagning i hamnen ger en betydligt längre ledningssträcka och påverkar flera verksamheter.

3.5 Studerade utformningsalternativ

För ledningsbyggnation på land finns två alternativa tekniker, luftledning och markförlagd kabel. Luftledning är ofta förstahandsalternativet för ledningar som ska ingå i regionnätet och överföra el till underliggande lokala nät. Förutom att det är ekonomiskt fördelaktigt är även felsökning och reparation vid ett eventuellt driftavbrott enklare och snabbare avhjälpt vid fel på luftledning än vid fel på markförlagd kabel. Markförlagd kabel används vanligtvis i stora städer där det, på grund av utrymmesskäl, är svårt att hitta plats för en luftledning. Andra faktorer som har betydelse är hur elnätet i området är uppbyggt.

3.5.1 Avfärdade utformningar

Inom ramen för det samråd som avsåg stråk och utredningsområde undersöktes ett stråk anpassat för luftledning för delarna på land, stråk 8 som beskrivs på sida 18. Som anges ovan är luftledning vanligt förekommande inom regionnätet eftersom tekniken bedöms som säkrare ur ett leverans- och driftsäkerhetsperspektiv samtidigt som den är ekonomiskt fördelaktig. I aktuellt fall har det dock varit svårt att hitta lämpliga stråk för luftledning till följd av att utredningsområde innehåller många områden med tät bebyggelse. En sträckning utanför utredningsområdet har bedömts ge en orimligt lång luftledningssträcka.

Stråk 8 innebär även trånga passager vid Ryd och Täljö och vid den sistnämnda sträcker sig stråket genom ett boendeområde. Stråket passerar även genom Bogesunds naturreservat vilket skulle medföra en betydande breddning av ledningsgatan inom reservatet. Att bygga ledningen i ett luftledningsutförande har, redan i ett tidigt skede, bedömts vara en sämre teknisk lösning än markkabel för detta projekt.

3.5.2 Förordad utformning

En kombination av mark- och sjökabel är den tekniska lösning som bedömts som bäst i det aktuella projektet. Ledningen planeras i ett område som är tätbebyggt med planer på ytterligare bostadsbebyggelse, vilket gör att det bedöms svårt att hitta plats för en luftledning.

3.6 Nollalternativ

Nollalternativet innebär att tillstånd för ledningen inte erhålls. Det innebär en oförändrad situation lokalt på de allmänna och enskilda intressen som kommer att beröras av den planerade verksamheten men också att, den för Vaxholm viktiga, förstärkningen av elnätet uteblir.

4 Beskrivning av förordat huvudalternativ

4.1 Lokalisering och omfattning

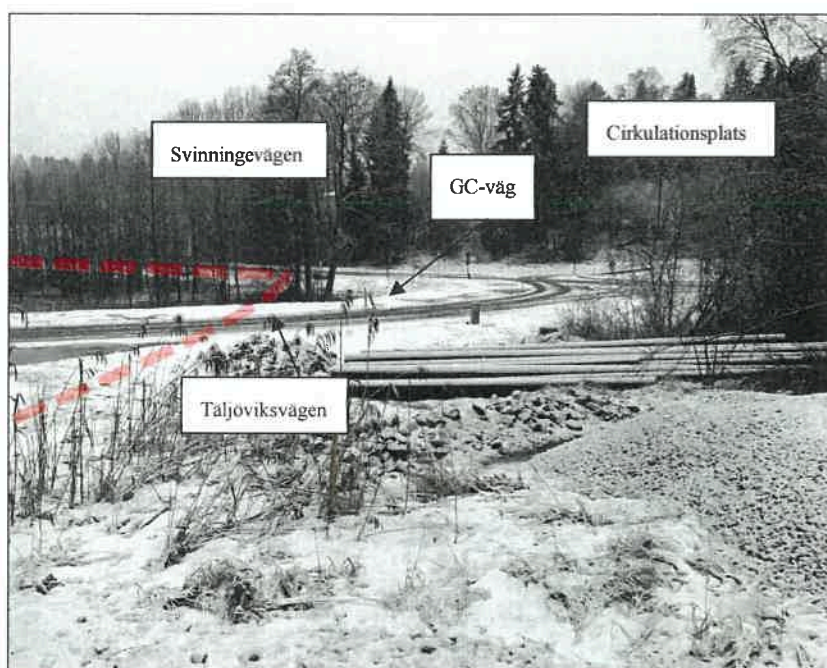
Den sträckning som ansökan avser framgår av figur 1 samt till ansökan fogade kartor.

Ledningen utgår från en tilltänkt placering av en transformatorstation, norr om den befintliga stationen "Täljö" i Österåkers kommun. Sträckningen passerar invid en ledningsgata och den befintliga stationen Täljö innan den följer en mindre väg ut från stationsområdet för att därefter korsa *Täljöviksvägen*, se figur 8.

Figur 8. Fotografi som visar en utblick mot det stationsläge som utreds. Staketet till vänster i bild omgärdar den befintliga Täljöstationen.

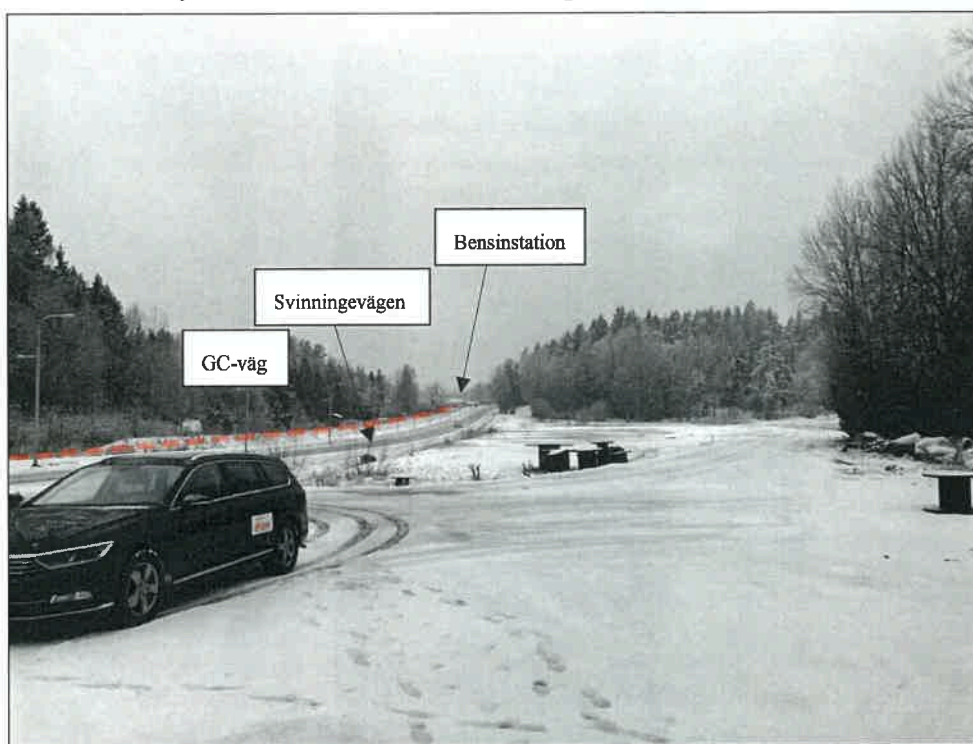
Täljöviksvägen övergår, via en nyanlagd cirkulationsplats, till Svinningevägen. Längs Svinningevägens östra sida finns även en gc-väg, se figur 9.

Figur 9. Foto taget i sydvästlig riktning.

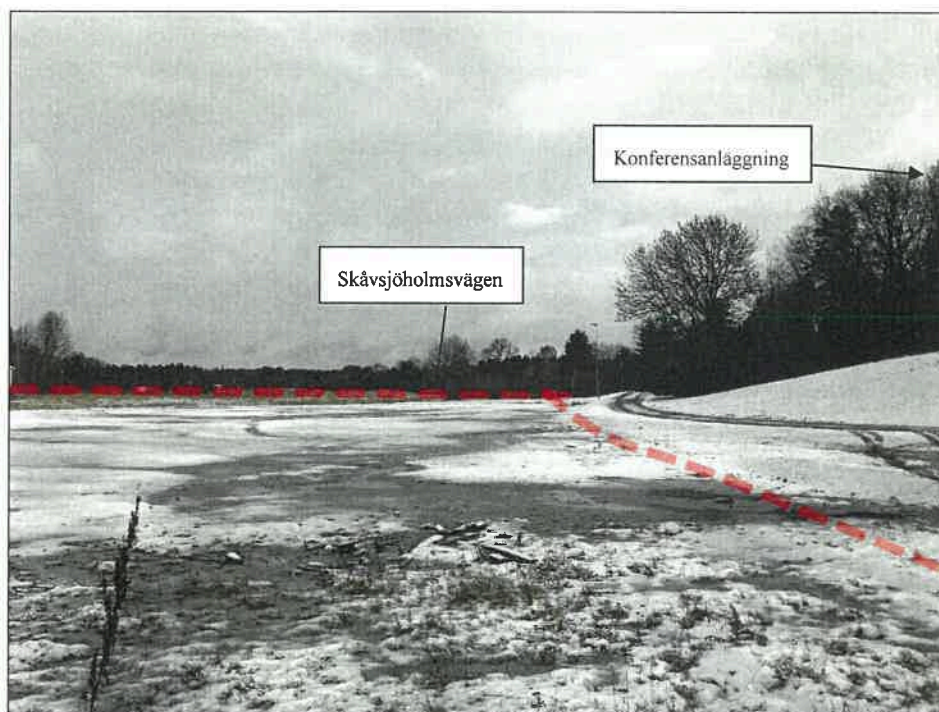
Täljöviksvägen syns i bild medan gc-vägen är snötäckt. Fotografen har den befintliga Täljöstationen i ryggen. En tänkbar placering av ledningen illustreras med röd streckad linje.

Sträckningen följer *Svinningevägen* och gc-vägen på en sträcka av ca 3 km innan den vinklar av åt sydost innan bensinstationen, in på *Hästängsuddsvägen*, se figur 10.

Figur 10. Foto taget i sydöstlig riktning. I bild syns *Svinningevägen* och intilliggande gc-väg. I bakgrunden skymtar bensinstationen. Kabelsträckningen svänger in på *Hästängsuddsvägen* strax norr om bensinstationen. En ledningssträckning exemplifieras med röd streckad linje.

Ledningen följer *Hästängsuddsvägen* i ca 170 m innan den viker av åt sydväst och följer en planerad vägdragning, *Nya Skåvsjöholmsvägen*, genom ett skogsparti samt öppen mark. Efter ca 700 m når ledningssträckningen fram till *Skåvsjöholmsvägen*. Ledningssträckningen går parallellt med *Skåvsjöholmsvägen* i ca 450 m innan den viker av åt sydväst för passage på konferensanläggningens västra sida, se figur 11.

Figur 11. Foto taget åt nordöst. Skåvsjöholmsvägen syns inte i bild men passerar bakom trädridån. Den väg som syns i bild är den väg som går på västra sidan av konferensanläggningen. En ledningssträckning exemplifieras med röd streckad linje.

Ledningen når fram till Skåvsjöholmssundet och där sker övergång från mark- till sjökabel, se figur 12.

Figur 12. Foto av Skåvsjöholmssundet, där ledningen övergår från mark- till sjökabel.

Sjökabeln går genom Skåvsjöholmssundet och passerar genom Överbyfjärden innan den går in i Killingeviden. Sjökabelsträckningen är ca 3,7 km. I Killingeviden sker en övergång till land och därmed övergång från sjö- till markkabel, se figur 13.

Figur 13. Foto av Killingeviden taget i något nordvästlig riktning. En ledningssträckning exemplifieras med röd streckad linje.

Ledningen fortsätter som markkabel på Engarn och passerar genom ett skogsparti för att sedan korsa en yta bestående av åkermark, en total sträcka av ca 300 m, se figur 14.

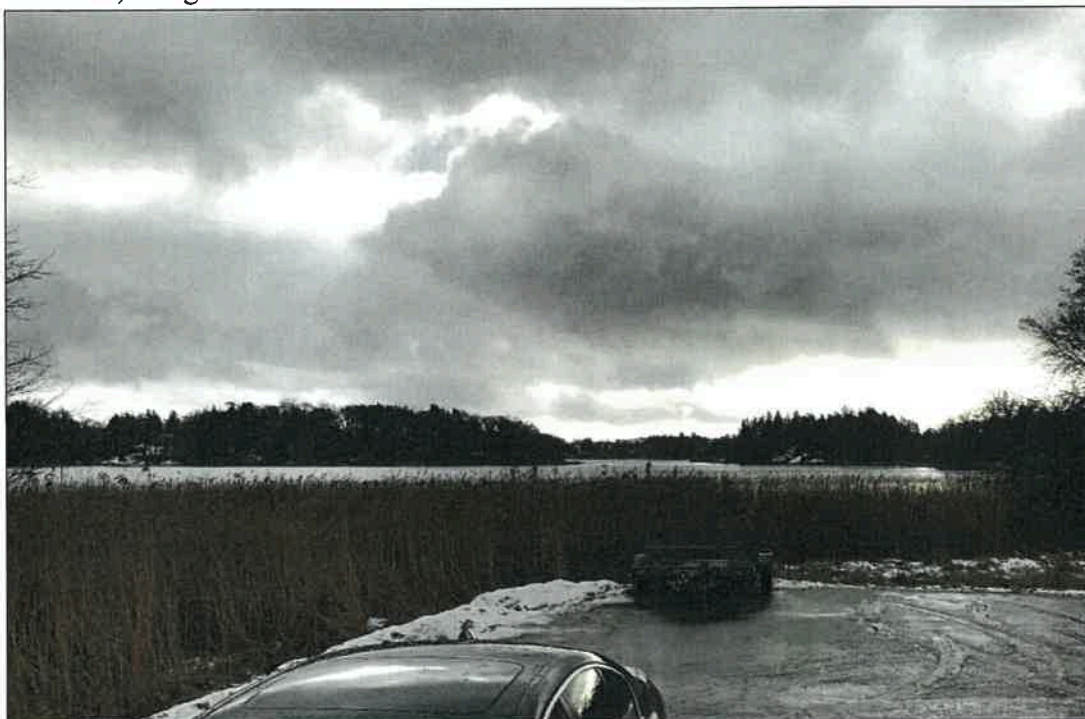
Figur 14. Foto som visar åkermark i förgrunden samt den öppning i skogspartiet som avses nyttjas för ledningssträckningen, för övergång från Killingeviden till land. En ledningssträckning exemplifieras med röd streckad linje.

Ledningssträckningen når därefter fram till *Resarövägen* och intilliggande gc-väg. Sträckningen följer väg och gc-väg i sydvästlig riktning på en sträcka av ca 130 m innan den återigen vinklar av åt sydöst mot Kyrksundet. På sista delen av sträckan, innan övergång till sjökabel, går ledningen genom öppen mark, se figur 15.

Figur 15. Foto som visar var ledningen ska gå genom öppen mark innan skarvning sker från mark- till sjökabel. Kyrksundet är beläget bakom trädridån. En ledningssträckning exemplifieras med röd streckad linje.

Ledningen fortsätter som sjökabel genom Kyrksundet, som är beläget mellan Kullö och Edholma, se figur 16.

Figur 16. Foto taget i nordlig riktning som visar Kyrksundet.

Därefter sker passage genom Norra Vaxholmsfjärden innan sjökabeln når fram till Vaxön. Kabeln tas iland, antingen som sjökabel eller skarvas till markkabel, och går i sydlig riktning mot stationstomten.

4.2 Teknisk utformning

Den förordade sträckningen består av en kombination av mark- och sjökabel. Nedan ges en översiktlig beskrivning av valda teknikslag. Ytterligare information finns i den tekniska beskrivning som ingår som bilaga till ansökningshandlingen.

4.2.1 Markförlagd kabel

En kraftledning med nominell spänning 130 kV (motsvarar konstruktionsspänning 145 kV) utförd som markkabel består av tre enfasledare förlagda i en triangelformation, ett s k kabelförband. Enfasledarna består av aluminium med bl.a. ett skyddande hölje av tvärbunden polyeten (PEX) och en ytermantel av polyeten (PE), se figur 17. Kabeln är ca 10 cm i diameter och innehåller ingen olja.

Figur 17. Enfaskabel för markförläggning. Innerst en ledare av aluminium. Utanför ledaren isolation av PEX samt ytterst ett skyddshölje av polyeten. Bildkälla: ABB.

4.2.2 Sjökabel

Vid kabelförläggning i vatten används sjökabel. Troligtvis kommer så kallade treledarkablar att nyttjas i projektet, vilket innebär att de tre faserna är samlade i "en kabel". En sådan sjökabel är c.a. 20 cm i diameter och har förstärkt armering för att ge skydd mot mekaniska skador, klara belastning vid förläggning samt ge tyngd. Var och en av de tre faserna består av en aluminiumledare, isolation av tvärbunden polyeten (PEX), vattenblockerande tejp och bly för vattentätning. De tre faserna samt en kommunikationskabel samlas och omges av armeringstrådar samt ytterst polypropylengarn, se figur 18. Sjökabeln innehåller ingen olja. Sjökabel är konstruerad för att sjunka till botten av sin egentyngd. Den kabel som mest troligt kommer att användas i projektet väger ca 50 kg/m.

Figur 18. Exempel på uppbyggnad av högspänningssjökabel. Bildkälla: ABB

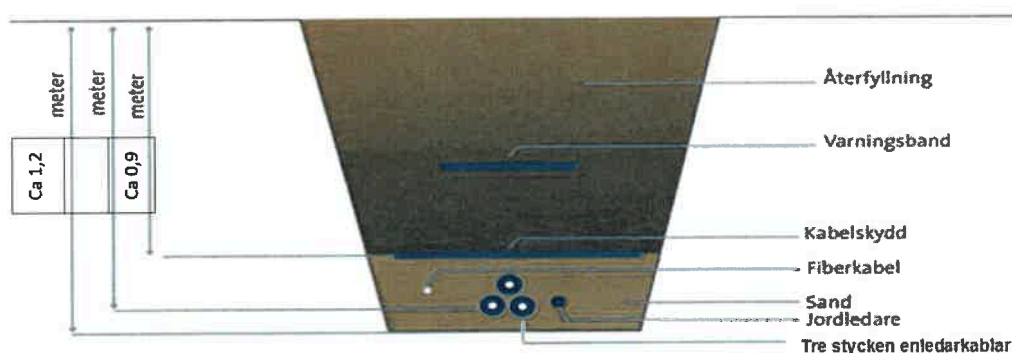
4.3 Utförande, drift och underhåll

I detta avsnitt ges en beskrivning av vilken påverkan som kan förväntas uppstå vid förläggningsskede, drift och underhåll.

4.3.1 Markförlagd kabel

4.3.1.1 Anläggningsskedet

Markkabelförbandet förläggs i ett schakt som är drygt 1 m djupt (ca 0,9 m övertäckning över kablarna). Schaktets bredd vid markytan blir ca 1,5 m och vid botten ca 0,8 m, se figur 19.

Figur 19. Principskiss över ett kabelschakt i genomskärning.

Inför anläggandet röjs vid behov en skogsgata med en bredd om ca 7 m. Kabelschaktet grävs eller sprängs beroende på markens beskaffenhet. Ett område intill schakten, om ca 15 m, kommer att nyttjas vid förläggningsarbetet för transporter, upplag av massor etc. Bredden anpassas till lokala förhållanden och krymps om möjligt på passager där extra hänsyn krävs. Vid kabelförläggning parallellt med väg eller gc-väg så används i normalfallet vägen för transporter och arbetsmaskiner.

Vid schaktningsarbetet särskiljs matjorden från de djupare liggande massorna, så att massorna kan återföras i rätt ordning vid återfyllnad av schakten. I botten och närmast ovanför kabelförbandet läggs sand som tillförs. Eventuella överskottsmassor transporteras bort eller jämnas ut över intilliggande områden. De maskiner som används är vanligtvis grävar och lastbil. Relativt tunga transporter krävs för transport av bl.a. kabeltrummor och sand.

Vid behov av sprängning nyttjas konventionella metoder för detta. På passager där det inte är lämpligt eller på andra sätt framkomligt med kabelschakt kan schaktfri förläggning, såsom styrd borrar eller tryckning, användas. Metoden kan exempelvis nyttjas vid korsning av större vägar eller vattendrag. Det borrar/tryckta hålet fodras med skyddsror som kablarna kan föras igenom. Vid schaktfri förläggning används en särskild borrarutrustning som kräver större gropar i båda ändar av borrarsträckan. Styrd borrar är inte möjlig att genomföra om berggrunden är för hård, då man i stället måste nyttja andra borrar tekniker som är mer tidskrävande och kostsamma. Geofysisk undersökning eller provbollar kan krävas för att utreda vilken metod som är lämplig. Vid bollar används bentonit som smörjmedel. För arbetenas utförande krävs en yta för pumpning av bentonitslurry samt ytor för att samla och svetsa rör etc.

Efter genomförda arbeten kommer mark som påverkats att återställas.

4.3.1.2 Drift och underhåll

Omgivningspåverkan från en markkabel är i driftskedet främst hänförlig till den permanent röjda skogsgata om ca 7 m som krävs för att möjliggöra åtkomst till ledningen vid eventuella fel samt förhindra att grova rötter växer ner till kabeln. Normalt sett kräver kabel i mark inget underhåll men om kabeln skadas, till följd av exempelvis grävarbeten, kommer den att behöva repareras.

4.3.2 Sjökabel

4.3.2.1 Anläggningsskedet

Förläggning av sjökabel sker med hjälp av fartyg och behöver ske i ett moment. Vid avbrott i arbetet måste nämligen kabeln kapas och därefter skarvas, vilket ger en betydande försämring av dess funktion. Aktuell ledning kommer att bestå av två sjökabeldelar eftersom det är en mellanliggande sträcka med markkabel. Sjökabeldelarna kommer dock att levereras av samma fartyg.

Om bottenmaterialet är mjukt sjunker kablarna ner i bottensedimentet av sin egentynghet. Ibland spolar man ned kablar i bottensediment eller gräver kabelrännor som kablarna placeras i. Avsikten i detta projekt är dock att täcka kabeln enbart på delsträckorna närmast land (avser sträckor på upp till ca 50 m beroende på djupförhållanden). På övriga sträckor sänks sjökabeln till botten och får sjunka av egentyngheten. På utsatta platser kan tyngder komma att behövas för att hålla kabeln på plats, men i normalfallet räcker kabelns egentynghet.

Som anges ovan är avsikten att täcka kablarna på sträckan närmast land. Man eftersträvar en täckning på ca 1 m. Där bottenmaterialet är mjukt kan kabeln spolas ned, vilket sker genom användning av ett spolaggregat som genom högt tryck fluidiserar sedimenten så att kabeln kan sjunka ned. Vid hårdare bottenförhållanden grävs en kabelränna på botten, som kabeln sedan placeras i. Troligtvis nyttjas bandgående grävska for schakt inom det

kustnära området. Om botten är så hård att varken spolning eller grävning fungerar, alternativt om tillräcklig täckning inte kan erhållas, kan kabeln komma att täckas med sandsäckar, betongelement eller motsvarande.

Vid övergång mellan sjökabel och markkabel anläggs en skarvplats, som utgörs av en skarvkista i betong. Skarvkistan säkerställer kontrollerade förutsättningar för skarvningsarbetet samt fungerar som framtida skydd för skador. Skarvarna grävs ner ca 1,5-2 m under marknivå och en yta om ca 5x10 m tas i anspråk för detta. Skarvarna behöver ligga på ett sådant djup att de ligger fuktigt, för att säkerställa kylning av sjökabeln. Sökanden eftersträvar att lägga skarvarna på ett sådant avstånd från vatten att torra skarvningsförhållanden erhålls. Det går dock inte att utesluta att en viss bortledning av vatten kan komma att krävas. Med hänsyn till att en eventuell bortledning blir både kortvarig och mycket lokalt avgränsad gör E.ON Energidistribution bedömningen att sådan bortledning uppenbart inte kan orsaka skadlig avsänkning av grundvattennivån, varför den inte behöver tillståndsprövas. I anslutning till skarvplatsen installeras en länkbox innehållande utrustning för jordning och överspänningsavledare. Länkboxen placeras i en brunn, som delvis kommer att vara synlig ovan marknivå.

Plats för skarvning bedöms ej finnas vid Vaxholmsstationen, där sjökabeln mest troligt i stället dras i land och klamras på berget upp till stationen alternativt fräses/sprängs ned i berget och täcks på erforderligt vis. Täckning kan komma att ske med betongelement eller dylikt.

4.3.2.2 Drift och underhåll

Vid drift är påverkan från en sjökabel liten och främst hänförlig till det ankringsförbud som råder längs kabelsträckan. Ankringsförbudet syftar till att minska risken för kabelskada. Vid en eventuell skada på ett sjökabelförband kommer den skadade delen att lyftas för reparation på ett fartyg.

5 Beskrivning av berörda intressen samt konsekvensbedömning avseende huvudalternativet

För att identifiera de intressen som finns i anslutning till den planerade ledningen har uppgifter hämtats från bl.a. Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet. Nedan redovisas de intresseområden som har identifierats samt hur ledningen kan förutses påverka dem.

5.1 Landskapsbild

5.1.1 Intressebeskrivning

Ledningen kommer att förläggas i en skärgårdsmiljö med inslag av tätortsmiljöer. Terrängen är relativt kuperad med blandskog varvat med öppen/odlad mark. Tätbebyggda områden finns vid både Täljö och Svinninge. Pågående detaljplaneprocesser vittnar om att områden planeras att bebyggas i större utsträckning. På Vaxön är närområdet främst av industriartad karaktär och här kännetecknas strandmiljöerna av branta stigningar.

5.1.2 Konsekvensbedömning

Eftersom ledningen kommer att förläggas i mark och vatten blir påverkan på landskapsbilden mycket begränsad. Den röjda skogsgatan om ca 7 m som kommer att krävas för att möjliggöra åtkomst till kabeln kommer att ge en förändrad landskapsbild i områden där vegetation behöver tas ned. På huvuddelen av sträckan förläggs kabel dock i relativt öppna områden och utmed väg, alternativt vatten. På Engarn blir det nödvändigt med passage genom ett skogsparti. Även på Svinninge passerar ledningen genom ett skogsområde där träd behöver tas ned. Denna del av ledningssträckan sammanfaller dock med planerna på en ny väg, *Nya Skåvsjöholmsvägen*, vilket gör att intrången kan samlas. I samband med grovprojekteringen har inga områden, med undantag från stationsläget på Vaxön, visat sig innehålla berg i dagen. Om det krävs sprängning i berg, vid Vaxön eller eventuella passager som identifieras inom ramen för detaljprojekteringen, ger det en bestående påverkan. Vid skarvningsplatserna kommer även den brunn som innehåller länkboxen att vara synlig. Det kan också bli aktuellt att sätta upp skyltar som visar att det råder ankringsförbud samt skyltar för starkströmskabel, vilket ger en visuell påverkan av permanent karaktär. Då området redan hyser anläggningar under vatten är det möjligt att skyltning kan samordnas alternativt att ytterligare skyltning ej behövs på vissa platser.

Under den tid som anläggningsarbetena pågår uppgår en temporär störning och påverkan på landskapsbilden.

5.1.3 Skadeförebyggande åtgärder

Den sökta sträckningen har i huvudsak samordnats med befintlig infrastruktur, vilket medför att sträckor där det blir nödvändigt med en helt röjd kabelgata, och således en bestående förändring av landskapet, har begränsats redan i planeringsstadiet. Det bedöms inte motiverat att vidta ytterligare skadeförebyggande åtgärder.

5.2 Markanvändning, bebyggelse och planer

5.2.1 Intressebeskrivning

Ledningssträckningen passerar i huvudsak i områden med bostadsbebyggelse alternativt öppen mark. Flera områden, som idag består av öppen mark, är föremål för detaljpanelläggning. Där ledningen passerar i strand- och hamnnära miljöer finns marinor och båtklubbar.

Markanvändning och bebyggelse

Stora delar av kuststräckorna i Svinninge, Resarö och Vaxholm domineras av bostadsbebyggelse, både befintlig bebyggelse men också fritidsbebyggelse som till stor del omvandlats till permanentbostäder. Ledningssträckningen berör områden som omfattas av detaljplaner och där ny bebyggelse är planens syfte.

Vad gäller markanvändning i ledningens omedelbara närhet och frågor som rör säkerheten regleras de i de markupplåtelseavtal/ledningsrätter som upprättas med berörda fastighetsägare. De säkerhetsbestämmelser som måste iakttas vad avser uppförande och/eller anordnande av byggnader, upplag och annat i ledningens närhet samt de verksamheter som får/kan bedrivas i ledningens närhet anges i markupplåtelseavtalen/ledningsrätterna och finns reglerade i elektriska starkströmsföreskrifter.

Översiktsplaner

I samband med att processen med att identifiera en lämplig ledningssträckning inleddes fanns en översiktsplan för Österåkers kommun från år 2006. I maj 2018 antogs emellertid en ny plan - *Översiktsplan för Österåkers kommun 2040*. Av plankartan framgår att ledningssträckningen passerar inom olika områden för bebyggelse och ett utredningsområde väster om Svinningevägen. För Täljöviken finns en fördjupad översiktsplan från 2006 kopplad till planerad bebyggelseutveckling. För Svinninge finns ett planprogram från 2005 med syfte att underlätta omvandlingen från fritidsboende till permanentboende. Under 2010 beslutades även om ett programförslag, *Planprogram för Täljöviken-Näsängen*, för att skapa nya områden med bostäder.

I Vaxholms kommun finns en gällande översiktsplan från 2013, *Vaxholm 2030*. Vaxön och Resarö lyfts i planen fram som öar där det ska planeras för samhällsutveckling. Som ett tillägg till översiktsplanen finns en blåplan, som fokuserar på vatten, *Blåplan 2017-2030*.

På Vaxöns norra sida, där ledningssträckningen ansluter till transformatorstationen, finns förslag på nya båtplatser. Under hösten 2018 har Vaxholms kommun inlett ett arbete med en ny översiktsplan. För Resarö finns en fördjupad översiktsplan från 1993 som anknyter till en äldre översiktsplan från 1990. Den fördjupade översiktsplanen är dock i huvudsak aktuell. För delar av Resarö finns ett planprogram, *Program för norra Resarö*, med syfte att underlätta omvandling från fritidsboende till permanentboende.

Detaljplaner

I Österåkers kommun finns flertalet gällande detaljplaner som kan komma att beröras, se tabell 1.

Namn	Kommentar
Detaljplan för Täljöviken	Ledningssträckningen går i ytterkant av detaljplanen och i anslutning till väg- och gc-väg.
Detaljplan för Svinninge Reningsverk	Detaljplanen är belägen på västra sidan om Svinningevägen. I den södra delen av planen innefattas även Svinningevägen. Den norra delen av detaljplanen berörs om ledningen förläggs väster om Svinningevägen. Den södra delen av planen berörs om ledningen förläggs väster om gc-vägen.
Detaljplan för Svinningevägen-gc-väg, del nordost	Detaljplanen innefattar ungefär halva sträckan av den gc-väg som följer Svinningevägen. Detaljplanen kommer att beröras vid placering intill gc-vägen.
Detaljplan för Svinninge Marina	Detaljplanen är belägen öster om Detaljplan för Svinningevägen-gc-väg, del nordost. Detaljplanen för gc-vägen är ganska bred på detta parti och en förläggning invid gc-vägen kan således innebära att endast planen för gc-vägen berörs.
Detaljplan för Svinninge tomtområde	Planen är belägen öster om gc-vägen och kan komma att beröras i dess yttre del.
Detaljplan för Nantesvägen del 1	Sträckningen korsar detaljplanen.
Detaljplan för Trygarn	Planen är belägen söder om Svinningevägen, i ytan mellan Nantesvägen och Hästängsuddsvägen. Planen kan komma att beröras i liten utsträckning om ledningen förläggs utanför ytan för Detaljplan för Svinningevägen-gc-väg, del nordost.
Detaljplan för Hästängsuddsvägen del 1	Ledningssträckningen kommer att beröra planen oavsett vilken sida av Hästängsuddsvägen som väljs.
Nya Skåvsjöholmsvägen	Ledningssträckningen har anpassats för att följa den nya väg som planeras.

Detaljplan för Svartgarn	En del av planen sträcker sig ut i vatten. Den delen kan komma att tangeras av sjökabeln.
--------------------------	---

Tabell 1. Detaljplaner i Österåkers kommun

I Österåkers kommun pågår ytterligare planprocesser som kan komma att beröras. *Detaljplan för Skåvsjöholm* syftar till att möjliggöra en utbyggnad av ca 130 småhus, förskola samt gator och parkmark. Planen antogs i maj 2017 men har, efter överklagande, upphävts. Nu genomförs en ny samrådsfas för planförslaget.

Detaljplan för Skåvsjöholm, del 2 avser att möjliggöra en ny skola intill Svinningevägen samt reglerar markanvändning för Svinninge handel och intilliggande bostadsfastigheter. Planen ingick tidigare som en del i *Detaljplan för Skåvsjöholm*. Efter att planen ställdes ut under tiden maj-juni 2014 delades planen upp i två delar. För denna del planeras en ny utställning att genomföras.

Det finns även ett planområde norr om Svinninge gård mellan Svinningevägen och Täljöviken. Detaljplanen benämns *Svinningevägen GC norr* men det finns ännu inga planhandlingar publicerade.

I Vaxholms kommun finns två gällande detaljplaner som kan beröras, se tabell 2.

Namn	Kommentar
Förslag till byggnadsplan för Edholma 1:1-1:4	En del av planen sträcker sig ut i vatten. Den delen kan komma att beröras av sjökabel.
Ändring av stadsplan för kv Yxan, Sågen, Hammaren m.m.	Detaljplanen innefattar bl a området för transformatorstationen på Vaxön och berörs därför av sträckningen.

Tabell 2. Detaljplaner i Vaxholms kommun

I Vaxholms kommun finns ett pågående program för detaljplanering för Vaxön. Programsamråd genomfördes under 2015 och nuvarande status är att arbete med att ta fram en samrådsredogörelse pågår.

5.2.2 Konsekvensbedömning

Markanvändning och bebyggelse

Konsekvenserna på markanvändningen vid förläggning av en markkabel är främst hänförliga till den röjda gata som hålls fri från vegetation, vilket kan innebära att produktiv skogsmark tas ur bruk. Ledningssträckningen på land följer i huvudsak befintliga vägar men på tre platser sker passage genom obanad terräng. Dels berörs en sträcka om ca 700 m, som utgörs av skogs- och åkermark, där sträckningen följer den planerade *Nya Skåvsjöholmsvägen*. Där ledningen passerar genom skog blir det nödvändigt att ta ned vegetation för att upprätta en ca 7 m bred kabelgata. Även på Engarn sker en passage

genom obanad terräng, på en sträcka av ca 300 m. För den del som passerar genom skogsmark har en passage med en naturlig öppning identifierats, vilket gör att påverkan till följd av nedtagning av träd begränsas något. Den större delen av sträckningen berör dock åkermark, som kommer att utsättas för en påverkan i samband med anläggningsarbetena. Påverkan bedöms dock bli av övergående karaktär eftersom schaktet återfylls och återställs när arbetet är klart. Vid landtagningsplatsen på Vaxön är det inte heller möjligt att följa befintlig väg. På platsen finns dock ytterligare en kraftledning vilket medför att det finns vissa samordningsvinster avseende kabelgatan.

En bestående påverkan på markanvändningen uppstår till följd av de säkerhetsbestämmelser som måste iaktas i ledningens närhet.

Ledningssträckningen går genom områden med tät bebyggelse och även genom områden som avses bebyggas. En viss störning kan väntas i samband med anläggningsarbetena och vid eventuella framtida åtgärder för felavhjälpning. Ledningen kommer även att alstra ett magnetfält, vilket har beaktats och beskrivits närmare under avsnitt 5.9 nedan.

Oversiktsplaner

Ledningssträckningen berör områden, i både Österåkers och Vaxholms kommuner, som framförallt utreds för bebyggelseutveckling. En ledning innebär en begränsning av markanvändningen i dess närhet men är också en förutsättning för att möta det ökade behovet av el som kommande bebyggelseutveckling för med sig.

Detaljplaner

Ledningssträckningen har anpassats både till gällande och pågående planer för att hitta en sträckning som inte står i strid med eller motverkar planernas syften. Flertalet av de tidigare utredda alternativen riskerar att hamna i konflikt med markanvändningen i pågående planer om de realiserar. Förordad sträckning bedöms kunna förenas med både gällande och pågående planer.

5.2.3 Skadeförebyggande åtgärder

Ledningssträckningen har i huvudsak förlagts i anslutning till vägar för att minska behovet av att ta ner träd och på så sätt även begränsa påverkan. Vid förläggning i odlad mark placeras kabelförbanden på sådant djup att fortsatt brukning inte påverkas. Eventuella skador på dränering etc. kommer att återställas.

5.3 Naturmiljö

5.3.1 Intressebeskrivning

Strax söder om transformatorstationen Täljö finns ett område som våtmarksinventerats och bedömts ha ett mycket högt naturvärde. Området benämns ”*Våtmark i Täljöviken 3 km SV Åkersberga*”, se figur 20. Området sträcker sig på båda sidor av Täljöviken och tangerar även Svinningevägen och gc-vägen på en sträcka av ca 200 m.

Figur 20. Fotot är taget i sydvästlig riktning och visar den nordligaste delen av det våtmarksinventerade området.

Inom det våtmarksinventerade området finns en sumpskog, som delvis är belägen i närheten av kabelsträckningen. Inom området finns även ett förslag till naturreservat framtaget inom ramen för den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUFs 2010) samt ett område som inventerats inom ramen för ängs- och betesmarksinventeringen. De två sistnämnda områdena är dock belägna på ett sådant avstånd från kabelsträckningen att de inte bedöms påverkas.

Väster om Svinningevägen finns en nyckelbiotop, en bergbrant med rikligt med död ved.

Längs Svinningevägen finns en allé, vilken omfattas av det generella biotopskyddet, se figur 21. GC-vägen passerar genom allén och det är högst troligt att även kabelsträckningen kommer att beröra biotopen.

Figur 21. Foto över allé. Gc-vägen syns till höger i bild.

Där kabelsträckningen följer den planerade *Nya Skåvsjöholmsvägen* finns en nyckelbiotop i närliggande skogsparti, en barrskog med rikligt med grova träd. Flertalet träd har även bedömts vara skyddsvärda.

På Engarn passerar kabelsträckningen i närheten av en åkerholme, som omfattas av generellt biotopskydd.

Vid konferensanläggningen på Skåvsjöholm finns flertalet skyddsvärda träd. De träd som är belägna i närheten av kabelsträckningen ligger på på östra sidan om Skåvsjöholmsvägen. Även på Engarn finns skyddsvärda träd belägna i kanten av det östliga skogspartiet (ca 50 m).

Österåkers kommun har gjort en klassning av natur-, kultur-, rekreations- och vattenvärden inom kommunen. Täljöviken, där kabelsträckningen passerar, ingår i ett sådant område som hyser samlade helhetsvärden. Kring Täljöviken har ett område bedömts ha värdefull natur klass 1 (nationellt intressanta miljöer) Här förekommer även barrskog med höga naturvärden samt naturbetesmarker och våtmarker med höga värden. Även längs Svinningevägen finns höga naturvärden, i form av lövskog. Likaså i anslutning till Bodaträsket som också bedömts ha värdefull natur av klass 2.

En sökning i Artportalen avseende rödlistade arter har gjorts längs sträckningen. Utsökningen har omfattat samtliga fynd mellan åren 2000-2019. Utsökta fynd redovisas i tabell 3 nedan.

Art	Rödlistekategori	Fyndplats	Inrapporterad år
Violettkantad guldvinge	Nära hotad (NT)	Täljöviken	2014
Kråka	Nära hotad (NT)	Babordsvägen	2009
Björktrast	Nära hotad (NT)	Storäng	2016

Tabell 3. Utsökning från Artportalen 2020-06-29.

5.3.2 Konsekvensbedömning

Antalet naturintressen belägna i kabelsträckningens närområde är relativt få och de flesta bedöms kunna undvikas med anledning av att kabelsträckningen kommer att förläggas på ett sådant avstånd att påverkan uteblir.

Det våtmarksinventerade området vid Täljöviken kommer dock inte vara möjligt att undvika eftersom områdets utbredning når ända upp till väg- och gc-väg. Den huvudsakliga påverkan kan väntas ske vid själva anläggningsskedet och påverkansgraden varierar beroende på vilket förläggningssätt som används. Den permanenta påverkan består i den kabelgata om c.a. 7 m som behöver hållas röjd.

Det är förmodligen inte möjligt att undvika passage genom alléen som framgår av figur 20, varför dispens från biotopskyddet kommer att sökas.

De planerade förläggningsarbetena och den fortsatta driften bedöms inte ge några negativa konsekvenser på de arter som identifierats och inrapporterats i Artportalen.

5.3.3 Skadeförebyggande åtgärder

För skyddsvärda områden som det våtmarksinventerade området kan styrd bormning vara ett alternativ för att minska påverkan. Framförallt om kabelsträckningen förläggs utanför område för väg och gc-väg.

Vad gäller alléen iaktas de försiktighetsåtgärder som förordas av länsstyrelsen vid ett beviljande av biotopskyddsdispens.

5.4 Vattenmiljö

5.4.1 Intressebeskrivning

Hela sträckningen ligger inom ett område som omfattas av förbud mot markavvattning.

Täljöviken har, enligt den klassning som Österåkers kommun genomfört, bedömts vara ett värdeområde där marina kustobjekt möter grönplansobjekt på land. Täljöviken inhyser naturvärden för vatten av både klass 1 och 3, nationellt respektive kommunalt värde. Sett till ekologiskt och biologiskt värde har området den mest gynsamma klassen.

Bodaträsket har, enligt den klassning som Österåkers kommun genomfört, bedömts ha högt naturvärde och god ekologisk status.

Vaxholms kommun har låtit inventera kommunens kustvatten, vilket visat på låga naturvärden längs Vaxöns östra del och lokala naturvärden längs Kyrksundet. I blåplanen är dock områden runt Resarö uppmärskade som skyddsvärda.

Längs sjökabelsträckningen finns även flera områden som bedömts vara värdefulla som uppväxtområden för abborre. Kabelsträckningen kommer även att beröra områden som omfattas av strandskydd.

5.4.2 Konsekvensbedömning

Den huvudsakliga påverkan på vattenmiljöerna sker vid själva anläggningsarbetet och påverkan varierar beroende på vilken metod som används. Förläggningen av sjökabeln innebär en temporär påverkan på botten. Då avsikten är att mestadels placera kabeln på botten, och låta den sjunka ner där materialet är mjukt, kommer påverkan att bli mycket begränsad. I de kustnära områdena där kabeln schaktas eller spolas ned för att den inte ska riskera att blottläggas sker en lokal påverkan av bottenförhållandena och viss spridning av sediment sker. Påverkan bedöms bli lokal och tillfällig. Om kabeln behöver täckas med betongelement eller dylikt blir det en permanent påverkan, som dock är mycket lokal.

5.4.3 Skadeförebyggande åtgärder

Den förläggningsmetod som valts ger en mycket begränsad grumling jämfört med alternativa förläggningsmetoder, som ger en större åverkan på bottenmiljöerna. Ytterligare restriktioner bedöms ej vara motiverade.

5.5 Bottenförhållanden

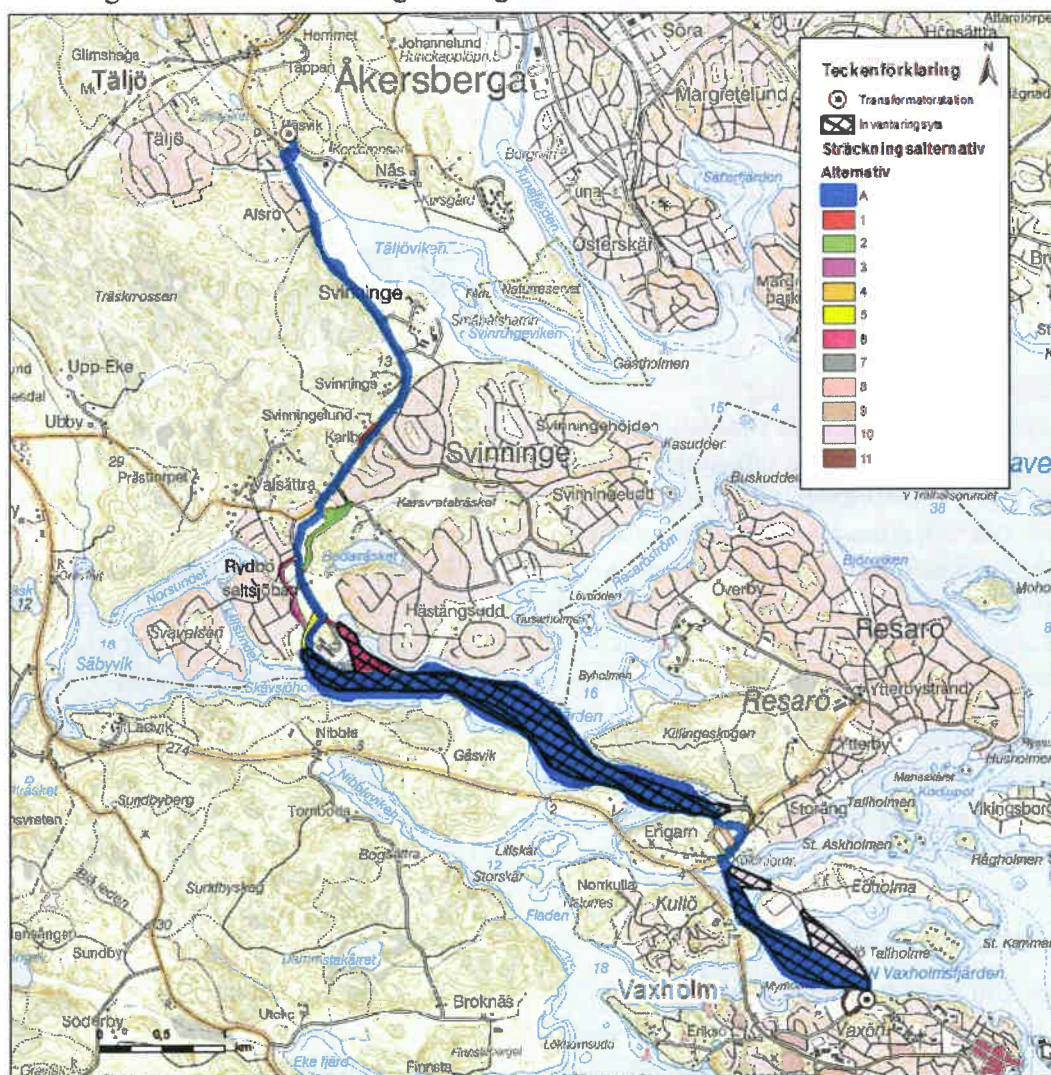
Ledningen kommer att förläggas som sjökabel på två partier, med en total längd av ca 5,2 km. Den nordligaste sjökabelsträckningen utgår från den västra strandkanten vid Skåvsjöholms konferensanläggning och passerar genom Skåvsjöholmssundet och Överbyfjärden innan den åter angör Engarn i Killingeviden. Den sydliga sjökabelsträckningen utgår från Engarn och passerar genom Kyrksundet innan den når fram till Vaxön vid Norra Vaxholmsfjärden.

5.5.1 Intressebeskrivning

E.ON har låtit genomföra olika typer av bottenundersökningar för att identifiera en lämplig sträckning i vattenområdena. Resultatet av undersökningarna framgår i sin helhet av bilagorna 4 och 5.

Bottenförhållanden

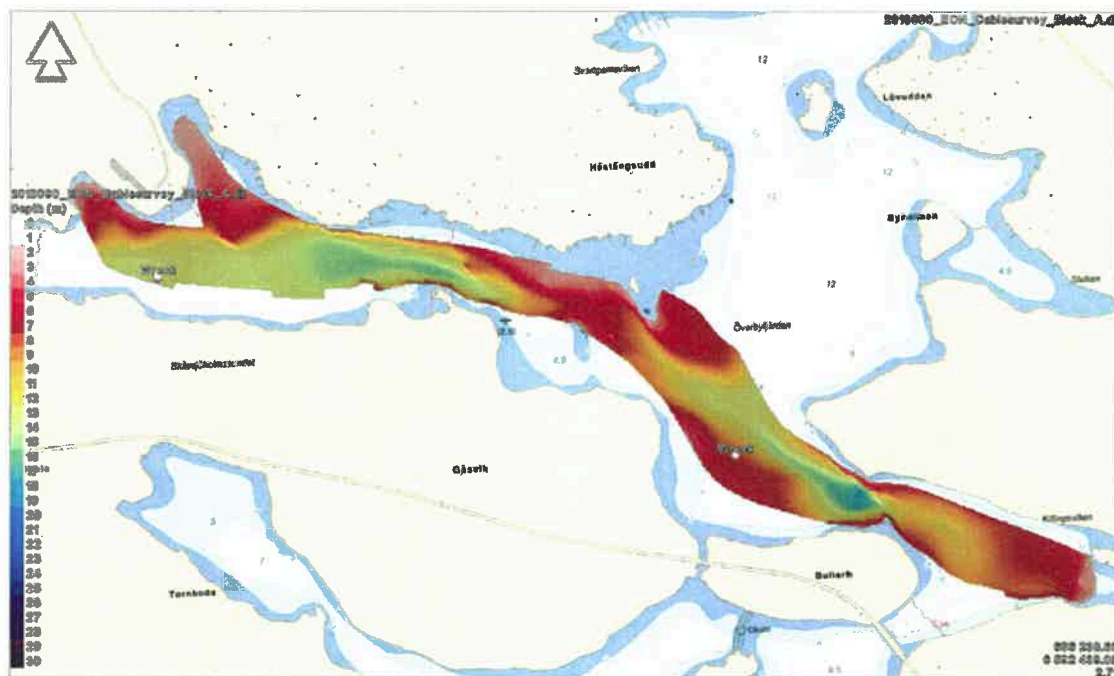
Under sommaren och hösten 2018 genomförde Clinton Marine Survey AB flertalet undersökningar. Den första undersökningen genomfördes under juli månad och undersökningsområdet omfattade nästan den totala ytan av sträckningsalternativ A, 6 och 10 i enlighet med vad som framgår av figur 22.

Figur 22. Karta som visar de ytor som den första undersökningsetappen omfattade.

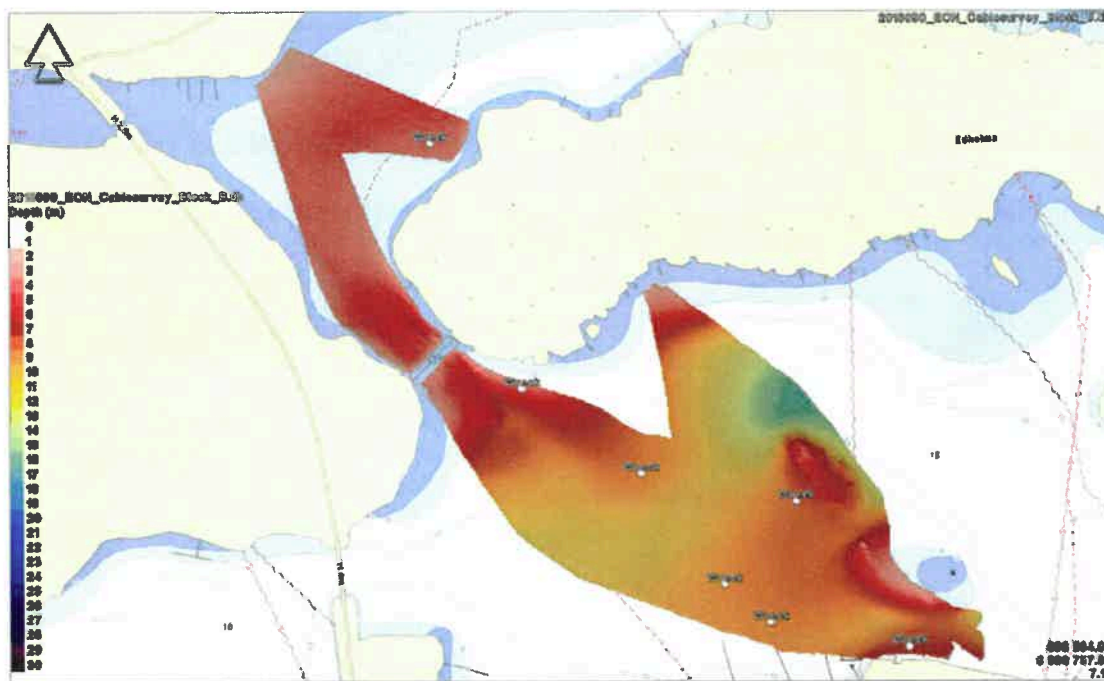
Den första undersökningen innefattade Bathymetry, Backscatter, Side Scan Sonar och Sub Bottom Profiler. Det gav en uppfattning om djup, bottenterräng, sediment och eventuella hinder på botten.

Resultatet av batymetrin framgår av figur 23 och 24. Den visar att vattendjupet varierar mellan 1,3-17,8 m respektive 1,7-16,4 m.

Figur 23. Resultat från Batymetri, som visar vattendjupet i det nordligaste undersökningsområdet.

Av figur 23 framgår att vattendjupet varierar längs det undersökta området. Grunda partier förekommer vid vikarna men också strax väster om Överbyfjärden.

Figur 24. Resultat från Batymetri, som visar vattendjupet i det sydligaste undersökningsområdet.

Vattenområdet mellan Engarn och Vaxön domineras av grundare partier i de norra delarna. Efter passagen genom Kyrksundet ökar vattendjupet och når sin högsta notering vid ca 13 m djup i den sträckning sjökabeln avses förläggas. Bottendjupet är relativt konstant i de djupa delarna av Norra Vaxholmsfjärden och varierar med ca 5 m. Närmare landtagningsplatsen på Vaxön minskar vattendjupet åter.

Systemet som används för att kartlägga vattendjupet samlar även in data om geologi och hinder på botten (Backscatter). Flertalet vrak, delar av vrak och kablar har identifierats i samband med denna undersökning.

Den information om ytsedimenten som Sub Bottom Profilen resulterat i framgår av bilaga 4. Undersökningen visar att tjockleken av de mjuka ytsedimenten varierar mellan ca 0-15 m. Ytsedimenten utgörs i huvudsak av finkornig laminerad lera men det finns även lokaler där sand är dominerande. På vissa platser har störningar, förmodligen pga gasrika sediment, påverkat kvaliteten på insamlad data negativt.

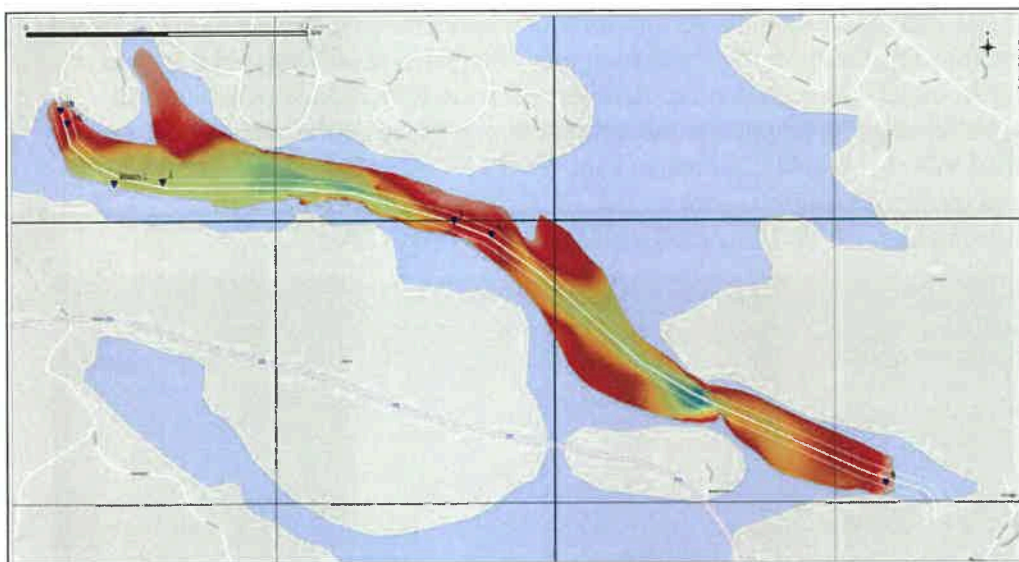
Side Scan Sonar, dvs en sond som släpas på botten, har använts som ett komplement till ovan nämnda undersökningar och möjliggör insamlande av data närmare botten. Genom denna metod har såväl vrak som kablar/rör, stenar och stockar identifierats.

Eftersom det inte gått att utesluta att det kan förekomma odetonerad ammunition (så kallad UXO) i området genomfördes en undersökning med Magnetometer i september månad 2018. Syftet med undersökningen var att identifiera eventuell förekomst och på så sätt eliminera risken för att stöta på odetonerad ammunition vid förläggningsarbetena. Inga objekt som med säkerhet kunde konstateras vara UXO identifierades. Däremot hittades 14 avvikelser som bedömdes kunna utgöra en risk för förläggningsarbetena. Undersökningsområdet och de 14 avvikelserna framgår av figur 25.

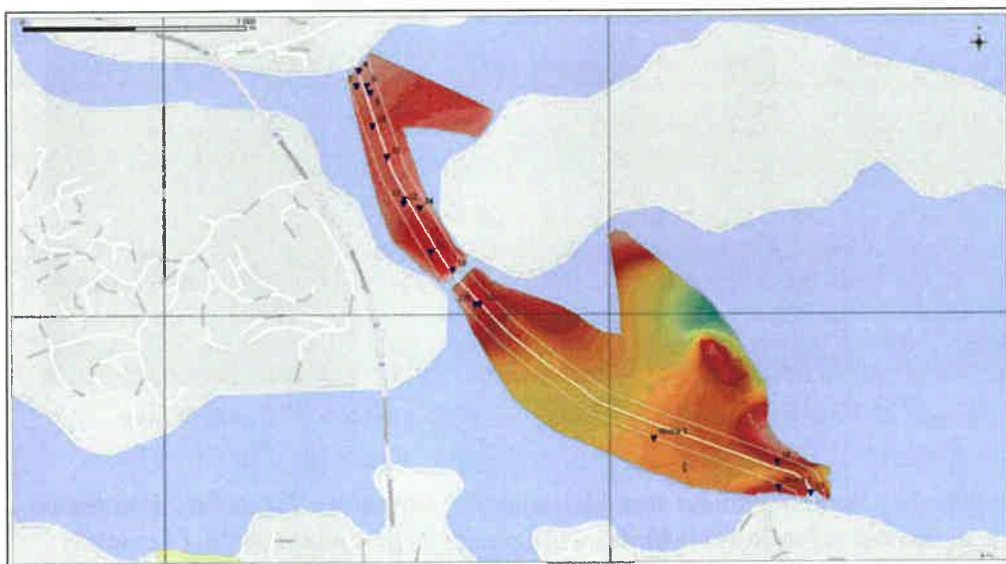

Figur 25. Ortofoto som visar undersökt område (grå linje) samt de 14 avvikelser, sk anomalier, som påträffades.

Med anledning av de potentiella hinder som identifierats inom ramen för undersökningarna under juli och september månad genomfördes slutligen en ROV-undersökning (Remotely Operated Vehicle) i november. 22 stycken lokaler undersöktes mer noggrant i samband med detta, se figur 26 och 27.

Figur 26. Bilden visar föreslagen sjökabelrutt med en omkringliggande buffertzon om 30 m samt objekt som ingick i ROV-undersökningen.

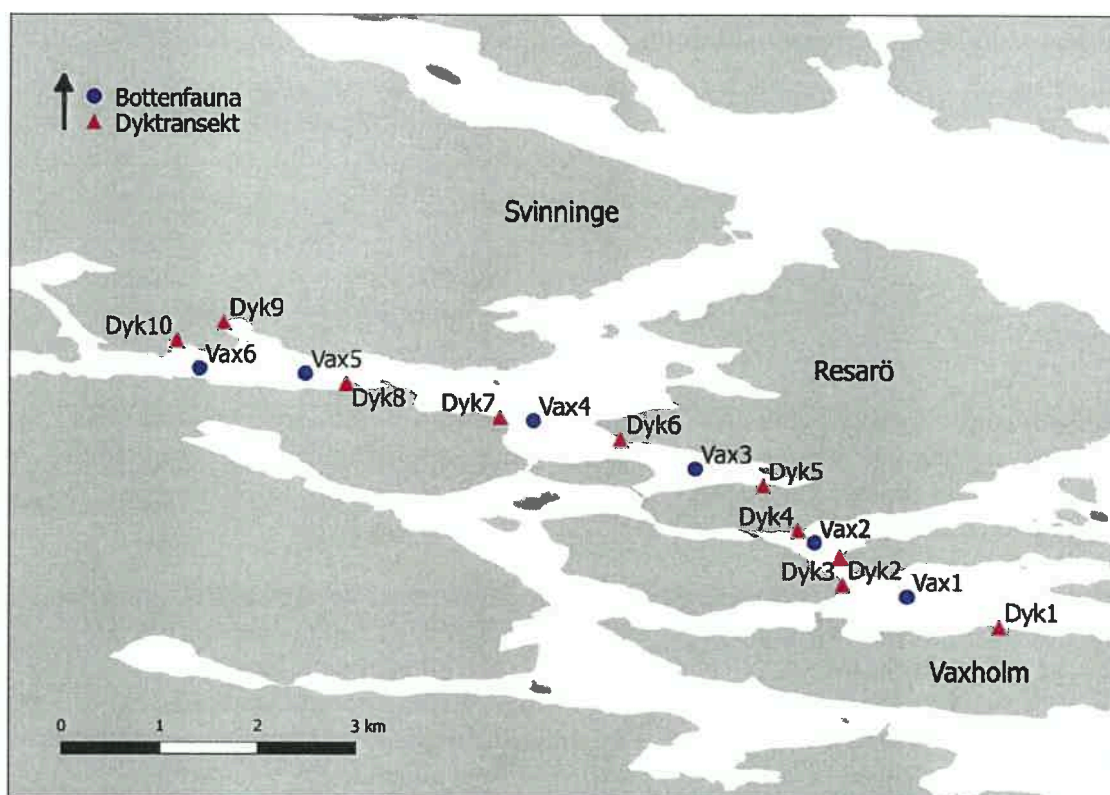

Figur 27. Bilden visar föreslagen sjökabelrutt med en omkringliggande buffertzon om 30 m samt objekt som ingick i ROV-undersökningen.

Resultaten av den insamlade datan har slutligen resulterat i en sjökabelsträckning. Utgångspunkterna har varit att försöka hitta en så rak och jämn sträckning som möjligt samtidigt som hänsyn har tagits till befintliga anläggningar och fynd på botten för att underlätta ett framtida förlägningsarbete och minska risken för att påverka kända eller okända marina fornlämningar eller möjlig odetonerad ammunition.

Bottenflora och fauna

Under sommaren 2018 genomförde Sveriges Vattenekologer AB, på uppdrag av E.ON Energidistribution, inventeringar av bottenfauna och -flora inklusive förekomst av skyddade växtarter. Mjukbottenarnas djursamhällen undersöktes genom kvantitativ provtagning. Fältundersökningarna inkluderade dykinventering av vegetation samt provtagning av mjukbottenfauna med van Veen-provtagare. Tio dyktransekter samt sex bottenhugg med van Veen-provtagare gjordes i undersökningsområdet, se figur 28.

Figur 28. Figuren visar provpunkter inom ramen för den marinbiologiska inventering som gjordes.

Dykinventeringen gjordes av marinbiologer och genomfördes enligt standardmetodiken för den nationella miljöövervakningen av vegetationsklädda bottenar på svenska ostkusten (HaV 2016). Metoden beskriver vegetationens artsammansättning och utbredning. Inventeringen sker med start från dyktransektens djupaste ände och in mot stranden eller den grundaste punkten som är utgångspunkten. Bedömningsgrunderna för vegetation vid kust och hav (HaV 2013) baseras på sambandet mellan makrovegetationens djuputbredning och tillgången på ljus. Baserat på djuputbredning av ett antal referensarter kan den ekologiska statusen i ett område beräknas. Dessa bedömningsgrunder är dock fokuserade på hårbottenmiljöer och i det aktuella området består bottenarna främst av

mjukbotten. Detta har gjort att den ekologiska statusen inte kan beräknas och fokus har lagts på att diskutera var de högsta naturvärdena finns på de grunda vegetationsklädda bottenarna.

Mjukbottenfaunan provtogs på 5-16 m djup med van Veen-huggare på de sex platser som framgår av figur 27. Ekologisk status i området beräknades med hjälp av artsammansättningen av bottenfaunan. Detta gjordes genom beräkning av Benthic Quality Index (BQI) som grundas på arternas känslighet för störning, antal arter och antal individer. Den undre 20 % - percentilen baserat på de ingående provens BQI används sedan för bedömning av ekologisk status genom att jämföra med gränsvärden (HaV 2013). För det aktuella området (typområde 24) är gränsvärdena:

Värde	Status
1,3	Dålig ekologisk status
2,0	Otillfredsställande ekologisk status
<3,0	Måttlig ekologisk status
3,0-7,7	God ekologisk status
>7,7	Hög ekologisk status

Tabell 4. Gränsvärden för ekologisk status.

Ekologisk status i området bedömdes med hjälp av artsammansättningen av bottenfaunan. Detta gjordes genom beräkning av Benthic Quality Index (BQI). Undersökningsområdet visade sig ha dålig ekologisk status baserat på de sex bottenfaunaproverna från provtagningen i juni 2018, se tabell 4 ovan.

Totalt noterades 12 taxa av kärlväxter på de tio dyktransekterna. Vanligast förekommande var *ålnate*, *borstnate*, *hårsärv*, *hornsärv*, *axslinga* och *havsnajas* som noterades på minst hälften av transekterna. *Havsnajas*, *borstnate*, *ålnate* och *hårsärv* hade därtill högst sammanlagd yttäckning på de tio transekterna. Övriga kärlväxter noterades endast på enstaka transekter i låga täckningsgrader. På dyktransekterna noterades även kransalger där den vanligaste kransalgen i området var *borststräfs*, som noterades på fyra av transekterna och i högre täckningsgrader än övriga kransalger (*grönsträfs*, *skörsträfs* och *havsrufse*). Inom dyktransekterna noterades även 14 taxa av alger, både fastsittande på hårda bottenar som håll, block och sten samt i löslevande form på samtliga botten typer. På hårda bottenar var de vanligaste arterna grönalger *grönslick* och *getraggsalg*. De vanligaste löslevande alger var *slangalger* men även löslevande *getraggsalg* var relativt vanlig på ett fåtal transekter.

I samband med vegetationsinventeringen observerades även flera ryggradslösa djur och bakterier. *Havstulpaner* var vanliga på hårda bottenar liksom *hydrozoer* (nässeldjur). Cyanobakterien *svartkula* var vanlig på grunda hårbottenar men också som påväxt på kärlväxter. Djupare mjukbottenar täcktes ofta av en tunn bakteriehinna men den vita svavelbakterien *beggiatoa* var mindre vanlig.

Samtliga observerade arter som har bedömts av Artdatabanken är "livskraftiga" och ej hotade. Alla observerade taxa är dessutom vanliga på Östersjöns mjuka botten men undantag från *krusnate* (hittades på dyklokal 9) som framförallt främst förekommer i sötvatten.

På dyktransekterna hittades mellan 7-14 växttaxa, där dyktransekt 10 var den artrikaste och dyktransekt 4 den artfattigaste.

De sex bottenfaunaproverna som togs med van Veen-huggare var både art- och individfattiga. *Fjädermygglarver* och *fåborstmaskar* tillhörde de vanliga djuren i proverna och även havsborstmasken *marenzelleria* förekom. Övriga arter, vilket inkluderade tre musslor, två snäckor och ett kräftdjur, noterades endast i ett eller två prover och endast enstaka individer.

Slutsatsen är att de högsta naturvärdena finns i grunda vikar med mjukbotten, framförallt ned till 3-4 m djup. I vikmiljöerna återfinns de frodigaste kärlväxt- och kransalgssamhällena. Flera av lokalerna låg även vid eller nära intill vassbälten. Grunda vikar som värms upp snabbt på våren i kombination med högvuxen vegetation är särskilt viktiga som rekryterings- och uppväxtmiljöer för fisk. Mjukbotten djupare än 4-5 m djup hade däremot låga naturvärden med få arter och liten utbredning av både djur och växter.

5.5.2 Konsekvensbedömning

Den planerade sjökabeln ger en permanent påverkan till följd av att den utgör en tillkommande anläggning på botten. Den huvudsakliga påverkan förväntas dock ske vid anläggningsskedet till följd av arbetena vid de strandnära miljöerna och genom den grumling som kommer att uppstå.

De undersökningar och inventeringar som har gjorts har syftat till att identifiera en sträckning som ska fungera rent anläggningstekniskt men också anpassats för att minimera påverkan på marinbiologiska värden.

De omfattande undersökningarna av bottenförhållandena har utmynnat i en sträckning som bedöms ge en liten påverkan på botten. Genom att undvika på botten belägna hinder är tanken att förläggningsskedet ska bli så komplikationsfritt som möjligt och därav även leda till en mindre påverkan. Den fornlämning med beteckning RAÄ Östra Ryd 335 som beskrivs närmare under avsnitt 5.6 bedöms inte möjlig att undvika pga dess lokalisering.

Inventeringen av bottenflora och -fauna visar på dålig ekologisk status för undersökningsområdet och inte heller har några hotade arter identifierats. Däremot hyser de grunda vikmiljöerna höga naturvärden. Bottenflora och -fauna kommer att utsättas för en viss påverkan vid anläggningsarbetena. Dels till följd av att det sker en temporär påverkan på botten men också för att det uppstår uppgrumling av sediment. Då bottenarna främst består av mjukbotten är tanken att kabeln ska sjunka ner av sin egen tyngd. I strandnära områden kan det dock bli nödvändigt att schakta eller spola ner kabeln för att den inte ska riskera att blottläggas och det ger en mer ingripande påverkan, om än temporär.

5.5.3 Skadeförebyggande åtgärder

Med stöd i de undersökningar och inventeringar som gjorts har sjökabelsträckningen planerats för att undvika alternativt minimera påverkan på känsliga miljöer. Att helt undvika områden med höga naturvärden har inte bedömts möjligt eftersom övergång mellan mark- och sjökabel sker i strandnära miljöer. Vad gäller landtagningsplatsen vid Skåvsjöholm har E.ON Energidistribution valt den vik som rekommenderats inom ramen för den marinbiologiska undersökningen. Vid Killingevikens har en landtagningspunkt valts med utgångspunkt att undvika de grundaste miljöerna med allra högst naturvärde.

På de platser som kräver täckning (förgrävning, fräsning, nedspolning) eftersträvar E.ON Energidistribution att, så långt som möjligt, minska materialspletet. Ju mer material som försvinner, desto sämre täckning av kabeln erhålls. Därmed är det ett självändamål för projektet att vara så försiktig som möjligt avseende påverkan på botten. Minskad störning leder till bättre täckning av kabeln samtidigt som det ger mindre påverkan på botten och minskad spridning av grumligt vatten. Exempelvis vill man vid nedspolning av kabel inte nyttja högre vattentryck än nödvändigt.

Risken för att stöta på odetonerad ammunition (UXO) vid förläggningsarbetet har beaktats genom att låta Clinton Marine Survey AB utföra en UXO-undersökning. Inga objekt som med säkerhet kunde konstateras vara UXO identifierades inom ramen för undersökningen.

Ytterligare försiktighetsåtgärder har ej bedömts motiverade.

5.6 Kulturmiljö

5.6.1 Intressebeskrivning

I anslutning till kabelsträckningen finns ett antal kända kulturmiljöintressen. En sammanställning av kända kulturmiljölämningar (punkt-, linje- och områdesobjekt hämtade från Riksantikvarieämbetet) inom ca 20 m från det framtagna sträckningsförslaget redovisas i tabell 5.

**Antikvarisk bedömning kan vara inaktuell p.g.a. den nya kulturmiljölagen*

RAÄ nr/ID	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning*	Beskrivning	Kommentar
Österåker 535	Spärranordning	Fornlämning	Spärranordning bestående av pålar, 0,1-0,12 m diam, som sticker upp genom asfalten i ett glest stråk tvärs över vägen.	Kabelsträckningen avses inte förläggas i väg varför konflikt ej uppstår med spärranordningen.
Österåker 6:1	Råmärke	Övr. kulturhistorisk lämning	Råmärke, rund, 1,5 m i diam bestående av ett 10-tal runda stenar.	Belägen på tomtmark och kommer därför inte beröras.
Österåker 5:1	Lägenhetsbebyggelse	Övr. kulturhistorisk lämning	Husgrund, 7x5,5 m och källargrund, ca 5x4 m Grunderna delvis igenväxta med löv-och barrträd.	Belägen ca 15 m NV om

				Svinningevägen, i skogsmark.
Österåker 5:2	Husgrund, historisk tid	Övr. kulturhistorisk lämning	Husgrund, 7x5,5 m och källargrund, ca 5x4 m. Grunderna delvis igenväxta med löv-och barrträd.	Belägen ca 20 m NV om Svinningevägen, i skogsmark.
Österåker 1:1	Lägenhetsbebyggelse	Bevakningsobjekt*	Område med bebyggelselämningar, ca 70-130x90 m, bestående av minst två husgrunder, källargrund, terrasseringar, röjda ytor med röjningsrösen.	Beläget väster om Svinningevägen.
Österåker 2:1	Fornlämningsliknande lämning	Övr. kulturhistorisk lämning	Stensättningsliknande lämning. Ytan ojämn och gropig, delvis oklara yttre begränsningar. Beväxt med en gran	Beläget ca 10 m väster om Svinningevägen.
Östra Ryd 306	Gränsmärke	Övr. kulturhistorisk lämning	Hjärtsten ca 0,4x0,3 m. Inhuggen kvadrat på N sidan. Postament ca 1 m i diam och 0,1 m h av 0,2 m synligt st stenar.	Belägen ca 20 m SÖ om den planerade Nya Skåvsjöholmsvägen
Östra Ryd 304	Bytomt/Gårdstomt	Bevakningsobjekt*	By-/gårdstomt, ca 200x40-115 m. Äldsta belägg från 1530, bebyggd i sen tid. Stora delar är omschaktade. Delar av tomten är idag bebyggd med en förskola	Belägen öster om Skåvsjöholmsvägen
Östra Ryd 335	Spärranordning	Fornlämning	Försänkning som utgör en del av Vaxholms försvarsanläggning. Försänkningen har enligt uppgift tillkommit på 1840-talet och består av sten, sand och grus.	Korsas vid Kyrksundet.
Östra Ryd 358	Fartygs-/båtlämning	Övr. kulturhistorisk lämning	Vrak efter en mindre båt med platt akterspegel. Troligen från tidigt 1900-tal.	Beläget NV om Östra Ryd 335, ca 20 m från planerad kabelsträckning.

Tabell 5. Kända kulturmiljöintressen i anslutning till sträckningsalternativet.

Österåkers kommun har låtit klassa kulturmiljövärden, vilket resulterat att i ett område kring Täljöviken bedömts vara av kommunalt intresse. Även ett område ute på Skåvsjöholm är upptaget som ett kulturhistoriskt område enligt Kulturmiljöprogrammet från 1998.

5.6.2 Konsekvensbedömning

Huvuddelen av kulturmiljölämningarna bedöms inte påverkas eftersom de antingen är belägna på ett tillräckligt långt avstånd eller förutsätts kunna undvikas genom att förlägga kabeln på motsatt sida av vägen. Sjökabelrutten i vatten har fastlagts efter noggranna undersökningar med syfte att undvika vrak och andra hinder på botten. Vad gäller den marina fornlämningen *Östra Ryd 335* så sträcker den sig över Kyrksundet, vilket gör att den inte går att undvika. Fornlämningen består inte bara av sten, sand och grus utan även av uppstickande pålar, se figur 29 och 30.

Figur 29 och 30. Undervattensbilder tagna i samband med Clinton Marine Surveys ROV-undersökning som visar Östra Ryd 335.

Kabeln bedöms initialt kunna förläggas över hindret och mellan pålarna men en detaljprojektering får utvisa om det krävs ytterligare åtgärder eller ett annat förläggningssätt. Oavsett åtgärd bedöms tillstånd hos länsstyrelsen enligt Kulturmiljölagen (1988:950) behöva sökas.

5.6.3 Skadeförebyggande åtgärder

Utgångspunkten är att hänsyn ska tas till kända fornlämningar, varför detta tagits i beaktande redan vid förprojekteringen av ledningssträckningen. De flesta närliggande fornlämningarna bedöms kunna undvikas genom väl valda placeringar, vilket kommer att eftersträvas vid den mer grundliga detaljprojekteringen, då det bl a bestäms på vilken sida av väg och gc-väg kabeln ska förläggas. Vilka försiktighetsåtgärder som ska vidtas beträffande *Östra Ryd 335* får klargöras i samband med länsstyrelsens hantering av ansökan om tillstånd enligt Kulturmiljölagen.

Om tidigare okända fornlämningar skulle påträffas på någon del av ledningssträckan kommer arbetena att avbrytas, i den del som avser fornlämningen, och länsstyrelsen kontaktas.

5.7 Friluftsliv

5.7.1 Intressebeskrivning

Skärgården är av stort värde för rekreation och friluftsliv. Områdena används bl a för motion och förstås fiske och båtturism.

Inom Österåkers kommun passeras rekreatiomsområden av både klass 2 (Täljöviken) och klass 3 (Svinninge). Av pågående detaljplan, *Detaljplan för Skåvsjöholm*, framgår även att det planeras att anläggas en badplats väster om konferensanläggningen vid Skåvsjöholm. Ute på Skåvsjöholm finns även ett motionsspår som passerar invid kabelsträckningen.

I Vaxholms kommun berör ledningssträckningen i huvudsak vattenområden. På Resarö finns emellertid Killingseskogen som är en tätortsnära skog som nyttjas för rekreation. På Engarn finns även ett koloniområde med odlingslotter beläget öster om Resarövägen.

5.7.2 Konsekvensbedömning

Eftersom ledningen förläggs under mark och i vatten bedöms den bestående påverkan bli ytterst begränsad för friluftslivet. Den påverkan som identifierats är knuten till det ankringsförbud som kommer att råda utmed sjökabeln.

En temporär påverkan väntas uppstå i samband med förläggningsarbetena eftersom det kan medföra kortvariga störningar samt begränsningar av tillgängligheten till områden.

5.7.3 Skadeförebyggande åtgärder

Inga skadeförebyggande åtgärder bedöms nödvändiga.

5.8 Infrastruktur

5.8.1 Intressebeskrivning

Ledningssträckningen har huvudsakligen lokaliserats längs med befintliga vägar och gc-vägar. Två statliga vägar berörs, *Svinningevägen* (1004) och *Resarövägen* (1003). Utöver det berörs ett antal mindre vägar i såväl kommunal som enskild ägo.

Vattenområdena är väl trafikerade, främst med fritidsbåtar. Inga större farleder finns lokaliserade inom berörda vattenområden.

Längs ledningssträckningen finns även annan infrastruktur i form av VA-ledningar, kraftledningar och fiberkabel. Dessa förekommer både längs vägar och på sjöbotten.

Roslagsvatten utreder en ny avloppsledning som ska anslutas till Käppalaverket. Denna ledning är planerad att sträcka sig mellan Vaxholm och Täljöviken för att där ansluta till en tunnelförlagd ledning.

5.8.2 Konsekvensbedömning

En permanent påverkan uppstår till följd av att ankringsförbud kommer att råda utmed kabelsträckningen, för att hindra skada på såväl kabelförband som fartyg. I övrigt bedöms projektet inte ha någon permanent påverkan på infrastrukturen.

En viss tillfällig trafikstörning kan uppstå i anläggningsskedet, främst avseende de mindre vägarna. Utgångspunkten är att förlägga kabel utmed väg men inte i vägbanor. Vägarna kommer däremot att nyttjas för transporter.

5.8.3 Skadeförebyggande åtgärder

Hänsyn kommer att tas till andra ledningar (elledningar, tele, opto m.m.) vid detaljprojekteringen och om befintliga ledningar behöver flyttas eller förses med skyddsutrustning så kommer detta att ske i dialog med berörda ledningsägare.

5.9 Elektromagnetiska fält

5.9.1 Interessebeskrivning

Elektriska och magnetiska fält

Elektriska och magnetiska fält uppkommer när el produceras, transporteras och förbrukas. Kring en kraftledning för växelström finns både ett elektriskt och ett magnetiskt fält. Det är spänningsskillnaden mellan faserna och marken som ger upphov till det elektriska fältet medan strömmen i ledningen ger upphov till det magnetiska fältet. Elektriska och magnetiska fält finns överallt i vår miljö, både ute i samhället och i våra hem, och härstammar bl.a. från elapparater och kraftledningar.

Elektriska fält mäts i kilovolt per meter (kV/m). Det elektriska fältet avtar med avståndet till ledningen. Vegetation och byggnader skärmar av fältet från luftledningar vilket innebär att endast låga elektriska fält uppstår inomhus även om huset står nära en kraftledning. Med anledning av detta bedöms inte de elektriska fälten från kraftledningar nämnvärt påverka de miljöer där människor stadigvarande vistas, såsom bostäder, skolor, arbetsplatser etc. och därmed inte heller människors hälsa.

Magnetiska fält mäts i mikrottesla (μT). Fälten alstras av strömmen i ledningen och varierar med storleken på strömmen. Även spänningsnivån och hur faserna är placerade i förhållande till varandra påverkar magnetfältets styrka. Magnetfältet avtar normalt med kvadraten på avståndet från ledningen. Magnetfält avskärmas inte av byggnader och kan således påverka miljöer där människor vistas och därmed även människors hälsa.

Magnetfält och hälsoeffekter

De myndigheter som ansvarar för hälsofrågor kopplat till magnetfält är Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Folkhälsomyndigheten och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Myndigheterna mäter, utvärderar forskning samt tar fram råd, rekommendationer och föreskrifter avseende magnetfält.

Trots omfattande internationell forskning saknas idag entydiga resultat som påvisar ett samband mellan exponering av magnetiska fält och negativa hälsoeffekter. Med bakgrund i detta har svenska myndigheter inte kunnat fastställa några gränsvärden eller skyddsavstånd för allmänhetens exponering för magnetfält.

Ansvariga myndigheter rekommenderar dock en viss försiktighet vid samhällsplanering och exploatering genom att, såtillvida detta kan göras till rimliga kostnader:

- sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas
- undvik att placera nya bostäder, sjukhus, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält
- sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer

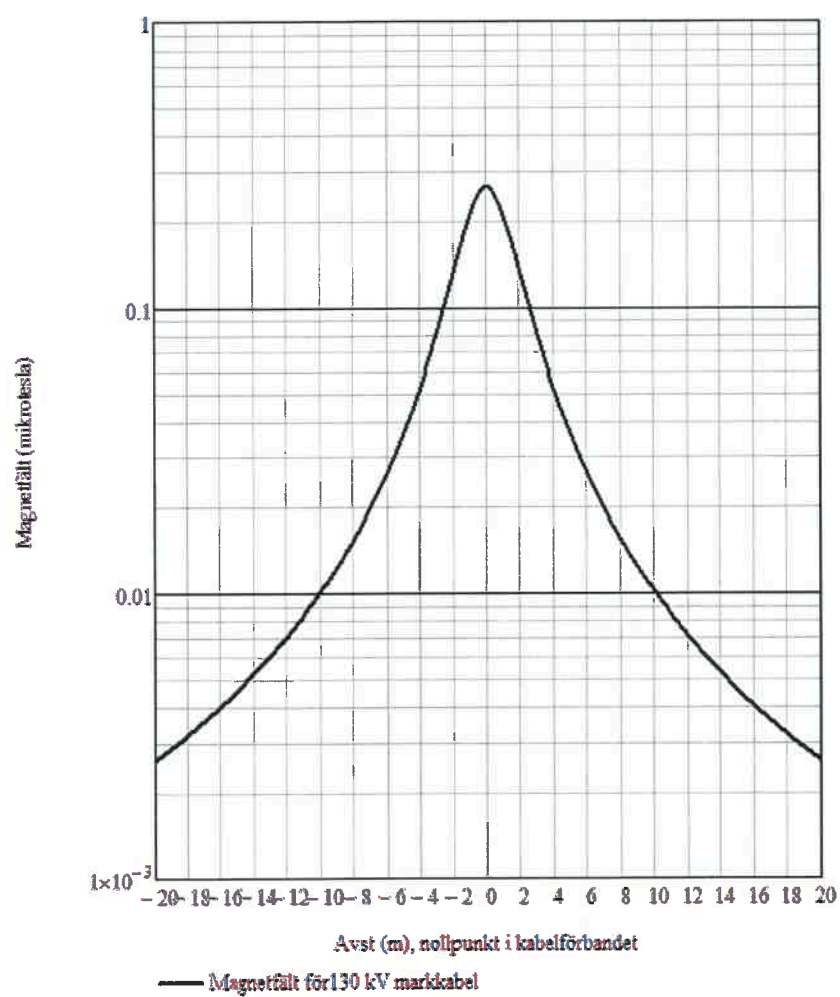
I myndigheternas gemensamma broschyr "Magnetfält och hälsorisker", som kan läsas eller laddas ned på t.ex. www.stralsakerhetsmyndigheten.se, finns mer information.

E.ON Energidistributions magnetfältspolicy

E.ON Energidistribution för en öppen och saklig dialog om magnetiska fält och eventuella risker. E.ON Energidistribution följer kontinuerligt pågående forskning inom området och strävar efter en kunskapshöjning beträffande magnetiska fält. E.ON Energidistribution beaktar berörda myndigheters rekommendation och miljöbalkens regler om försiktighet och tar människors oro på allvar. E.ON Energidistribution mäter, beräknar och redovisar vid behov magnetfältsnivåer kring våra anläggningar.

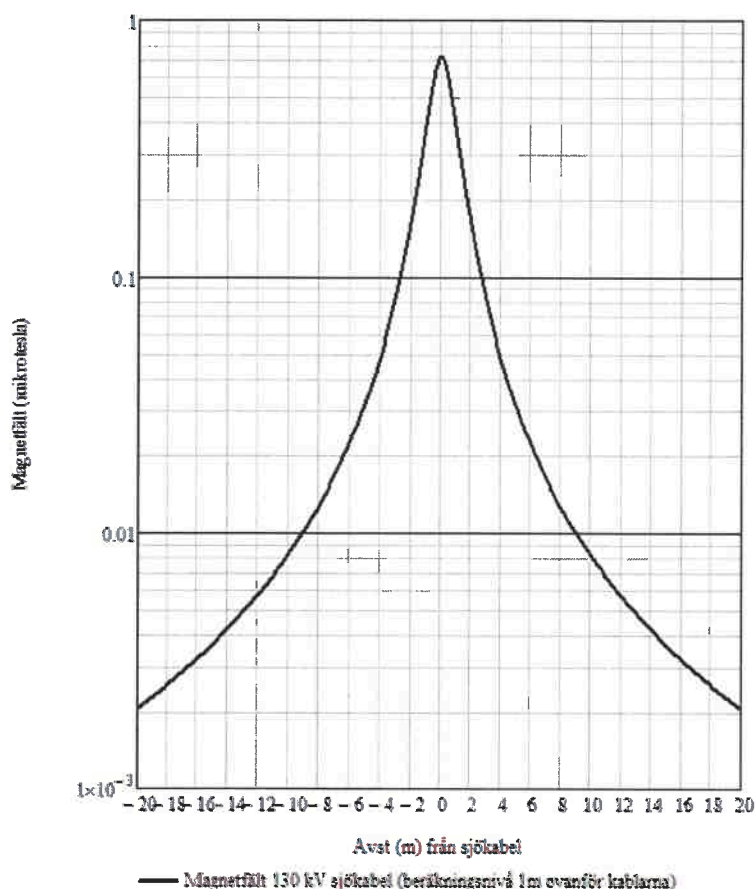
Magnetfält från aktuell ledning

De magnetiska fälten från aktuell ledning har beräknats utifrån den prognostiserade årsmedelströmlasten för den framtida ledningen och ger således ett genomsnittligt värde på magnetfälten från ledningen över året, se figur 31 och 32. Magnetfälten har beräknats för en nivå om 1 m över markytan för markkabeln respektive 1 m ovanför sjökabeln. Eventuella andra parallellgående ledningar har inte inkluderats i beräkningen. Beräkningen visar att för markkabeln uppgår magnetfältet till ca 0,3 μT rakt ovanför kabeln. På 2 meters avstånd från kabelns mitt uppgår fältet till ca 0,15 μT .

Figur 31. Magnetfältberäkning för planerad 130 kV markkabel.

Beräkningen visar att för sjökabeln uppgår magnetfältet till ca $0,8 \mu\text{T}$ rakt ovanför kabeln. På 2 meters avstånd från kabelns mitt uppgår fältet till ca $0,2 \mu\text{T}$.

Figur 32. Magnetfältberäkning för planerad 130 kV sjökabel.

Observera att den i magnetfältberäkningarna antagna årsmedelströmlasten bygger på prognoser utifrån idag kända förutsättningar. Den verkliga framtida årsmedelströmlasten kan således komma att bli såväl lägre som högre, vilket även kommer att avspegla magnetfälten från den aktuella mark- och sjökabeln.

5.9.2 Konsekvensbedömning

Genomförda magnetfältsberäkningar påvisar att magnetfälten redan på 2 meters avstånd avtagit till ca $0,15 \mu\text{T}$ för markkabeln och till ca $0,2 \mu\text{T}$ för sjökabeln. I och med att magnetfälten från aktuell kabel är förhållandevis låga samt att fälten avtar snabbt med avståndet från kabeln, så bedömer E.ON Energidistribution att magnetfälten vid befintliga bostäder, skolor, förskolor och andra miljöer i anslutning till ledningssträckningen där människor kan tänkas vistas stadigvarande inte kommer att överstiga $0,4 \mu\text{T}$ såsom genomsnittligt värde på magnetfälten från ledningen över året.

Det alstrade fältet bedöms inte avvika starkt från vad som kan anses normalt i den aktuella miljön och bedöms endast ge upphov till ringa konsekvenser för människors hälsa och miljö.

5.9.3 Skadeförebyggande åtgärder

Skadeförebyggande åtgärder har inte bedömts nödvändiga, ledningens sträckning har redan anpassats för att minimera magnetfältens påverkan på människors hälsa och miljö.

Med anledning av planerad bebyggelse i ledningens närhet, vilket innefattar såväl bostäder som skola och förskola, avses detaljprojekteringen göras i nära dialog med berörda kommuner för att nödvändig hänsyn ska tas även till kommande bebyggelse.

5.10 Kumulativa effekter

5.10.1 Intressebeskrivning

Kumulativa effekter är sådana som uppstår när en förändring tillsammans med existerande eller kommande infrastruktur och aktiviteter samverkar. Kabeln innebär ytterligare en infrastrukturanläggning i området som minskar andelen exploateringsbar mark i kommunen. På sträckor där det finns andra kraftledningar kan det samverkande magnetfältet bli högre eller mindre. På sträckan invid Täljö station uppkommer parallellgång med andra kraftledningar. Avstånd till närmsta bostadsbebyggelse uppgår på denna sträcka till mer än 60 m.

5.10.2 Konsekvensbedömning

En möjlig konsekvens av den markförlagda ledningen är att den kan utgöra ett hinder i exempelvis en framtida exploatering, vägombyggnation eller kommunal detaljplanering. Det samverkande magnetfältet kan bli högre när ledningar går parallellt med varandra. Till följd av att magnetfältet från planerad ledning bedöms bli försumbart på ett avstånd av 60 m förväntas dock inga kumulativa effekter som ger annat än ringa konsekvenser för människors hälsa och miljö.

5.10.3 Skadeförebyggande åtgärder

Inga skadeförebyggande åtgärder bedöms nödvändiga. Vid eventuella framtida behov av ledningsflytt till följd av exempelvis en exploatering får det hanteras utifrån då rådande förutsättningar och utifrån vad som gäller avseende ellagens flyttningsbestämmelser.

6 Samlad bedömning

Den aktuella ledningen behövs för att tillgodose ett ökat behov av el i området, både till följd av utbyggnad av bostäder och för verksamheter. Ledningen kommer att ingå i regionnätet och överföra el till underliggande nät, vilket innebär att den kommer att vara av betydande vikt för att säkerställa elförsörjningen i det aktuella området.

Ett omfattande utredningsarbete har genomförts för att tillse att den sökta ledningssträckningen och det tekniska utförandet sammantaget är det bästa med avseende på teknik, miljö och ekonomi. Resultatet av utredningsarbetet har utmynnat i det förordade huvudalternativet, vilket bedöms vara det alternativ som bäst motsvarar dessa bedömningsgrunder.

Sammantaget bedömer E.ON Energidistribution att uppförande och drift av den aktuella ledningen, i enlighet med vad som redovisats i denna MKB, kommer att ge upphov till en mycket begränsad påverkan på människors hälsa och miljön.

7 Referenser

Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen (numera Folkhälsomyndigheten) och Strålsäkerhetsmyndigheten: *Magnetfält och Hälsorisker*

Artportalen, Rapportsystem för växter, djur och svampar.
Hemsidan besöktes senast i juni 2020.
<https://www.artportalen.se/>

Clinton Marine Survey AB, *Marine Survey Report*. Juli 2018 rev 02.

Sveriges Vattenekologer AB, *Inventering av vegetationsklädda havsbottnar och mjukbottenfauna i Vaxholm 2018*. Oktober 2018.

Vaxholms stad, *Blåplan 2017-2030*. Antagen december 2013.

Vaxholms stad, *Fördjupning av Vaxholms stads översiktsplan för Resarö*. Antagen 27:e september 1993.

Vaxholms stad, *Naturvärdesbedömning av Vaxholms kustvatten*. 2:a februari 2015.

Vaxholms stad, *Program för norra Resarö*. Antagen 20:e september 2002.

Vaxholms stad, *Översiktsplan för Vaxholm 2030*. Antagen 16:e december 2013.

VISS, Vatteninformationssystem Sverige, Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och Vattenmyndigheten, *Kodjupet*.
Hemsidan besöktes senast i juni 2020.
<https://viss.lansstyrelsen.se/waters.aspx?waterMSCD=WA22590357>

VISS, Vatteninformationssystem Sverige, Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och Vattenmyndigheten, *Norra Vaxholmsfjärden*.
Hemsidan besöktes senast i juni 2020.
<https://viss.lansstyrelsen.se/waters.aspx?waterMSCD=WA21593454>

VISS, Vatteninformationssystem Sverige, Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och Vattenmyndigheten, *Säbyvik*.
Hemsidan besöktes senast i juni 2020.
<https://viss.lansstyrelsen.se/waters.aspx?waterMSCD=WA91923597>

VISS, Vatteninformationssystem Sverige, Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och Vattenmyndigheten, *Överbyffjärden*.
Hemsidan besöktes senast i juni 2020.

<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA21701435>

Österåkers kommun, *Fördjupad översiktsplan för Täljöviken*. Antagen 16:e augusti 2006.

Österåkers kommun, *Natur, kultur, rekreation och vattenmiljöer i Österåker*. Februari 2010

Österåkers kommun, *Planprogram för Svinninge*. Antagen 19:e december 2005.

Österåkers kommun, *Planprogram för Täljöviken-Näsängen*. Antagen 17:e maj 2010.

Österåkers kommun, *Översiktsplan för Österåkers kommun 2040*. Antagen 21:a maj 2018.

Bilagor tillhörande MKB

- Bilaga 1** Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut avseende betydande miljöpåverkan
- Bilaga 2a** Samrådsredogörelse för samråd år 2019-2020
- Bilaga 2b** Samrådsredogörelse för samråd år 2018
- Bilaga 2c** Samrådsredogörelse för samråd år 2016-2017
- Bilaga 3a** Karta över natur- och vattenmiljöintressen
- Bilaga 3b** Karta över kulturmiljöintressen
- Bilaga 4** Marine survey report
- Bilaga 5** Inventering av vegetationsklädda havsbottenar och mjukbottenfauna

Sara Pertow Schöldström
Alkoholhandläggare
08-578 663 06

Dnr: SRMH 11.01-2020-00208

Ansökan om serveringstillstånd för Pizza Hut, Täby

Handlingen kan innehålla sekretessuppgifter enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 30 kap. 20 § och publiceras därför inte.

Sara Pertow Schöldström
Alkoholhandläggare
08-578 663 06

Dnr: SRMH 11.01-2020-00212

Ansökan om serveringstillstånd för Tido Eat Play Watch, Täby

Handlingen kan innehålla sekretessuppgifter enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 30 kap. 20 § och publiceras därför inte.

Sandra Jirsved
Alkoholhandläggare
08-578 663 04

Dnr: SRMH 11.02-2020-00176

Ansökan om serveringstillstånd för Paradise Adventure Golf, Täby

Handlingen kan innehålla sekretessuppgifter enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 30 kap. 20 § och publiceras därför inte.